

ДАВАР

ГОДИНА 1998

БРОЈ 10

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА – БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

Х
Р
И
С
Т
О
С

Христос је моје дисање, моја сила, моје богатство... Без Њега сви смо ми смртна шрапнута сујете, живи мртваци, који смрде гресима.

Ти ниси запазио да би птица летела где нема ваздуха, да би делфин пливао где нема воде. Тако и човек без Христа не може ни ногу да подигне... *(Григорије Богослов).*

У коме живи Христос, у томе се и живот Христов показује, у томе се јавља Његово смирење, љубав, трпљење и кротост. Обитавање Христово у човеку не може да буде без дејства. Немилосно ће се кроз таквог човека показати дела, каква Христос хоће, као што се сунце показује кроз зраке, или као загрејана пећ топлоту, или као добро дрво кроз слатке плодове... *(Тихон Задонски).*

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

АПРИЛ

1. Посјетио манастир Пиву у митрополији црногорско-приморској.
2. У Владичанском двору у Сокоцу примио председника Републике Српске проф. др Биљану Плавшић и разговарао о улози СПЦ у Републици Српској.
5. Служио Св. литургију у цркви Св. Пророка Илије у Бусовачи
- посјетио мр. Момчила Крајишника председника из РС у председништву БиХ.
- Примио у Сокоцу грчког амбасадора у Сарајеву Њ.Е. Прокопиоса Манџураниса.
6. У Србињу се састао и разговарао са академиком проф. др. Боришом Старовићем.
- посјетио Преосвећеног владiku захумско-херцеговачког Господина Г. Атанасија у манастиру Тврдошу.
7. На Благојести служио Св. Арх. Литургију у цркви Св. Преображења у Новом Сарајеву.
- Присуствовао пријему приликом посјете председника Француске Њ.Е. Жака Ширака у Сарајеву
- честитао празник реису и муслиманским вјерницима у Сарајеву.
11. Служио вечерње богослужење у цркви Св. Василија Острошког у Вељинама Српско Сарајево.
12. У делегацији Српске Православне Цркве отпутовао у Атини.
13. Учествовао на сахрани блаженопочившег Архиепископа атинског и цјеле Грчке +Серафима.
15. Посјетио Преосвећеног епископа жичког Господина Стефана.
16. Присуствовао пријему председнице РС Г-ђе Биљане Плавшић и премијера Г. Милорада Додика код Његове Светости Патријарха Српског Г. Павла
17. Служио Царске часове на Велики петак у цркви у Мокром.
- служио вечерње са изношењем плаштанице у храму Св. пророка Илије у Сокоцу.
- у цркви Успења Пресвете Богородице у Палама служио јутрењу.
18. Служио Св. литургију у капели Св. Василија Острошког у Србину
19. Васкрсење Христово - служио Св. Арх. Литургију у храму Св. пророка Илије у Сокоцу, са Васкршњим јутрењем и литургијом.

- Антипасхално вечерње на Васкрс служио у Рудом.
20. Други дан Васкрса Св. литургију служио у Старој цркви у Сарајеву.
21. Трећи дан Васкрса служио Св. литургију у цркви Успења Пресвете Богородице у Палама.
23. Служио Св. литургију у манастиру Св. Петра Петинског у Петинју.
25. Посјетио председника Академија наука и умјетности Републике Српске, академика проф. др. Петра Мандића у Српском Сарајеву.
26. Служио Св. литургију у манастиру Добруну на Томину недјељу.
28. У Сарајеву се састао и разговарао са министром вјера у Влади РС г. Јовом Турањанином
29. Учествовао на састанку иницијативног одбора за прославу Видовдана и 800-годишнице манастира Хилендара у општини Соколац
- примио др. Славка Ждрала
- примио представнике италијанске војске у саставу СФОР-а
- примио г. Рајка Окиља, помоћника министра вјера РС и председника општине Соколац г. Љуба Ерића
30. У Србињу одржао састанак са професорима Музичке академије г.Бранком Беновићем и Огњеном Бомоштаром и Предрагом Миодрогом.

МАЈ

1. Посјетио Његову Светост Патријарха Српског Господина Павла
2. У Сремским Карловцима одржао предавање о покојном Јовану Рашковићу на скупу посвећеном српским великанима овога вијека
3. Присуствовао Св. литургији и проповиједао у храму Св. пророка Илије у Сокоцу
4. Састао се са кардиналом Винком Пуљићем у Сарајеву
- састао се са грчким амбасадором Г. Прокопиосом Манџуранисом
- састао се са директором Завода за заштиту споменика културе БиХ у Сарајеву и разговарао о заштити манастира Возуће
- у Скупштини града С. Сарајева разговарао са секретаром за културу

- у Палама разговарао са Г. Момчилом Крајишником и Г. Велибором Остојићем
5. Служио Св. литургију у цркви Св. Василија Острошког у Вељинама - С. Сарајево
- Посјетио председника општине Српске Илије
- Посјетио свештенике који славе Св. Георгија и честитао им Крсну славу
9. Присуствовао сједници Скупштине града Српско Сарајево са сједиштем у Лукавници
12. На празник Св. Василија Острошког, крсне славе Духовне академије, служио Свету литургију и извршио славски обред резања славског колача и освећење славског жита
- осветио темеље храма Св. Василија Острошког у кругу Академије и Богословије
- поздрављао многе угледне госте и званице
- подјелио награде за светосавске темеље ученицима Богословије
- 13.-21. Учествовао на редовном сједињању Светог Архијерејског Сабора Српске Православне цркве у Београду.
22. Служио Св. Арх. Литургију у Србињу поводом славе храма и општине Србиње, пресекао славски колач и предвидио свечану литију кроз град
- осветио споменик краљу Петру Првом Карађорђевићу
- служио Св. литургију у цркви Успења Пресвете Богородице у Палама
- свечана академија поводом прославе Светог Саве и славе Духовне академије Св. Василија Острошког.
- 13.-21. Учествовао на редовном сједињању Светог Архијерејског Сабора Српске Православне цркве у Београду.
22. Служио Св. Арх. Литургију у Србињу поводом славе храма и општине Србиње, пресекао славски колач и предвидио свечану литију кроз град
- осветио споменик краљу Петру Првом Карађорђевићу
- служио Св. литургију у цркви Успења Пресвете Богородице у Палама
- свечана академија поводом прославе Светог Саве и славе Духовне академије Св. Василија Острошког.
28. О празнику Вазнесења Господњег служио Св. литургију на темељима истоименог храма у Војковићима
- пресекао славски колач поводом славе града Српско Ново Сарајево
- у владичанском двору у Сокоцу примио преосвећеног епископа далматинског Господина Лонгина и епископа источно-америчког Господина Митрофана
- истог дана посјетили Духовну академију и Богословију у Србињу
31. Св. литургију у Цркви Св. Николе у Србињу служио са Еп. Г. Лонгином и Еп. Г. Митрофаном, поводом прославе 10-годишнице матуре генерације матураната из манастира Крке.

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, живог Присутства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

О ХРИСТУ - СУНЦУ

Свима је познато шта Сунце значи за материјални свет: оно осветљава све предмете у свету, загрева их и оживљује. Без Сунца светом би владала тама, хладноћа и мртвило. Без Сунца - не би било живота. Оно што је Сунце за материјални свет, то је Христос Господ за духовни свет.

Христос - светлост душе. Првородним Адамовим грехом на његову душу и душе његових потомака спустила се тама, коју су потоњи греси људи чинили још све гушћом. Због ње људи више нису могли да виде свога Творца; нити циљ свога живота и пут којим се до њега долази. Онеспособљени да виде ду-

ховно, људи су видели само материјалне предмете око себе и због тога поверовали да постоји само оно што они виде, и то је за њих постала једина вредност. Лик Божји утонуо је у човеку у прашину и блато. А по густој духовној тами врвеле су и све се више множиле, као змије и скорпије, сваковрсне греховне страсти, које су разједале и умртвљавале људске душе. И кад је тама била најгушћа, појави се Сунце Правде, Христос Господ, „чајаније јазиков“, да сужњима у тами објави радосну вест: „Ја сам светлост свету. Ко иде за мном неће ходити по тами, него ће имати видело живота“ (Јн.8,12). Душа коју Сунце Христос обасја све јасно види: сујету и обману овог света, добро и зло, порок и врлину, штетно и корисно, пут који води у пропаст и пут који води у вечни живот, иза свих видљивих ствари вида

Творца, сазнаје смисао и циљ свога постојања...

Христос - топлота душе. Као што је Земља без Сунца хладна, тако је хладна и душа у коју не уђу топли зраци божанске љубави Христове. Свака љубав по својој природи је топла, а колико ли је топла божанска љубав? Њу разум људски не може да схвати (Еф. 3,19); она је безгранична, као што је безграничан и Бог. О њој сведоче сва дела Божја на небу и на Земљи. Љубав Божја сјединила је небо с Земљом, посадила човека на царски престо, низвела Бога на Земљу, учинила Господа робом, предала Љубимца за непријатеља, Сина за злотворе, Господа за слуге, Бога за људе, Слободног за сужње. Али ни овим се није она ограничила, него нас је произвела још већим. Не само што нас је ослободила од пређашњег зла, него нам је обећала дати много веће благо, учи свети Златоуст. Кад се топли зраци Христове љубави дотакну срца човековог и уђу у њега, оно се загрева и шири толико, да обухвата васколики свет, постаје шире од васионе.

Христос - извор живота. Шта све људи у прошлости нису чинили и не чине да би продужили живот макар и за неколико дана? А шта би се догодило кад би се широм света разнела вест да постоји човек на Земљи који може људима да продужи живот до бесконачности? Сва превозна средства што постоје била би ангажована и људи би њима и пешке хрлили ка томе човеку, макар он био и на крају света. А гле, такав Човек појавио се пре близу две хиљаде година. То је Богочовек Христос. Он је људима с краја на крај света и историје објавио: „Ја сам живот“. Дошао сам на Земљу да људима подарим живот и изобиље. Без мене живота немате у себи. Ко у мене верује, има живот вечни, ако и умре телесно, живеће духом вечно (Јн.14,6; 10,10; 6 53; 3,36; 11,15).

Христос - извор сваког добра. Као што је Христос извор живота, тако је Он и извор сваког добра. Оно што су плодови на дрвећу, то су добра дела човекова. Као што дрво не може донети плода без потребне хране коју оно црпи из Земље, тако и ми без Христа никакво добро не можемо учинити. То је Он сам људима открио, кад је ученицима рекао: „Ја сам чокот, а ви лозе... Као што лоза не може рода родити сама од себе, ако не буде на чокоту, тако и ви, ако у мени не будете... Који буде у мени и ја у њему, он ће родити многи род, јер без мене не можете ништа чинити“ (Јн. 15, 1, 4, 5).

Као што човек који жели да га Сунце осветли и загреје излази из таме и сенке на светлост Сунца, тако и ми изађимо из таме греха и сенке смрти и окренимо се лицем ка вечном Сунцу Христу, отворимо срца своја топлим зрацима Његове божанске љубави, да нас они загреју, духовно оживе и наше душе учине многоплодним.

ШТА ЈЕ ХРИСТОС ЗА НАС УЧИНИО

Принесимо дарове Ономе који је за нас пострадао и васкрсао... Принесимо Му сами себе, најдрагоценије што има пред Богом и што је Њему најсвојственије... Уподобисмо се Христу, јер се и Христос уподобио нама. Учинимо себе боговима ради Њега; јер је и Он постао човек ради нас. Он је примио горе да би нам дао боље; осиромашио, да бисмо се ми обогатили Његовом сиротињом; примио облик слуге, да бисмо ми задобили слободу; сишао, да бисмо се ми уздигли; био искушан, да бисмо ми победили; претрпео унижење, да би нас прославио; умро, да би нас спасао; узнео се, да би привукао Себи оне који леже у греховном паду. Нека сваки све да, све принесе на дар Богу, који је себе предао за нас, као цену испуљења. Ништа равног неће принети, ако не принесе самог себе,... као што је Он принео Себе за нас... (Григорије Богослов).

ХРИСТОС У СРЦУ - НАЈВЕЋЕ БЛАГО

Само хришћани који су стварно окусили благодати могу да разумеју да сав земаљски свет и царске ризнице, и богатство, и слава, и мудре речи - све је то танка машта, без чврстог основа, пролазно; и ако нешто постоји под небом, то је за њих достојно сваког пренебрегавања. Зашто? Зато... што су они стекли оно што је превише неба, чега нема ни у царским ризницама, ни у мудрим речима, ни у слави светској, - стекли Господа и Творца, а то је богатство непролазно, вечно... (Макарије Велики).

Ако по речима божанског апостола у срцима нашим вером живи Исус Христос (Ефрес. 3,17), а у Њему су скривене све ризнице премудрости и знања (Кол. 2,3), онда се у срцима нашим налазе ризнице мудрости и знања. Оне се откривају срцу по мери очишћења испуњавањем заповести (Максим Исповедник).

ХРИСТОС КУЦА НА ВРАТА СВАКОГ СРЦА

„Ево стојим пред вратима и куцам: ако неко чује мој глас и отвори врата, ући ћу код њега, и вечераћу с њим и он са мном“ (Открив. 3,20).

О доброте и човекољубља Твога, Господе! Каква је корист Теби, који седиш на престолу славе царства свога и живиш у светлости неприступачној, да уђеш у домове смиренних душа наших? Зар Ти није довољан храм славе Твоје?...

Али Он, као благ и човекољубив, тражи нашу корист а не своју, наше блаженство а не своје. Наше спасење и блаженство омиљена је корист Његова. Цар земаљски на позив свога поданика долази у његов дом и ужива добра која му је домаћин припремио. А Цар небески не поступа тако. Он сам долази на врата срцаца наших, и куца у врата, и хоће да уђе к нама; и ушавши унутра, не захтева од нас нашу храну, него сам своју храну доноси, преслатку и небеску храну, и не ужива наша добра, него својим невидљивим и небеским нас гости...

Али невоља и беда људска је у томе, што човек не осећа овог великог и најдражег небеског Госта. Он долази и куца у врата свакога, али бедна душа, заглашена љубављу према овом свету и хуком различитих телесних пожуца, не чује Његов преслатки глас, и тако човекољубиви Исус, постојаваши пред вратима и ништа не успевши, одлази.

Човече, срамно је не пустити у дом наш цара земаљског, или и неког нижег властелина, који је хтео да уђе. Колико је срамније не пустити Цара небеског!

Тешко души без Христа! Слична је кући без домаћина, граду разореном и опустошеном од непријатеља, лађи на узбурканом мору без кормилара, овци која блуди по пустињи без пастира, човеку који је сишао са правог пута и заблудео, болеснику који је од лекара и других остављен.

Кривица је у самој души што Христа у себи нема. „Ако ме ко љуби, сачуваће реч моју, и Отац мој заволеће га, и к њему ћемо доћи, и у њему се настанити“ (Јов. 14,23).

Љубљени хришћанине, заволимо Христа и један другог, и овај небески и прељубазни Гост доћи ће са Оцем и Светим Духом, и настанити се у нама. Тада ћемо ми заиста бити блажени, ма нас цео свет мрзео... (Тихон Задонски).

ВИДОВДАН

Имају два празника у години, кад се човек у цркви не може отети тузи која, некако и нехотице, навире у срце.

Први је празник Велики петак када нам пред очи излази измучени и окрвављени Спаситељев лик и под крстом нема и болна од туге Богомати.

Други је празник Видовдан, када се сећамо у молитви свих оних чијим су младим телима засута сва брда и долине ове наше намучене земље.

Сећамо се прво оних који су на данашњи дан у сунчеву заранку лежали у крви заједно са својим Честитим Кнезом на тужном Косову и међу којима је Косовка Девојка узалуд тражила свога заручника.

Сећамо се затим свих оних који су мајке испратиле у бојеве за ослобођење, који су избо-

очеви узалуд лутали с празним лименим мртвачким ковчезима по сремским пољима и босанским планинама и чије су мајке, уместо над синовима, нарицале над синовљевим хаљинама.

Сећамо се и бола свих тих мајки које су после ратова осетиле ону очајну празнину у дому и у души, и чији је загрљај остао празан; које су, кад се рат завршио, излазиле на друмове, гледале низ поље, чекале, али нису дочекале да им се деца врате.

У манастиру Каленићу има један прекривач који је поклонила цркви једна од тих мајки и на коме је крупним невестиним исписаним словима извезла:

„Сине драги, кад орачи на орање и копачи на копање пођу, ја јадница низ друм погледам, нећеш ли се, сине, појавити. Од свега је нај-

рили слободу, али се нису вратили својим белим кућицама, него су оставили своје лепе главе широм целе ослобођене земље.

Сећамо се и оних наших младића, ближих и даљих рођака, с којима смо се последњи пут опростили пре двадесет година уочи овог последњег рата и које никад више нисмо загрлили.

Сећамо се оних чији се гробови знају и које смо сахрањивали уз музику и венце, али се сећамо и оних чији се гробови не знају и чији су

болније, чедо, што те мајка рањеног није понеговала, што ти мајчина рука није понуде донела“.

Свих тих наших младића који су, жедни и измучени, умирали у ранама тамо далеко и које блага и топла мајчина рука у тим последњим и болним часовима није понеговала и подворила, сетимо се данас, дајмо им мало места у својим срцима и рецимо: хвала им и слава!

E.X.

ВОЖДОВА ПОБОЖНОСТ

У тренуцима највећих ратних опасности Карађорђе је био прибран, побожан и моливен.

Пролазећи са десетак хиљада одабраних војника кроз једно месташце у сусрет паши који је ишао против њега са двадесет пет хиљада војника, Карађорђе је угледао сакупљени народ пред сеоском црквом и зачуо глас звона. Знао је да је недеља и да је народ дошао да се помоли Богу и да од Њега заиште помоћи и избављења од турског тиранства. Дао је одмор својим ратницима и ушавши у цркву молио се са великом усрдношћу. Током свете Литургије извештавају га да се паша већ приближава. Мало касније један од војних стрешина пришавши Вожду, затражи нередбе. Карађорђе му даје знак да причека. Старешине и по трећи пут упозоравају Карађорђа да се војска, не видећи Вожду, налази у опасности. Али Карађорђе остаје миран и не прекида молитву.

Тек кад је света Литургија завршена и пошто је свештеник благословио Вожду и народ, Карађорђе излази из цркве и сви му следују. Он позва своје саборце покликом „За крст часни!“ и улети у борбу.

Кроз четири часа Турци су поражени и остављају сву своју тешку комору. Паша се са малим бројем своје коњице спасава бекством, жртвујући сву пешадију.

После завршеног боја, Карађорђе је строго укорио војне стрешине, што су, место да чувају добар поредак, први били његови нарушиоци.

Секула Гавриловић, учесник и бајрактар у овом боју, 40 година доцније, причао је, да је у овом боју било 10.000 Срба, - била је то битка на Мишару 11. августа 1806. године у недељу. Карађорђе је нерадо недељом и празником водио бојеве говорећи: „Ја не допуштам нико-ме да излази у недељу да се бије“. Још Секула каже и то, да је после победе одржано благодарење и да се сваког дана читала молитва у шпанову (шанцу).

У народној песми се пева:

*„Борђе се је јунак научио
Прије зоре свагда уранији,
Умији се и Богу молији.“*

Пред општи напад на Карађорђеву Србију, Карађорђе се обраћа народу и Богу овим моливеним апелом:

„Тако, браћо наша, ја вас опет позивам да сви на ноге устанете и оружје подигнете на непријатеља, који на нас пође да се са њим бијемо, а ми ни на кога полазити и наступати нећемо, а који би на нас пошао да се од њега бранимо. Боље у својој вери и у своме отечеству умрети него веру своју погизити. Зашто у светом Евангелију говори: „Ако праву веру имаш, то и спасен будеш“. Дакле, боље у својој вери и умрети него пред Богом и народом осуђен бити, а Бог свемогући хоће нам помоћи. Ја се уверавам на усрдије ваше, које имате к православној вери и отечеству, и на храброст вашу, коју сте до данас показивали, да труда поштедети нећете и крви своје пролити за љубав вере, отечества и потомства нашега. А Бог свемогући, велика је надежда наша; ја велим и сви рекните: „О, Боже, о, Боже

свемогући - обрати милосрдне очи своје на благочестије и цркву твоју. Амин. Боже свемогући, не утри своје благочестије. Амин. Боже, помилуј и охрабри народ србски и срдаца синова србских. Амин...

Боже наш, помилуј нас. Амин.

* * *

У овој јубиларној 155. години мишарске битке ужегосмо, са ових неколико речи, кандидо захвалности Вожду Карађорђу и сенима његових верних сабораца за крст часни и отацтво наше.

Душан О. Пойовић

ЗАВЕШТАЊЕ СТЕФАНА НЕМАЊЕ О ЧУВАЊУ ЈЕЗИКА

Чувајте чедо моје мило, језик као земљу. Ријеч се може изгубити као град, као земља, као душа. А шта је народ изгуби ли језик, земљу, душу?

Не узимајте туђу ријеч у своја уста. Узмеш ли туђу ријеч, знај да је нијеси освојио, него си себе потуђио. Боље ти је изгубити највећи и најтврђи град своје земље, него најмању и најнезнатију ријеч свога језика.

Земље и државе не освајају се само мачевима него и језицима. Знај да те је туђинац онолико освојио и покорио колико ти је рије-чи поткрао и својих натураио.

Народ који изгуби своје ријечи престаје бити народ.

Постоји, чедо моје, болест која напада језик као зараза тијело. Памтим ја такве заразе и морије језика. Бива то најчешће на рубовима народа, на додирима једног народа са другим, тамо где се језик једног народа таре о језик другог народа.

Два народа, мило моје, могу се бити и могу се мирити. Два језика никада се помирити не могу. Два народа могу живјети у највећем миру и љубави али њихови језици могу само ратовати. Кад год се два језика сусретну и измјешају, они су као двије војске у бици на живот и смрт. Дог се год у тој борби чује један и други језик, борба је равноправна, кад почиње да се боље и више чује један од њих, тај ће превладати. Најпослије се чује само један. Битка је завршена. Нестео је један језик, нестео је један народ.

Знај, чедо моје, да та битка између језика не траје дан или два, као битка међу војскама, нити годину двије, као рат међу народима, него вијек или два, а то је за језик исто тако мала мјера времена као за човјека трен или два. Зато је, чедо моје, боље изгубити све битке ратова него изгубити језик. Послије изгубљене битке и изгубљених ратова остаје народ. Послије изгубљеног језика нема народа.

Приредио
Милош Мочевећ

СПОМЕН ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ АНУВИЈА ИСПОВЕДНИКА

Игуман Методије

Египатског пустиножитеља

Родом Египћанин, преподобни Анувије имаше велику веру и љубав ка Христу Богу. Када незнабожни идолопоклоници дигоше гоњење на хришћане, он неустрашиво исповеда Христа пред њима, и они га подвргоше мучењима. Но, по промислу Божјем, он би ослобођен од руку незнабожаца, и он оде у пустињу. Подвизавајући се и угађајући Богу, он се скиташе по пустињи до дубоке старости.

Преподобни Анувије сконча на овај начин. Једном се на једном месту на обали реке Нила, који наводњава Египатску земљу, састадоше три пустињака вођени Духом Божјим: ава Сур, Исаија и Павле. Пошто распиташе један другог ко куда иде, они видеше да сви троје имају исту мисао и намеру, јер је сваки од њих био пошао к ави Анувију. Од места на коме се састадоше три пустињака, до Анувијевог манастира, беше три дана путовања, и то лађом уз реку. Пустињаци седоше на обали, чекајући да наиђе нека лађа која плови на ту страну, да би сели на њу и стигли до места где обитава преподобни Анувије. Но пошто за дуго време не наиђе никаква лађа, њих обузе туга, и они рекоше један другоме: Помолимо се Господу, да испуни жељу нашу и да нам помогне да савладамо све тешкоће на предузетом путу. Онда Исаија и Павле рекоше ави Суру: Оче, помоли се особито ти, јер знамо да те Бог свагда слуша, па ће и сада даровати оно што будеш искао. - Сур нареди и њима да заједно с њим преклоне колена на молитву, а сам се крестолоко простре по земљи, павши ницие на лице своје пред Господом. Када по завршетку молитве подвижници устадоше са земље, они угледаше лађу где стоји поред обале. Обрадовани, они заблагодарише Господу и седоше на лађу. Кренувши се, лађа пловљаше ношена ветром и управљана невидљивом силом Божјом. И она тако брзо пловљаше, да је за један сат превалила пут, којим би она са великом муком требала да путује три дана.

Када лађа пристаде уз обалу према Анувијевој обитежи, оци изађоше на обалу. И рече отац Исаија: Господ ми показа човека ка коме

идемо, где нас сусреће и казује свакоме од нас тајне што их у срцима својим имамо. А и отац Павле рече: И мени Господ откри, да ће кроз три дана узети к себи Анувија из овог света.

После тога они кренуше од обале ка манастиру, и када мало одмакоше од реке, где, у сусрет им изађе преподобни Анувије. Пошто их поздрави, он рече: Благословен господ који сада мени показа вас у телу, а раније вас видех у Духу. И доведши их с љубављу у своју

келију, он стаде свакоме од њих казивати добра дела њихова, која су само Богу била позната: како се ко насамо подвизава и творећи врлине угађа Владици својој - Христу Господу, и какву ко благодат има од Господа. - После тога ава Исаија рече преподобном ави Анувију: Пошто Господ и нама откри о теби, аво, да ће те кроз три дана узети к себи из овог привременог живота, то те молимо да и ти нама испричаш своје испосничке трудове и подвиге, којима си угоднио Богу. Не бој се порока славољубља, јер одлазећи из овог света, ти ћеш потомцима оставити пример богоугодног живота свог, да би те они подражавали.

Тада старац стаде говорити: Не сећам се да сам учинио ишта велико и славно. По благо-

дати Бога мог сачувах у сећању само ово: од оног времена гоњења на хришћане, када пред мучитељима исповедих име Спаситеља нашег, из мојих уста не изађе лажна реч. Јер исповедивши једном истину, ја потом нисам хтео да волим ишта земаљско. У томе ми је помагала милост Господња, јер ми Господ дарова силу да никада не иштем ништа земаљско. Какву год храну пожелех, свети Анђели ми доношаху. И Господ не сакри од мене ништа од онога што се ради на земљи. У срцу мом не узрасте жеља ни за чим другим осим за Богом. Иштући Господа Христа, кога заволе душа моја, ја нисам спавао ни дањи ни ноћу, да бих очима душе своје стално гледао Њега и наслађивао се посматрањем Њега. Ја стално видим поред себе и Анђела Божјег који ми показује све силе овога света. Светлост ума мог се никада не угаси. Све што сам искао од Господа, одмах сам добијао. Често сам виђао Анђелске војске што пред Богом стоје; виђао сам ликове светих Мученика и Испосника, саборе монаха и свих Светих, особито оних којима за живота на земљи беше једино занимање: у простоти срца и вере непрестано славити и благосиљати Господа. Видех такође Сатану и анђеле његове, предане огњу вечитоме. И опет. На супротној страни од њих, видех праведнике који се наслађују вечитом радошћу.

То и много других сличних ствари преподобни Анувије исприча у току три дана оцима који му беху дошли у посету; исприча им не из сујете, него ради користи слушалаца. Јер, примораван њиховим молбама, он им то причаше чистом савешћу и простим срцем, и са великом смерношћу. А на истеку трећег дана он мирно и радосно предаде душу своју Богу. И одмах се појавише свети Анђели, прихвативше душу његову и узношаху је у небеске висине, при чему су се у ваздуху чуле преслатке песме анђелске. Тако се са земље пресели у небеске обитељи преподобни Анувије, који пред незнабошцима исповеди име Христово и због тога претрпе мучења. Сада се он пред небеским Анђелима прославља у лику Исповедника од Господа нашег Исуса Христа, коме са Оцем и Светим Духом част и слава вавек, амин.

АЛФА И ОМЕГА

Господ наш Исус Христос у Отковењу говори: „Ја сам Први и Последњи (Алфа и Омега), жив, а био сам мртав... Ја имам кључеве од ала и од смрти“.

Руски светитељ Димитрије Ростовски пита Господа у име верника:

- Господе, Ти велиш да имаш кључеве од пакла и смрти, а шта ће Теби ти кључеви? Зар Ти хоћеш да нас за-кључаш у паклу и да нас пре-даш вечној смрти?

- Не, одговара Господ преко пророка, ја не желим смрти грешника, него да се обрати и да буде жив.

- А зашто, Господе, ти не говориш да имаш кључеве од Царства небескога? И на то питање сам одговара: Очевидно, браћо, Господ и нема те кључеве. Сетите се, господ Исус Христос је рекао апостолу Петру: „И даћу ти кључеве Царства небескога“ (Мат. 16, 19). И Господ је заиста предао те кључеве, али не само апостолу Петру него свима апостолима (Мат. 18, 18). После свога васкрсења, Христос се јавио својим ученицима и дуноу на њих говорећи: „Примите Духа Светога. Којима опростите грехе - опраштају им се; којима задржите - задржани су“. (Јован 20, 22). То значи да је Господ апостолима дао право да отварају верницима врата Царства небескога, јер ако су некоме опроштени греси, то значи да он може да уђе у вечно Царство Славе.

- Али апостоли су умрли, неко ће рећи.

- Тако је, али они нису са собом однели те кључеве од Царства небеског, него су их предали својим прејемницима, а ови опет својим наследницима и тако су ти кључеви доспели и у руке данашњих владика и свештеника, - завршава св. Димитрије Ростовски.

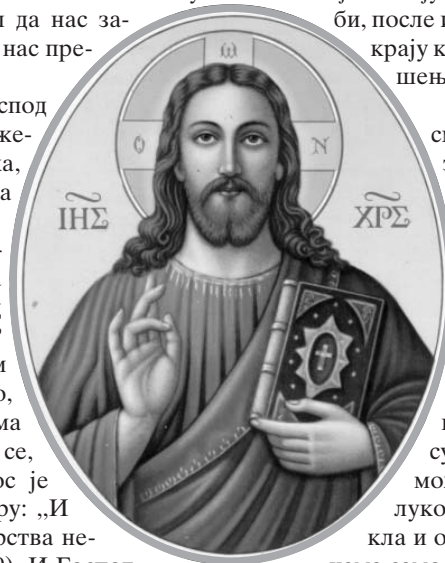
А зашто је Господ Исус Христос, предавши апостолима кључеве од Царства божјег, задржао у својим рукама кључеве од пакла и од смрти? На то питање св. Димитрије одговара да је кључеве од Царства небескога Господ предао апостолима да би они пуштали тамо оне вернике који се кају за грехе своје и којима би, после издржане епитимије, на крају крајева ипак дали разрешење од њихових грехова...

Кључеве од пакла и смрти господ је задржао за себе, да би само Он одлучивао кога треба послати у ад или у вечну смрт, тако да људи не могу злоупотребљавати те страшне кључеве. И ако би се појавио неки безумник, који би по својој лудој вољи зажелио да се сурва у пакао, он то не може учинити својом одлуком, јер кључеви од пакла и од смрти налазе се у рукама само господина Христа.

„Гледајте и дивите се, љубезна браћо, неизмерном човекољубљу Божијем! - кличе св. Димитрије. Као што мати не да нож у руке своје детету, да се не би посекло, тако и човекољубиви господ даје нам у руке само оно чиме се можемо спасти, а не чиме се можемо убити.“

Преко светих апостола, данашњи архијереји имају највећу власт, какву немају ни цареви земаљски, чак ни ангели - а то је да праштају и разрешавају грехе људске.

Зато су верници током свих векова поштовали своје црквене пастире не због њихове памети или узвишеног чина него због оних дарова духовних које су они наследили од великих апостола. У то име је апостол Павле рекао: „Браћо, поштујте учитеље ваше, јер се они старају о душама вашим“ (Јеврејима 13,7)

ХРИСТОВ ЈАРАМ У ЧЕМУ СЕ САСТОЈИ

Христов јарам је благ и бреме је Његово лако (Мат. 11,30). Њега сачињавају: чистота, благодот (доброта), кротост, духовна радост, уздржавање од свих страсти, љубав према свима, свето расуђивање, непоколебљива вера, трпљење невоља, одвајање од грешног света и жеља да се сједини с Христом. У овоме се састоји благ јарам и лако бреме, које, по заповести Христовој, треба да узмемо на своја плећа и носимо. То је у исто време и пут. Нико не може да ступи на овај пут, ако претходно не свуче са себе старог човека, ако се не ослободи од свих страсти и не стекне љубав. Божанска љубав ослобађа човека од свих привлачности овог пролазног света...

Ако хоћеш да следујеш Господу нашем Исусу Христу, држи заповести Његове. Ако хоћеш да с Њим распнеш свога старог човека, онда одбаци од себе оне који те скидају са крста, и приправи срце своје да са радошћу подносиш омаловажавања, воли оне који те вређају, смиравај се пред свима, обуздавај своје жеље. Ђути језиком и устима и никога не осуђуј у срцу својем (ава Исаија).

ЊУТН О ВАСКРСЕЊУ МРТВИХ

Једном су запитали Њутна: „Како је могуће да тела мртвих, одавно распадну-та, поново постану тела својих душа?“

На то је научник помешао гвоздене опилке са земљом и упитао своје саговорнике: „Ко може да издвоји из прашине и састави ове гвоздене опилке?“

Одговор није добио.

Онда је Њутн узео магнет и принео га мешавини. Настало је комешање честица. Опилци гвозђа почели су се хватати за магнет и једни за друге.

У прашини није остало ни молекула гвозђа.

Тада Њутн рече присутнима: „Онај, који је оволику моћ дао мртвом камену, зар Он да не може дати такву моћ нашим душама кад буде требало да се обуку у своја прослављена тела.“

јрев. А. Черњенко

ЧУДЕСНО ОЗДРАВЉЕЊЕ БРАТА МОГА

Богат и пун као пехар био је наш дом. Реткости из целог света биле су скупљене под његовим кровом. Али нејвећа његова драгоценост био је наш Дима, - десетогодишњи мој брат, - леп дечак, којег су сви волели у нашој породици. Њега је и немогуће било не волети - благог, умиљатог, нежног... Бивало је да читаве дане звони његов чист, јасан и танак гласић по кући, и сви су се радовали слушајући га, а стара добра дадиља непрекидно је ходала за њим, „чувала дете“, како је она говорила.

Дадиља је била дубоко побожна: изгубила је била све што је волела: дете и мужа; али она није угушила нежне осећање у себи, него је пренела своју љубав на туђе, на нас и Диму, кога су од првог дана рођења примиле њене руке.

У њеној пространој соби, коју јој је мајка доделила, било је много икона; она их је сачувала од бившег богатства. Нама деци допадала се у њеној полици за иконе икона без украса; младо прекрасно лице Св. Пантејлемона. У рукама светитеља био је малени ковчежић; ми смо знали да је он живео у Никомидији, и да су га убили због његове љубави према Христу.

Дадиља је налазила сличност у лицу Димином са светим ликом и говорила, да је то од Бога, и да је Светитељ, очигледно, „над њим“. Она, наша старица, често је снивала страшне снове; о безданој јами, у коју је упао наш драги дечак, и о том да је вазда над њим стајао Св. Пантелејмон, који га спасава.

Мој отац и мати нису веровали, и смејали су се дадиљиним сновима, али су је они ценили због њене опробане верности, и слушали је снисходљиво, а она, осетљива, тихо је туговала, схватала је то, и последњих година ретко је говорила с њима о својим сновима.

Те године, када се десио догађај, о коме хоћу да испричам, нас су због случаја епидемије с јесени распустили из гимназије. И ми смо се вратили из града кући, радујући се слободи...

Сећам се забринутог лица дадиље, која нас је срела:

- Слава Богу! мимоишла вас је чаша.
- Ох, Лидија, - загрли ме: да знаш какав сам сан уснула. Ти не говори... Видим: ви хоћете да пијете из велике чаше, а тамо огањ кључа. Знам да је то брига, и ви сте послушали, одустали сте све троје, а Дима ухватио и приноси је устима а ја немам снаге да устанем, да је одузmem, зовнем светог Пантелејмона:

- „Помози“! вичем...

Гледам, стоји он у даљини и жалосно клима главом...

А Дима, пије ли пије из те чаше... Ах, мила Лидија, веруј старој дадиљи, поштуј угоднике Божије... Ја не осуђујем твог

маму и тату, једино Бог зна, боји се моје срце њихова неvěрја... И у моју душу после речи старичиних уселио се предосећај страха за Диму.

Ја сам испричала мами дадиљин сан, али се она насмејала и само махнула руком, а Дима се прекрасно осећао, и моја су страховања ишчезла.

Био је октобарски дан, диван и топао, а ми деца радосно смо трчали по великом врту. Ближило се подне и било је време ручку... Ја сам позвала сестре и Диму, али се он не одазва. Тада се ми дадосмо у трагање за њим.

Сестра Саша рече:

- Он свакако седи у великом хладу, видела сам кад је тамо отрчао.

Нас три смо се попеле на веранду и остале поражене:

Дима се искривљена лица мучио не веранди, и његово се тело трзало у страшним грчевима, а очи пуне патње с ужасом су гледале у нас...

Остварио се дадиљин сан... Над нашим домом сручио се гром, сручио се изненада за све. Стара дадиља, сазнавши о несрећи, клонула је без свести и једва су је повратили.

Наступили су за нас тешки дани. Код Диме се појавило „играње светога Вите“, како су казали доктори. То није престајало и доводило га је до изbezумљености.

Пролазили су дани, недеље, месеци... Отац је позивао медицинске капацитете, платио је огроман новац... мама сва смршала, лежала је, не дижући се. Туга, жалост и брига ушли су у наш некада тако весели дом и настанили се у њему.

И тако је дошао Божић, без дарова и јелке. Тужни Божић... Ми смо тихо седеле ујутро у нашој великој општој соби, и једина дадиља нам је честитала празник. Њено лице било је тога дана необично. Ишчезла је туга и жалост која га је последњих месеци покривала. Њене очи, озарене светлошћу унутрашње радости, мило су нас погледале.

- Драга Лидија, рече ми она, идем господину. Хоћу ја неразумна да њега разумнога уразумим. Знам шта су доктори јуче у навечерје Рождества казали да би утешили господина са госпођом? Знају они, драга тешићу! Димица веле, ако не умре скоро, мучиће се до 19 година, а мој доктор ми је данас дошао у сну и рекао ми тако јасно: „Реци: потребно је молити се за дете“.

- Знаш драга моја, - продужила је дадиља, - давно сам ја о молитвама мислила, па нисам имала доста смелости да кажем, а сад се ничега не бојим, идем...

И поче молити оца и мајку, непрекидно, од тога божићнег дана. Болови се Дими још више беху појачали. Он је при-

метно губио моћ, и лекари се опет скупише на конзилијум; констатовали су да се живот ближи крају...

Уочи Нове године у кући наста немир. Дадиља је некуд отишла сва у сузама, а нас су позвали у собу Дими и тамо су довели из дадиљине собе икону св. Пантелејмона тако драгу нама.

Наш домаћин, лекар М. Н. Раковицки скептички слеже раменима и рече да не јамчи за Диму, да намеравао богослужење и шушкање могу штетно деловати на дете, али отац обузет очајањем није га слушао, и ево почео је молебан са свештеником, кога је дадиља довела: висок, леп старац, који је служио са дубоком побожношћу.

Ми смо се плакале - и ја, и сестре, и мама од жалости за Димом и од неког новог осећаја које је обузело наше душе, непривикнуте молитви и поражене свечаним богослужењем док се малено исцрпљено тело братовљево, грчило пред нама на постељи.

Сећам се, дадиља га је узела на руке и принела икони, а отац је придржавао главу која се тресла, потом је ушао свештеник и ми, а дадиља је ходала радосно по кући, и њене добре очи једва су се назирале од суза...

Отац се затворио у своју собу, мама савладана узбуђењем као окамењена, а ми се сакупили око прозора трпезарије и селе на широку даску посматрајући мрачно и тамно небо.

Време је пролазило... На крају кад смо већ устали измучени, уђе собарица Даша и позва нас на спавање, тихо шапћући, да се једва чуло:

„Опрезно децо: моли дадиљица... Заспао је Димица... Спава тврдо... Никога она не пушта к њему, и молила ме да вам кажем: причувајте брацу и молитве се.“

- Спава ли? засипали смо ми Дашу питањима, - Не трза ли се? Није ли у несвести?

Лина, наша најмлађа сестра, рече убеђено:

- И значи он ће оздравити.

Не знам јесу ли спавале сестре, али ја нисам спавала. Тихо смо лежале у својим постељама... Колико је прошло времена не знам, када се у тишини зачуше удаље-

ни очеви кораци по ходнику поред нас, брзи кораци и разговор...

Ја скоких у кревету и седох, са страхом гледам на врата, за мном се подигла и Саша.

- Шта је то? - сва бледа упита она. - Да није већ умро?

И опет у мучној тишини која је настала, ми смо разгорачених очију слушале, и срце је лупало као чекићем...

Поново се зачуше кораци, све бржи и бржи. Врата спаваће собе отворише се и Даша помоли главу. Саша је зовну.

- Ах, миле и драге девојчице! - брзо је ушла к нама она, - каква радост, наш се Димица пробудио, вели... тамо се већ сви скупили, чекају свештеника... послали су по њега... и отац је наредио да вас пробудимо, да се молитве Богу... Облачите се драге...

У Диминој соби били је светло. Он је седео у великој наслоњачи, блед, слаба изгледа, али се његово лепо измучено лице смешило на нас, на оца, на икону, а очи му се светлеле и сијале... Мама, лицем обливеним сузама гледала је више на икону него на њега, а отац сваки час стица руке и гризе усне, обузет радошћу шета; нагиње се према Дими и љуби му главу... Дадиља клечећи поред наслоњаче целива Димине руке.

У собу је ушао свештеник, и ја сам после три месеца први пут чула глас брата који се обраћа њему:

- Молим Вас, оче, помолите се с нама њему! Показао је прстом на икону - он је данас долазио к мени... Ја сам га видео... само је он лепши него на икони, и очи су његове тако добре... Он ми је дао лек из ковчежића и наредио и мени и оцу и мами и девојчицама - да се увек молимо Богу, да волимо Бога... Помолите се, молим Вас, са нама, а и ја ћу учити молитве стога што хоћу да се молим...

Мени је сада тако добро.

Почео је молебан за време кога су се лиле незадрживе захвалне сузе радоснице - и по раздраганом, ганутом лицу очевом, и по измученом а сада срећном лицу мајке, по лицу добре дадиље и свију нас.

Господе, како је био срећан тај дан. Руке Никоимидског великомученика затворише врата за страдања и патње, и

наш мили братић смеши нам се, његов глас звони као раније, изазивајући сузе среће у очима очевим, чије је неверство отишло без трага.

Као велику светињу, он је наместио дадиљину икону у свечаном салону, а дадиља је запалила пред њом скупочено кандило.

Много се шта изменило од тих далеких времена, али и сад, после много година, сећајући се свега што сам описала, ја се и нехотице вазда душом обраћам ономе, који од Бога има силу да лечи неизлечиве болести и доноси радост и срећу, жалосћу погођеним људима, - *исцели њељу својом Пантелејмону.*

Прев. И. Адамовић

У једном њушничком ваџону сједио је један свештеник. Седећи мирно, он је слушао како се друштво иза њега, видећи свештеника, исмејава са вером, црквом и Христом. Не могавши оћушати, свештеник је смањрао својом дужношћу, да његовој неколико речи у часи људској Исуса Христа. Али шта да га тек дочека урнебес и смех и њоруша. Он не хтеде водити даље са њима никакву људску, али уверењем неправдом људском, он је дубоко уздахнуо и две сузе скопљаше му се низ образе.

Годину дана касније добије овакво писмо: Часни оче! Ја сам био један од оних њушника који се заједно са чиставим оним друштвом изругивао Христу. Не могу се сада сећати шта сте у оном часу говорили, али се добро сећам да сам видео сузе на образу Вашем. Оне ми нису дале мира, оне су биле њовод да сам се добро замислио о Христу и њочео се интересовајући за Хришћанску науку доброга Свасишља. Ваше су сузе њале на добру земљу, на моје срце, које је ево сада свагда ошворено за мога Свасишља.

НЕБЛАГОВРЕМЕНИ ОДЛАЗАК У ЦРКВУ

Потребно је да кажемо нешто о нашем одласку у храм Божији. Наравно, ми добро чинимо ако одлазимо у храм Божији на молитву и присуствујемо црквеном богослужењу. Али, постоји нешто што није добро, а то је што не одлазимо увек на време. Само веома ретки од нас одлазе у цркву на сам почетак службе, а неки и излазе из цркве пре завршетка. Каква је то служба без почетка и без краја? Каква је то молитва без почетног и крајњег благослова Божијег, који изриче служитељ и произносилац тајни Божијих? Посебно је неопростиво долазити неблаговремено на свету литургију, ту Божанствену трпезу, нама предложену. Како смо само лењиви и неразумни! Реците ко од нас не би дошао на време када би био позван на неку свечану вечеру, а посебно у кућу неког познатог лица - ко би се тада одлучио да не дође на време, или пак, да оде пре завршетка обода? Нико. А у Свету цркву, у дом Бога нашег, на Божанствену, молитвену или тајанствену трпезу, ми се одлучујемо да улазимо и излазимо неблаговремено без имало стида и без гриже савести. Није добро, браћо, Богу је противно, а за душу штетно бити тако небрижљив у тако светом и душе спасоносном делу, као што је заједничка молитва и служба Божија у цркви.

Долазити на молитву у цркву после почетка службе лоше је, богопротивно и штетно за душу. Постоји црквена повест која сведочи о томе с каквом пажњом гледају у том случају на нас са неба. Они који су имали „просвијетљене очи срца“ (Ефес. 1,18) видели су како анђео Божији записује оне који улазе у цркву на молитву (Пролог, 5. март). Па, браћо, да ли нас записује или не анђео Божији када улазимо у цркву после почетка службе? Ако и записује, онда запише онако како јесте, а то је да нисмо на време дошли, и то ће бити сведочанство о нашој небрижљивости за тако свето и душеспасоносно дело, као што је молитва Богу, и

без сумње то ће нам бити урачунато у кривицу. А можда нас уопште и не уписује у оне који долазе у цркву. Зар је то чудно? Ко без усрђа долази у цркву и у њој се мало моли, он се можда и не сврстава међу молитвенике. Служба је почела пре његовог доласка; он је, значи, као неки странац, служба се не свршава за њега. Можда бисте рекли: „Господ је мило-

стив; он прима и у шести и девети и једанаести час“. То јесте тако, али, прима оне који нису могли доћи раније, који су били задржани неким обавезама, независним од њих самих. Господ види наше расположење, познаје наша срца и по њима ће нам судити у испуњавању како молитвеног, тако и сваког другог хришћанског дуга.

Лоше је, Богу противно и штетно за душу такође и излазити из цркве пре завршетка службе. У то нас опет уверава, како сведочи повест цркве - виђење анђела Божијег. Имена оних који су због лењости напустили службу и одлазили из цркве раније, анђео Господњи је брисао из списка оних који су ушли у цркву. Шта значи то брисање имена оних који су напустили молитву? Не значи ли да њи-

хову молитву Бог не прима, да они исто као да уопште нису били на молитви у цркви? Видите како је богопротивно и погубно за нас то што ми обично и не сматрамо за грех. Сетите се јерусалимске собе, тог првообраза наших хришћанских храмова, и те прве Божанствене литургије, коју је савршавао Сам Искупитељ света на тајној вечери. И тамо се десио један тужан догађај. Један од присутних, недостојни ученик, отишао је са вечере пре него што је Спаситељ завршио Своју Божанствену службу. Какве су биле жалосне последице изласка тог ученика свима нам је познато, браћо. Коме се он, несрећник, потчинио, ко га је одвео са такве Божанске трпезе? О томе нам говори Јеванђеље: „И по залогом уђе у њега (тј. у Јуду), Сатана; узевши залог, он одмах изиђе“ (Јов. 13; 27,30). Па, по чијем је, дакле, савету несрећни издајник остао вечеру Господњу и изашао из свете сионске собе? Побудио га је на то сам ђаво, који је још пре „метнуо му у срце“ страшну мисао „да изда“ свога Господа (Јов. 13,2). Ђаво, без сумње, увек бива виновник сличних дела. По његовом наговору поступају и они хришћани који остављају молитву пре времена и одлазе из цркве пре завршетка службе. Управо то су опет видели они који имају очи да виде. Један прозорљиви старац стојећи у цркви, видео је демона како иде око браће која се моле и на сваког од њих баца цвеће. За ког се брата цвет не би залепо, тај би стајао чврсто и непомично до краја службе, а за кога се лепо, тај би падао у лењост и ослабљење и из некаквог разлога би излазио из цркве. (Пролог, 26. март). Видите ли ко производи унију и тешкоћу на молитви, ко тера људе из цркве пре завршетка службе? Непријатељ Божији и људски - ђаво. И ко би нас други терао из цркве Божије, ко би нас други удаљавао од Бога ако не ђаво? Можда би нам могло бити чудно то како је ђаволу уопште могуће да буде у цркви Божијој. Не треба се чудити. Ако

у цркви има његових служитеља, зашто не би био и он сам? А коме служе они који у цркви стоје непажљиво без страхопоштовања, без молитве, који се занимају не само празним мислима, већ и празним разговорима и другим неприличним поступцима, заборављајући и светост места и достојанство свештених радњи које се савршавају?

Лоше је, богопротивно и штетно за душу, браћо, долазити у цркву и из ње излазити неблаговремено. Подједнако лоше. Просудите сами какву вредност може имати непотпуна служба. Каква је то молитва, када нам је скоро потпуно свеједно да ли рано или касно долазимо у цркву и кад излазимо из ње? Зар то није знак наше небрижљивости према молитви? Зар нам је довољно да мало проборавамо у цркви и тиме испунимо свој хришћански дуг? Не, браћо. Дуг треба да испунимо онако како смо дужни. Треба да имамо усрђе, бригу, да пазимо на време, да се трудимо да стигнемо на молитву у цркву Божију као и да изађемо из цркве у потребно време, како би наша молитва била потпуна и свецела и тако нам послужила на спасење, да бисмо и почели и окончали свој хришћански дуг с благословом Божијим од стране свештенослужитеља. Наш благовремени долазак и излазак из цркве помоћи ће и поретку саме црквене службе, на шта нас обавезује како просто, здраво расуђивање, тако и поучавање апостола, које се односи на црквени поредак: „А све (мисли се: у цркви) да буде благообразно и уредно“ (1 Кор. 14,40). Немојмо заборавити, браћо, да молитва и црквена служба показује и наш однос према Богу, ставља нас испред лица самога Бога и светих анђела; не заборавимо да наши анђели, као што смо већ рекли, записују наш улазак у цркву. А према тим записима се на небу састављају књиге живота. О, да нам Господ да, по Својој милости да, када се те књиге рашире пред лицем васељене - да се наша имена нађу међу именима истинских поклоника и молитвеника пред Богом! Боже наш, слава Теби!

с руског Р.Б.

О МИЛОСРЂУ

Кад су фарисеји упитали Господа Исуса, у намери да Га кушају, која је највећа заповест, Он им је одговорио: „Љуби Господа Бога својега свим срцем својим и свом душом својом и свом мишљу својом.“ То је прва и највећа заповест. А друга је као и ова: „Љуби ближњег својега као себе самога“.

Одмах, дакле, после заповести да љубимо Господа Бога, творца и животодавца, од кога по милости добијамо живот и здравље и све дарове, Господ Исус Христос наређује да љубимо ближње своје.

Зашто су ове две заповести стављене једна крај друге? Зато, што су органски везане, и што човек не може испуњавати једну а занемарити другу. Зато, што испуњавањем обадве заповести, човек милошћу Божијом постиже спасење своје и удостојава се да буде у царству радости, царству љубави, царству Христовом. Не може неко љубити ближње своје а не љубити Господа Бога. Зар можеш показати другоме топлоту срца свога, ако ти је оно пусто, и празно огњиште на коме је утрнуо пламен љубави према Богу? Или зар може човек љубити Бога а не љубити људе - браћу своју, не љубити децу Божју ради које је Бог и Сина Свога послао на земљу да их спасе? Заиста, лажна је љубав према ближњима ако не извире из љубави према Богу. Сумњива је љубав према Богу ако се не показује у љубави према људима.

Другу највећу заповест разасно је Господ Христос те тако отклонио сваку недоумицу. Показао је ко нам је ближњи, у причи о Милостивом Самарјанину објаснио је да нам ближњи није само рођак, или пријатељ, или сународник, или једноверни брат, но сваки човек, нарочито онај који се налази у невољи. Сем тога Он је разјаснио и показао шта је наша дужност према људима:

„Како хоћете да чине вама људи, чините и ви њима онако“.

Ако љубите оне који вас љубе, каква вам је хвала? Јер и грешници љубе оне који њих љубе.

И ако чините добро онима који вам чине, каква вам је хвала? Јер и грешници чине тако.

И ако дајете у зајам онима од којих се надате да ћете узети, каква вам је хвала? Јер и грешници грешницима дају у зајам, да узму опет онолико.

Али љубите непријатеље своје и чините добро и дајте у зајам не надајући се ничему, и биће вам велика плата, и бићете синови највишег, јер је он благ и неблагодарнима и злима.

„Будите милостиви као Отац ваш што је милостив“.

Шта тражи дакле од нас милосрдни човекољубац Христос? Тражи да будемо милости-

ви и благи. Тражи да нашу љубав према ближњима покажемо на делу, да је делима докажемо. - Тражи од нас милосрђе према људима као што га Господ Бог непрестано указује према нама, како добрима тако и злима. Без милости Божје ми нисмо кадри ни један дах удахнути. Без милости Његове узалуд нада на спасење, спасења не може бити. На Његову милост и милосрђе уздамо се ми грешни људи. Но ми се можемо надати да ћемо бити помиловани ако и сами будемо милостиви. „Блажени милостиви, јер ће бити помиловани“, каже Господ Христос. Нисмо ли ми сви људи просјаци, који добијамо све што имамо од Бога, једног пребогатог, који све има, и који нам непрестано и неуморно даје. Све што добијамо, добијамо не по заслуги но по милости. Па како онда можеш бити немилосрдан ти, који од милосрђа живиш? Како можеш да одбијеш пружену руку која моли за милостињу од Бога добијену. Зар не знаш да „ко сиротињи даје Богу позајмљује“? Зар не знаш да „ко Богу даје прима сто пута више“? Кад се Бог нас сећа и милостиво нам даје све дарове, чак и оне за које се не сећамо да молимо, и промишља о нама и онда кад ми сами о себи не мислимо, како да се не сетимо браће наше у невољи, у беди, у болести, браће која моле за помоћ.

Зато, ако желиш себи добра, ако желиш да будеш помилован буди и ти милостив. Сећај се бедних и невољних и оних којима је утеха потребна и помози им. Кад седиш у топлој и удобној соби док напољу киша, снег и ветар до костију пробијају, сети се сиромашних и бедних који лутају и пребијају се од немилости, и помози им јер тада и себи помажеш.

Кад седиш за пуном трпезом и крепиш себе укусном и топлим храном, сети се тада оних, којима би парче хлеба била читава го-зба, и удели им залог хлеба, јер ће ти Бог уделити стотруку.

Кад увече уморан лежеш у топлу и удобну постељу, помисли на оне којима је црна, хладна и влажна земља једина постеља, и буди милосрдан према њима па ће и Господ бити према теби милосрдан у дан страшного суда.

Не одбијај никад помоћ старцу, жени, детету, кад ти пружи прозеблу, помодрелу руку и моли за помоћ, за милост, да се не би те дрхтаве руке појавиле као тужиоци на страшном суду кад теби не остаје ништа друго до нада у милост Божју.

Буди милостив ако хоћеш да будеш помилован.

К.Т.Л.

ДА ЛИ ЋЕ НЕПРАВОСЛАВНИ БИТИ СПАСЕНИ?

Московска џајријарија

У Православној цркви нама је указан пут спасења и примили смо благодат којом сваки верник може бити очишћен од греха и обрадован чврстим обећањем да ће бити спасен. У том смислу св. Кипријан Картагински (3. век) морао је да каже „ван Цркве нема спасења“. Цркви је дано оно о чему св. апостол Петар пише хришћанима (само православним хришћанима): „Пошто нам је његова Божанска сила даровала све што је потребно за живот и побожност, познањем Оног који нас позва славом и врлином, кроз које су нама дарована драгоцене и превелике обећања да кроз њих postanемо причесници Божанске природе, избегнувши похотну трулеж у свету. И управо на ово уложимо сву ревност, па пројавимо у вери нашој врлину, а у врлини знање, а у знању уздржање, а у уздржању трпење, а у трпењу побожност, а у побожности братољубље, а у братољубљу љубав. Јер ако све имамо у умножава се у нама, то нас неће учинити нерадним и неплодним за познање Господа нашега Исуса Христа“ (2. Петрова 1, 3 - 8).

А шта да кажемо за оне који су ван Цркве, који не припадају њој? На то св. Павле одговара: „Јер што да судим и онима који су напољу? Зар не судите ви онима који су унутра? А онима који су напољу судиће Бог“ (1. Коринћанима 5, 12 - 13). Тако ће Бог „помиловати кога помилује“ (Римљанима 9, 15). Али треба објаснити да „живети праведним животом“, као што стоји у питању, значи по заповестима из девет Христових Блаженстава, а то је неоствариво за некога изван Православне Цркве, јер нема пуноте благодати ван ње.

* * *

Ово питање, и о могућности спасења неправославних који не припадају Јединој, Светој Саборној и Апостолској цркви православној, нарочито је осетљиво и оштро постављено у наше дане.

Коме је више дано, од њега се више тражи. А православнима је највише дано - Тело и Крв Господа богочовека Христа. По св. Јовану Златоустом, најтежи грех под небом је ићи немарно на Причешће. Не разликовати хлеб на нашој домаћој трпези и Хлеб Живота (Тело Христово) на часној трпези у олтару. тај грех не могу починити јеретици (неправославни), јер они немају свето Причешће. Међутим, и сама шарка жеља да се причесте урачунава се је-

ретицима као добро дело пред Богом, и Он им за то даје неку благодат, коју не могу окусити на овоме свету некрштени и неверници.

Ипак, и за некрштене постоји пут спасења. У 25. глави Евангелија по Матеју Господ Христос на Последњем Суду тражи минимум од сваког човека, а то је милосрдно људско понашање по савести и срцу. Ако је неко чинио добра дела (без обзира да ли је крштен или није), чуће из уста Христових: „Ходите благословени Оца мога; примите Царство које Вам је припремљено од постања света. Јер огладнех, и дадoste ми да једем; ожеднех и напојисте ме; странац бејах, и примисте ме; наг бејах, и оденусте ме; болестан бејах, и посетисте ме; у тамници бијах, и дођoste мени.“

Тада ће му одговорити праведници говорећи: Господе, када те видесмо гладна, и нахранисмо, или жедна и напојисмо? Када ли те видесмо странца, и примисмо Те, или нага, и оденусмо? Када ли те видесмо болесна или у тамници, и дођосмо Теби?

И одговарајући Цар рећи ће им: Заиста вам кажем: Кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, Мени учинисте." (Матеј 25, 34-40)

Но ако неки хришћанин није помагао људе у невољи, крштење му ништа не вреди. Он ће

чути осуду из уста Христових, јер се Господ поистоветио са малим и презреним људима који пате.

Постоји пут спасења, чак и за некрштене злочинце, ако се покају, макар у последњим предсмерним мукама, као разбојник који је био распет са Христом, и покајао се на смрти. Он је чуо од Распетог Господа: Данас ћеш бити са мном у рају.

Због тога, ми православни смо оптимисти, јер вером знамо да је Бог створио свакога човека за живот вечни у рају, али Он је дао пуну слободу сваком човеку и сваком човеку и сваком ангелу - да изабере или пут љубави за Рај, или пут мржње за Пакао. Стога неће бити у рају само они који неће тамо да иду, јер упорно пркосе богу као демони богохуљитељи.

Међутим, ово не умањује оштрину заповести Христове да - сем покајања - треба човек и да буде крштен за спасење. А за православног верника важи строго учење да изван Цркве нема спасења. Разуме се, једина права Црква је Православна Христова Црква. Она је Царство Божије на Земљи, и које у њој, тај је већ отпочео живот вечни на Земљи. Она је једини пут спасења, и сви који буду спасени (а надајмо се да ће то бити већина човечанства) доспеће у ту Једину цркву, чији је центар у Небеском Јерусалиму.

Овде се види да Евангелије није рационални систем философије, него тајна која превлазилази човеков ум. Не заборавимо да су најспособнији мисионари у цркви свети ангели, који стижу и тамо где не стигну православни свештеници и верници. Ми певамо у цркви да је бог „својим ангелима просветио целу васелену.“

Блажени епископ руски Затворник одговорио је једном запиткивачу: „Ви ме питате: Да ли ће неправославни бити спасени“... За што се бринете о њима? Они имају Спаситеља који жели спасење свакоме човеку. Он се брине о њима. Ја и ви не треба да се тиме бавимо. Испитуј самог себе и своје личне грехе... А само једну ствар да вам кажем: „Ако ви, као православни са пунотом Истине, издате Православље и отпаднете у другу веру, изгубиће заувек душу своју.“

Игуман
Филиј Филаретов
(Ортодокс Лајф,
6, 1984)

ПЧЕЛАРСТВО

И најстарији народи бавили су се пчеларством, и користили се пчелиним приносом - медом и воском. Сам Господ уздизао је предео препун вредне пчелице, нада све друге пределе. За то је у бризи за свој избрани народ рекао Мојсеју: *Добро видјех невољу народа својега и сазнах муку Његову, и сиђох да га избавим и да га извадем из оне земље, у земљу добру и њросирану, у земљу где млијеко и мед тече*. Колико је цењена вредна пчелица и њен принос, колико је цењен предео у ком је она одомаћена, а колико корист, коју је народ имао од вредне пчелице још у тој далекој прошлости, јасно нам сведоче напред наведене речи Св. Писма. Благословена је то земља била. И таку је земљу Господ налазио своје избраноме народу.

Римљани су употребљавали мед на најраскошнијим гозбама као божански нектар, а стари Германи правили су медовину пре Христа на 400 година.

Св. Јован Крститељ хранио се у пустињи медом дивљих пчела, пазећи ову божанску животињицу. А кад је Господ Исус по васкрсењу тражио од ученика, којима се јавио, * што за јело, * они му дадоше и* меда у сату.* (Лука 24. 41 - 42). Многи светитељи и испосници уважавали су и поштовали пчелицу, као божанску животињицу и њеним слатким нектаром хранили се.

Са ширењем хришћанства ширило се и пчеларство. Света црква вазда је шти-

тила и ширила гајење пчела, ради чисте воштанице, коју пали у славу Божју.

Наш народ занимао се пчеларством од вајкада и знао за користи и меда и медена напитка.

За време наше старе славе под заштитом цркве и славних српских владара, пчеларство се тако много гајило да су се тада не само подмиривале све потребе у земљи у меду и воску, него су се ти пчелињи приноси и на страну извозили, а тиме и леп приход народу давали.

Краљ Милутин толико је помагао ширење пчеларства у народу нашем, да је не само стварао огромне пчеланике, него је и пчеларе ослобађао * ота свјех работ кралевских и црквених - и није работе да им нјест развјет одличије да пазу.* И Стеван Првовенчани и Цар Душан силни, који је све време владавине посветио ширењу своје државе и славе српског оружја, - имали су времена да помажу и шире пчеларство. Тако су радили и остали српски владари. Сви су они ширили пчеларство ради користи свога народа и ради чисте воштанице, која је паљена и у

њиховим светим задужбинама у славу Божју, која је величала и славу њихову и српског народа.

И ако са радошћу можемо да поменемо, како рационално пчеларство и у нас напредује, - са болом у души морамо одмах признати, да то напредовање не одговара напорима који се чине, и да се у масу народа никако не шири, и ако нам вредна пчелица толико драгоцене и посредне и непосредне користи доноси. Она лети од цвета до цвета, сабирајући медени сок и цветни прашак, да би нам кошницу напунила, али тим прелетањем из једног цвета у други, пчела врши највећу корист биљкама - она сваки цветак оплоди, да нам и он обилно свога плода донесе.

Трудимо се да се рашири пчеларство у нашој милој домовини и Српству. Трудимо се да нам у пољу медни сок не пропадне, да нам се у светим богомољама само чиста воштаница пали у славу Божју, а слова Божја величаће и славу нашу, славу милог нам владара, домовине и народа српског.

припремио
Миомир Боровић

Зајмо шћо восак шћребаше нашим црквама за величање славе божје, а црква нам шћребаше за одржавање вере, која је основица за одржавање свих народа, шћо и наши владари у сћарије доба увелико помагаху пчеларство дајући му разне повластџице, подижући му пчелњаке код наших манастира и цркава, шћо је допринело, шће је не само мед и восак више ушћребљиван у домаћој ушћребџи но и пчеларство у велико напредовало, већ нам је ова шћивредна грана у шћоликој мери била развијена да смо медом и воском шћрговали и са суседним народима.

Сћари Грци су мед сматрали као најскупоценији принос, којим би, честџо пошћа, својим бојовима жрџџе сладили. Егџићани су ушћребљавали восак за балсамирање својих мумџја, а сћари Асирџи сћављали су своје покојне у мед, шће их шћако конзервирани. Шћаршански краљ Магесџал и Александар велики сћављени су по смрџи шћакође у мед.

НЕ КУНИ СЕ КРИВО

Има догађаја који се до смрти не заборављају. То су они ретки, несвакидашњи догађаји, оштро упечатљиви који се зарију у памћење и постају трајна својина душе.

Ја сам један такав значајан догађај, не запамтио, него га просто упио својом душом те га предајем другима после, ево, више од 26 година. Тај догађај није остао незапажен. Он је у своје време узбудио читаво село Ликошницу и сва прибрежна насеља око средишњег дела Јужног Поморавља. Људи су о томе знали и сами причали и још понегде причају.

Догађај је истинит. То је прича о човеку који се на суду криво заклео.

Волео сам тог човека, а не знам зашто. Није био онај побожни, онај честити Моравац, привржен цркви, али, ето, волео сам га. Чини ми се што је био отворен, жив, храбар. За посао није много марио, али није сиротовао. Волео је кафану: често је у њу навраћао, пио и гласно говорио. Светлих и зажарених очију, устајао би и, вичући на некога, снажно би ударио штапом по излизаним и глатким хрстовим столовима. Због тога су се многи клонили распре са њим, па је чак и председник општине подешавао тон кад је с Луком разговарао.

Негде с пролећа 1934. године, пред орање за кукуруз, Луку је задесио удар: угнуо му ораћи во. А ораћи во је хранитељ куће. Говорило се у селу: „Боље, Боже ми опрости, да му је неко из куће нестало, него ораћи во“.

Шта ће сад и куда? Како ће узорати? Морао би купити другог вола, али, где да нађе вола?

Иде Лука селом забринут, и мисли шта ће и како ће, море га тешке мисли и, наједанпут, наиђе угледни сељак Бранко.

„Бранко, брате! Спасевај, угнуо ми је во, не могу да поорем... дај ми позајмицу. Вратићу ти поштено и памтићу добро, ја сам човек, Бранко, учини, деца...“

Бранко је већ све знао и сажаљевао је Луку. И није се двоумио: дао му је „у четири ока“ новац да купи вола, с тим да му Лука врати позајмљену суму после Петровдана „чим падне сноп“.

Родио се Лука, купио вола и као да је заборавио на кафану и остали свет, први у селу излази на њиву па окреће ону топлу, влажну црницу, издашну, слатку, Божију земљу хранитељицу, што храни и богате и сиромашне, и праведне и грешне, и звер и птицу. Сади раз-

драгани Лука кукуруз по растреситој локошничкој земљи, а по пољу се разлеже његов глас: „Ајс сив! Ајс плав, ајс благи, ајс синови!“

...Петровдан је дошао, пао је сноп... Лука често долази са торбицом до дућана те прода-

је жито, да му се нађе за дувана и да коју попије, а Бранко се нада: „неће Лука дуго да чека, вратиће он“.

Време одмиче. Бранко излази често у село да се с Луком сретне и да га подсети и опомене на уговор у четири ока, али Лука избегава сусрет. Бранко гледа како Лука већ трећи пут продаје детелину, а дуг му не враћа. Досетио се јаду: новац је дао без признанице и, сем Бога, нема сведока. Сума пак није мала: 800 динара! Дулум лепе моравске земље.

Једне вечери у кафани, под шкиљавом светлошћу лампе која виси наред одаје Бранко је нешто шапнуо на уво полупијаном Луки, а овај је плануо.

„Бежи од мене! Ником ја нисам ништа дужан. Богу душу, цркви литурђију!“

„Луко, брате...“

„Не, не, остави ме на миру, ако хоћеш ти ме тужи, суд је на средини“

...Леп и сунчан септембарски дан. Прошао орачки празник Свети Симеон, па изашли љу-

ди да угаре за пшеницу. У пољу се разлеже монотона вика на волове.

...Журио сам послом змијастим путем што води према Разгојним где је и општински суд. Мој вранац се као од шале титрао чезама и поигравао...

СТИГАО САМ ЛУКУ. Био је нешто блеђи него иначе. Питао сам га: „Куда, Луко?“

„Бранко ме тужио да сам му дужан 800 динара... Нисам ја њему дужан... Ја, господине попо, јесте нешто сам му дужан, али сам му дао неки пасуљ... Заклећу се па квит, шта ту има?“

Депримиран, борио се са самим собом.

...Пошто сам свршио посао, хтео сам натраг, за Локошницу, али ме трже Лукин потмули глас.

„Молим те, повези ме“.

Лука се изменио. Изгледао је страшно. Очи ујагрене, као укочене, као да је пио, много пио и, једва корачајући и клатећи се, дошао је до мене и попео се у чезе. Замолио ме је да му купим цигарете. Купио сам му и ми смо пошли у Локошницу.

„Шта уради, Луко?“ питао сам га.

„Ништа... заклех се... ја му нисам дужан“.

Мене је нешто жацнуло, нешто дубоко заболело, а он је заћутао и гледао некуд далеко по плавим даљинама кривудаवे Мораве, нешто је мислио, нешто га спутало, збунило, крв му струји нагло као да се нешто кида од њега. Избегавало је разговор и тако дођосмо до села и до његове куће. Он сиће некако несигурно и изгуби се према кући.

А сутрадан бруји по селу: „Лука се криво заклео па му Бог удари шамар чим се заклео, изгубио моћ говора“. У почетку је тихо плакао и јецао а после је почео да ваља језиком, почео објашњавати нешто, желео је да нешто каже, али није успевао, нити су га они који су код њега били могли разумети шта хоће да каже. А оне је због тога био још тужнији и несрећнији. Плаче и гледа, ваља језиком:

„Оохп, оохп...“

Прилази му жена, мученица и пита:

„Луко, домаћине, кога тражиш?“

Уместо одговора сузе и још муклије и теже оно:

„Оохп... оохп...“

Тако данима, недељама:

„Оохп, оохп“. Нико да одгонетне, нико да погоди шта хоће болесник. Али се његова жена досети и стане ређети све људе по селу:

„Да не тражиш тога и тога?“ одговори миком - не! И ређала и ређала. Дошла до пола.

„Луко домаћине, да не тражиш попа?“

Севнуо је очима, засветлео:

„А, а, а ... оохп, оохп.“ и горко заплакао.

Свануло је и њему, и породици и родбини, па и селу. Добро је, тражи попа. Хоће да се исповеди. Хвала Богу!

Хладно и кишовито јутро. Ситна јесења киша сипи, блато у селу, блато пред Лукином великом кућом, све је било тмурно. Отишао сам да исповедим Луку. Нешто ме је стегло, био сам тужан. Сазнање о људској несавршености скоро ме је болело.

Са зебњом одшкринух врата. Собница одавно неокречена, мали прозор на источном зиду, кревет и у њему костур пресвучен тамном кожом, а Лукине очи сјајније него иначе и пуне суза. Погледали смо се за часак и поздравили. Прихватио сам руку која је горела, управо сагоревала заједно са целим телом, она чврста рука која је дебелим штапом тукла по олизаним храстовим столовима у сеоској механи.

„Како си, Луко, како брате?“

Питао сам га и гледао право у очи, у оне упале светле очи, оно напаћено лице. Слушао сам тихе јецаје који су раздирали читаво његово биће и гледајући живи леш колоса Луке, мислио: „О, сићушни, мали створе Божији, колико си велики због божанске искре у теби! Сагореваш сав, цео и целовит физички, што си свесно начео оно божанско у теби - свест! И колико ће твоје сажрење по промислу Божијем, послужити људима као поука“... Тако сам мисли у затвореном собичку са малим прозором на источном зиду у коме је телесно дотрајавао Лука.

Тајна исповести и молитва опроштења...

„Нека ти је просто!“ прихватише неки од укућана и родбине који су после обављене свете тајне ушли у собичак.

Истога дана и Бранко му је опростио.

А Лука, смирен, очишћен, окајан, олакшан, после страшних мука отишао је Богу на истину.

Свега се тога сећам као да је то било јуче и нећу никада заборавити напаћеног криво-клетника Луку како је, мучен савешћу изгорео на ватри греха у неокреченој собици са малим прозором.

*Драђушин М.
Ђорђевић, свешт.*

СЛАВЕ

**„Да ходимо њошћено као њо дану,
не у ждерању и њијансџу“.
(Ајосџол Павле; Римљ. 13, 13)**

Има данас људи и домова, нарочито по градовима, који спремајући се да дочекају славу, пре свега мисле на приређивање богатих ручкова и вечера које обавезно прати опијање. И не само што ради тога расипају знатне суме новца, већ се иде дотле да овакво „прослављање“ потискује свако хришћанско обележје славе.

Треба да се, као православни хришћани, над тим озбиљно замислимо.

- Велико је то богохуљење када се дан који је посвећен слави Божјој проводи у опијању и безбожном пировању пијаница.

- Светитеља, заштитника нашег дома, на чији смо дан примили хришћанску веру, не можемо славити на тако нехришћански начин!

- А шта да кажемо колико је таква светковина недостојна спомена на наше претке. И не само да није достојна већ им наноси увреду јер срамоти српско име.

Из тога произилази један закључак, који ће, истина, многим изгледати сувише оштар, али не треба се заваравати: домови у којима се слава изродила у обичну светковину с циљем да се добро поједе и напије, не могу се звати ни српски, ни хришћански.

Неразумљиво је зашто се у тим домовима овако „слављење“ које се може приредити и сваког другог дана оставља баш за дан крсног имена?

Кажу родитељи да им је жеља да се на тај дан њихови одрасли синови и кћери провеселе и проведу са својим друговима, или то опет сама деца траже да им се дозволи и омогући. Разуме се да тој жељи нико ништа не може замерити. Напротив, сви бисмо желели да то буде пријатно и радосно посело младих. Али у српском дому не сме се дозволити да се оно изроди у пијанку и раскалашену забаву.

Шта нам је за славу потребно? Да се постарамо за славски колач, свећу и житом, да спремимо свој дом, а пре свега да у међусобној љубави припремимо сами себе!

Имајмо на уму да тај дан посвећујемо Богу. Настојмо зато да га проведемо у молитви и побожном расположењу у коме су га и наши преци прослављали. Старајмо се да, ако је могуће, ту молитву принесемо и у цркви.

Тога дана посетиће нас рођаци и пријатељи и пожелете нам срећно крсно име. Дочекаћемо их гостољубиво и угостити према могућностима, али пазимо! Будимо разумни и не претерујмо. Од нас зависи каква ће атмосфера владати на нашој слави и у каквом ће расположењу бити наши гости.

А сав онај новац који бисте утрошили на прекомерна јела и пића, предајте у виду поклона некој сиромашној породици или појединцу и обрадујте их. Нека дан ваше славе и за њих буде радостан дан! Најлепше би било да то учините преко цркве да се осети делање заједнице којој као верни припадамо и која нас уједињује. То би био поступак правог православног хришћанина и великог Србина.

То се односи на свечаре. А за оне који о славама посећују рођаке и пријатеље нека важи ово.

- Ако се баш случајно нађете у таквој прилици када атмосфера почиње да бива не славска него кафанска, и ако сами не можете ту ништа поправити пронађите изговор и брзо се удаљите са таквог места, иначе и сами узимате учешће у хуљењу на Бога и вређању наших предака.

Примите ове речи озбиљно и к срцу. Замислите се над овим; разговарајте са својима и одлучите да се за славу припремите, да је дочекате и проведете светло и свето као прави Срби и православни хришћани, а ко славу тако слави - оном и помаже.

СЛАВА

Браћао сам се на коњу из Крагујевца кући у село... Био је суморан дан дубоке јесени... Одједном коњ фркну на нос и уплашено одскочи. Једва се уздржах у седлу. Обазрем се, а на другој страни пута на врљикама седи дечак од својих осам-девет година, с пребаченом искрпљеном врећом преко главе. Једним раменом се наслонио на дебло церића, што је баш уза сам чатал врљика. Крај врљика три овчице чупкају оно мало злоновољне траве, што се још нашло. На први поглед га не познадох због оне вреће, којом се заклонио од кише, али чим боље погледах, познам малом Мијата. Тако се зове дечко. Мијат ме собом подсети, да сам већ на атару нешег села.

- Шта радиш ту, море, на овој киши? - упитам га.

- Чувам овце.

- Колико их имаш?

- Ето то, - рече равнодушно и повуче више напред ону искрпљену врећу, да га киша не бије у очи.

- Свега три, - рекох ја.

- Три. Имали смо пет, па две нана латос продала, те смо платили порез.

- Где ти је онај старији брат? Јачи је да седи на киши.

- Он отера пуну врећу пшенице у воденицу, да самеле брашно. Имамо још мало пројина брашна, али нана вели за сутра треба да имамо стрмна брашна... Бата (тако зове старијег брата) јуче и ономад је превлачио дрва - ча-Павлу из забрана, па му овај дао волове и двоколицу, да отера жито у воденицу... И нана је код ча-Павла, - додаде после мале паузе.

- Шта ради тамо?

- Тамо она свакад помаже ча-Павловој Стаменки. Сад јој гребена. Нана најбоље гребена у целој парохији. Има недељу дана како гребена, па, вели, данас ће да узме од ча-Павла пуно оно наше буренце вина... Каже дваес`ока`вата наше буре... Однела га јутрос, кад је пошла, па ће да га донесе кад пође кући...

- Што ће јој вино?

- Па за сутра! - рече дечко са изразом чуђења: како сам тако нешто могао и питати.

- Па шта је сутра?

- Зар не знаш шта је сутра?! - рече с још већим чуђењем и насмеши се презриво.

- Па сутра ми славимо!... Ђурђици!... Зар то не знаш!

- Гле, збиља, а ја још питам! - рекох као правдајући се за тако страшну погрешку. Малом Мијату би по вољи, што ме је тако победио, а задовољан мојим правдањем слатко се насмеја и додаде:

- А ја се чудим како да се не сећаш! Још кажем: оће нана да узме вино од ча-Павла... Каже нана лепо ће да спреми... Имамо и каве и шећера и ракије, - све нана спремила, па ће да дођу и код нас гости!... Оће да дође и тетка из Саранова, па ће код нас и да руча.

- Збогом Мијате, поздравите мајку и дај, Боже, да здраво и весело прославите - рекох при поласку.

- А ти питаш шта је сутра! - рече Мијат и опет се слатко засмеја. Ободем коња и потерам касом.

Није ни пет минута прошло како се растадох с Мијатом, а сусретнем Милену, Мијатову нану. На плећима јој буренце, те главу повила и корача тешко, клизајући се по каљаву путу, час лево час десно.

Кад ме угледа пређе у крај пута, наслони буренце на врљике, те га пажљиво скиде с плећа, а затим сукњу од појаса, те покри кошуљу и упути се мени. Ја сам и иначе, чим сам је спазио, задржао коња да иде лагано, ногу пред ногу, а сад га зауставим. Милена приђе и поздрави се.

- Откуд ти, Милена?

- Од Стаменке Павлове - гребенала сам тамо, па данас пођох кући мало раније да спремам за сутра. Узела сам и ово мало вина, колико да се прелије колач и напије у славу. Шта ћу?! Тако је то остало од старих, па ваља и млађима предати.

- Имаш ли гостију?

Милена застаде, уздахну дубоко, па као за се гледајући у земљу додаде:

- И да зовем, адета ради, али знам да нећеш доћи. Твоји иду Милоју. Тамо иду сви бољи и богатији, а код мене ко ће и доћ у јад и сиротињу?! Па и сиромас неће сиротоме поћ. Тако и јесте: Доста му је и своје невоље, а камоли да и туђу гледа.

- Е ја ћу ти сутра доћи на ручак и хвала ти на позиву, - рекох потресен њеним речима.

Милена ме благодарно погледа, у очима јој засијаше сузе, а загушеним дрхтавим гласом једва прошапута:

- Хвала и теби, а ја сам спремила, иако сам сирота, нећу се застидети.

Једва сам се суздржао да сузу не пусти. Поздравим се и ободем коња, те пође касом.

*

* *

Милена је пре седам година остала удовица с двоје деце: Миланом, коме је тада било осам година, и Мијатом који је био још на сиси.

Муж јој, Петар, није био богат, али је имао таман толико да не трпи ни у чему оскудице. Дуго боловање његово и лечење преко две године толико га материјално оштети, да кад умре остави само кућицу и нешто воћњака око куће, што у исто време беше двориште.

Милена је редак пример жене и материце. Радила је неуморно по туђим кућама и зарађивала и за себе и да децу одржи.

Сутрадан одржим реч. Дан исти као и прошли. Мутни облаци, магловито; ситна кишица измешана са сусњежицом бије у лице, ветар јауче, клопара голо грање на дрвећу. Кад сам ушао у двориште Миленино, обузе ме чудна туга. Неколико покислих кокошака стоје испод стреје на једној нози. Кудраво неко псето, мокро од кише, изиђе однекуд и залаја, али преко срца, тек као из неке званичне дужности.

Отворише се кућна врата и ја уђох унутра. Крај огњишта дрвена, ниска совра, на њој су чанци с јелом, кашике, славски колач и на њему трокрака танка воштана свећа, савијена у доњем крају у велики котур на коме и стоји. У једној боци вино, а крај боце велика чаша. За свом су на треножним столицама седели домаћи и „тетка из Саранова“, о којој ми јуче причаше Мијат.

Милену сусретох на вратима, а остали се дигоше кад ја уђох.

Милан и Мијат стукосе у крај куће.

Милена место да се поздрави са мном, приђе Милану, узе га за руке и глас јој задрхта.

- Гости, сине мој, домаћине мајчин...

Глас је издаде. Загри сина, а сузе јој линуше низ образе.

О ПОСТУ И УГАЂАЊУ СТОМАКУ

Установитељ подвига поста, Господ наш Исус Христос, постио је 40 дана и тиме нам дао пример поста. Угодници Божји постили су, уз помоћ благодати Божје, једни од њих по неколико недеља, а други по неколико дана нису ништа окусили. А сад су људи постали немарни, не принуђавају себе на уздржање. Благодатна сила поста види се из оног случаја, кад свети апостоли нису могли да истерају нечистог духа из човека, па је Господ тим поводом рекао: **овај се род (то јест нечисти духови) изгони само молитвом и постом** (Матеј 17,21). Из овога је очигледно јасно колико је велика моћ поста, сједињеног са смиреном молитвом. Али колико је Богу пријатан пост, толико је пред очима Божјим одвратно угађање стомаку; оно се сматра смртним грехом, јер који угађају стомаку, не могу да служе Богу, јер је њима, како је речено у Светом писму, **стомак бог** (Римљанима 16,18; филиплјанима 3,19), то јест они уместо Богу, служе свом стомаку. Неуздрживи у храни и пићу подвргавају се разним болестима и греховним страстима, на челу којих се налази блуд, који се рађа од пресиђавања стомака.

Заволимо свете постове, зато што су они пријатни Богу. Они обуздавају наше страсти, одгоне лукаве помисли, усељавају у душу мир и радост у Духу Светом, освећују молитву и сједињавајући се са њом, као на два небеска крила, узносе душу ка престолу Сведржитеља.

Мало њих зна колико су спасоносне последице поста; а кад би знали, вероватно не би избегавали пост, него би добровољно и радо постили. Човеку који са смирењем пости и моли се, даје се радост духовна, која је неупоредиво већа од свих блага овог света. Сетите се тих тренутака, када вам бива лако и радосно на души, како сте тада срећни: у тим тренуцима ништа земаљско не желите, јер сте напојени духовном радошћу, коју даје Дух Свети. Сажаљива мати наша, света Црква, почиње своје молитве оваквом

умилном молитвом: **Царе небески, Утешитељу, Душе истине, дођи и усели се у нас.** А кад се Он смиљује да дође и усели у грешну душу човекову, тада човек постаје један дух са Господом и радост његова бива неисказана. Ето шта ми треба да просимо од Господа, ето чему треба да тежимо свим силама, да би Господ стано-

вао у нашој души. Тада ћемо бити срећнији од свих смртних (људи), тада ништа земаљско неће нас привлачити. Безбројно мноштво мученика, пустињака, усањеника, и других добровољних земаљских страдалника тако су пламено заволили Господа, да су чак и крв за Њега пролили; а други су целог живота мучили себе зимом, глађу, жеђу и другим безбројним мучењима мучили тело, да би спасли душу. Сад они сијају неисказаном светлошћу у Царству небеском. Појимо и ми, љубљени за овим богомудрим подвижницима: потрудимо се док имамо времена, угодимо Господу у свему што можемо. Кад се ми Бога ради уздржавамо од нечега жељенога, тиме доказујемо своју љубав према Богу.

СВОМЕ СИНУ

Ако можеш да видиш како се руши дело твога живота и да, не рекавши ни речи, отпочнеш да га поново зидаш;

или ако си кадар да видиш како пропада резултат многих трудова, без иједног уздаха;

ако можеш да волиш, а да не будеш луд од љубави;

ако можеш да будеш чврст, а уз то нежан;

ако можеш будући омрзнут, сам, да не мрзиш и ипак да се бориш и браниш;

ако можеш да поднесеш речи које су бедници изопачили да би узбудили глупаке;

и да чујеш како њихова безумна уста говоре о теби неистину, а да сам не погрешим ни једном речју;

ако можеш да останеш достојанствен, али и простосрдачан;

ако можеш, саветујући се са великанима да очуваш смиреност;

ако можеш да волиш све своје пријатеље, а да ниједан од њих не буде све за тебе;

ако можеш да размишљаш, посматраш и сазнајеш, а да не постанеш сумњалица или рушилац;

ако си кадар да сневаш, али да и не дозволиш да ти снови буду господар;

ако можеш да будеш чврст, али не разјарен; храбар, али не несмотрен; мудар, али не моралиста нити ситничар;

ако можеш да сусретнеш победу после пораза и да мирно примиш и једно и друго;

ако можеш да задржиш храброст и присебност када их сви изгубе;

тада ће великаши, судбина, срећа и победа бити заувек твоје покорне слуге и - што више вреди од свега тога - бићеш човек, сине мој.

(Прев. Г.Ж.)
Р. Кијлинџ

ХРИШЋАНИ У ДРУШТВУ И НА РАДУ

Хришћанству се највише пребацује, нарочито од стране расиста, неопагана и Ничеових следбеника, да оно ствара ропски менталитет, подржава слабе и васпитава мекушце. Уствари, оно делује супротно. Далеко од тога да васпитава робове, оно ослобађа робовања *сирасијима*, материјалном интересу, ниским побудима, ња и свакој *сирасијасној* *заслеђености* и *залуђености*. *Врховна истина*, вечија правда, *непроменљиво морално мерило*, *сјављају човека изнад животиње буке*, *сујеће и користиљубљама* дају му *презвеност*, *уравнотеженост* и „*свећлост* разума“.

Прави Хришћанин је јак, јер га је од најранијих година живота челичила психофизичка дисциплина црквених обичаја

и обреда, јер је он од малена научио да потчињава све своје разноврсне жеље, осећања и мисли моралном центру у себи.

Прави Хришћанин је чист, јер му је воља у складу са законом а машта и срце сачувани од саблазни и разврата.

Прави Хришћанин је активан, јер му заповест љубави налаже да буде од користи за друге.

Прави Хришћанин је и родољубив и зато уноси мир у сваку заједницу којој припада.

Прави Хришћанин је савестан, те побуђен свешћу сваку дужност врши „у зноју лица свога“ да би заслужио насušни хлеб који је Бог под овим условом обећао човеку.

У друштву хришћанин је од неоцењиве вредности. Дух „саборности“ који му је улила Црква, смисао за сарадњу и узajмну помоћ, трезвено, устрајно и доследно, вршење свог посла, осећање одговорности и преданост раду, стварају од њега један важан чинилац у процесу унапређења рада и друштва. Хришћанин - руковођа не заноси се славољубљем, не опија се влашћу, не греша свирепости и изабљивањем потчињених - ма како да је уздигнут изнад другова - не мисли да је свемоћни Бог. Хришћанин у потчињеном положају извршује сва наређења која се не косе са законом његове вере, не прави интриге, не гледа да се истакне на нечији рачун, не прави неред, не буну никога, него је увек трезвен, миран, користан и смеран.

Такви су људи неоцењиви за сваку заједницу, а такве људе - слободне, јаке, стрпљиве и радне - васпитава хришћанство, хришћанска породица, хришћанска црква.

Од свих религија хришћанство најбоље делује на човека, најдубље прожима целокупни његов живот, те га најсавршене припрема за одлично вршење свих дужности на раду, у породици, у друштву.

Сесира Александра

ЗНАЊЕ И ВЛАДАЊЕ

Више зна један неук сељак него што то учен варошанин може предпоставити. Бог га учи. Мање зна један учен варошанин него што то један неук сељак може предпоставити. Охолост смањује његово знање.

Учи што хоћеш, и знај што можеш, али једно не смеш незнати: да је увек драгоцене је добро владање него добро знање.

Многозналица у робијашком гуњу изазива презрење, а незналица у робијашком гуњу изазива сажаљење.

Кад се чује о неком ученом човеку, да је учинио неко зло дело, на свима уснама лебди исто питање: како је тај могао знати безброј ствари, а две главне није могао научити: бојати се Бога и чествовати људе?

Учи што хоћеш, и знај што можеш, али једно не смеш научити: на зло употребити своје знање. Колико је и колико пута речено: боље и незнати него знати па злоупотребити?

БОГ И ГРЕХ

Бог и грех леже на две противположене стране.

Нико не може окренути лица к Богу, док прво не окрене леђа греху. Нити ко може завоleti Бога, док прво не омрзне грех.

Леђа не виде, те и онај, ко је окренут лицем ка греху, не може видети Бога.

И наш дух, као и наш глоб, има два антипода: исток и запад, светлост и сенку, синовство и слугарство, благодат и закон.

Но љубав, код духовног човека, брише антипode, и сви чини светлост, синовством и благодаћу.

Неки родитељи имали су сина јединца, кога им Богузе. Многу су они шужили и њлакали, а на дан појреба зајилиали су свој свештеника: Како је Богу, за кога веле да је милостив, могао узети њихову узданицу и наду? Свештеник одговори: Син ваш је веровао у Бога, био у свему послушан, а уз то незлобив. Богу је хтео да има једнога из ваше породице у небу. Ви сјари никад не мислите о небу, нешете у њега зашто је узео васега сина к Себи. Богу истио чини као онај Добри Пасијир са овцама Пасијир је сиремио у шору и сламу и храну за њих. Он је ошворио враћа од шора, али овце не хтедохе ући. Вијао се он са њима, мучио се свакојако, али оне беже најраг. Тада је он узео једно јагње са земље и унео у шор и зле, шата све овце ућоше унуира. Осетите ли бол у срцу, шад поћите са деитеом у вери, послушности Богу и незлобивости. Господ честео носи незлобове јагњце најред да би и овце пошле за њима.

ЗАШТО СЕ ЧОВЕК ВРАЋА ВЕРИ

Права вера извире из дубине срца и душе. Ако тога нема, хладан разум нас до вере никад неће довести. Ко верује не тражи доказе, ко не верује ни докази не помажу. Треба најпре хтети веровати, било да нас до тога наш духовни живот и његове склоности, било да је нашу веру подстакао неки спољни догађај, који се десио нама или неком другом, а који је потресао нашу душу из корена. А кад већ постоји наша склоност за веровање онда ћемо у свему ономе што видимо око себе, и што преживљавамо, наћи потврду за нашу веру и, из дана у дан, усавршавати своје веровање.

Многи мисле да ће цивилизован човек, коме је наука одговорила скоро на сва питања престати да верује. Али баш тај човек нема мира ни спокојства, осећа се јадан и усамљен, пада у очајање и диже руку на себе.. Изгледа да је проценат самоубиства у некој земљи у сразмери с процентом материјалног благостања и културног напретка те земље. Наука је дала човеку и радио, и телевизију, и фриџидер, и ауто, али му није дала мир и спокојство. Ми имамо апарате о којима наши преци нису могли ни сањати, али ништа бољи, ни савршенији, ни племенитији нисмо од најудаљенијих наших предака. Последње две хиљаде година много се шта у свету променило, али човек је остао исти. Исто онако себичан, грамзив, покварен или онако племенит и добар као што је и био. Хорде Хитлерове, осим усавршенијих метода мучења, ништа нису биле боље од хорда Џингис-канових, или било којег старог завојевача. Какво је добро и какву утеху дала култура савременом човеку? Некад, у патријархалној заједници, он је био заштићен родом и заједницом, а данас је сам у милионском граду, изложен борби за живот и егзистенцију. Сам и очајан! И браћа рођена се парнице, и родитељи са децом се суде.

Али тај усамљени очајник, поред људске науке коју високо ценимо, угледа и светлост Божије науке, он више није сам. Он у сваком невољном часу има коме да се обрати и поуздано зна да ће му бити помогнуто. Његово сапоуздање није више засновано на прола-

зном, материјалном, научном, основу него оно почива на радосним истинама. Он има неког коме открива и најскривеније своје тајне, пред ким не крије своје нискости и од кога очекује да му опрости, да му помогне, и да га уздигне. Препорођен и оснажен вером јадни човек опет усправно корача по земљи.

Зато је културном човеку вера потребна и он јој се враћа. У земљама које су постигле највиши ниво научног сазнања и материјал-

ног благостања, храмови су данас пунији него икад раније. Некада су људи морали да иду у цркву, и то их је одбијало, данас, кад не морају црква их привлачи. У културном свету вера данас преживљава своју обнову и свој процват. Тумачећи слободно јеванђељске истине људи, под окриљем Цркве, скупљају милијарде долара и шаљу их бедним и невољним на свим странама земаљске кугле. Вера у људима подиже човечност, љубав и самосвест. Зато том пробуђеном човеку не треба прилазити спекулативним доказивањима на научној подлози. Види он и сам шта му је људска наука дала. Оно што му је потребно он из ње користи, али је њему потребна и права вера која брда премешта!

Рисџо Грђић

Блажена Меланија је причала:
*Једноме браћу, који желеаше да остави свијет, мајка њосиављаше прејреке. Али, он се није оканио свије намјере, и није престајао да јој досађује, џоворећи: * Хоћу да сјасем душу своју*. Не мођавши, ујркос свим насјојањима да џа сјречи, мајка му на крају даде дозволу. Међуштим, удаљивши се од ње и њосијавиши монах, он у љеносјићи јровођаше живој свој. Десило се да му мајка умре, а њосле џодину дана се разболе и он, џако да љекари смајраху да му је живој јри крају. Тада, будући у заносу (џј. исјујљењу), он би изведен јред Суд (Божију) џде виде мајку своју међу осуђенима. Уљедавши џа, мајка му, ужаснујша, рече: Сине мој! Како џо да си и џи осуђен на ово мјесто? Гђе су ријечи које си џоворио: Хоћу да сјасем душу своју? Засјићен оним џио чује, он џужно сјајаше, немајући џија да одђовори. Али, одједном се зачу џлас: *Узмиће овођа одавде. Послао сам вас џо друђој монаха, са исјим именом, који живи у оној обишљеј*. Тако се завршило виђење, и браћ, дошавши себи, све исјрича онима који сјајаху унаоколо. Као џојврду и уверење да је рекао исјину, он џосла једној браћи да оде у обишљеј чие је име чуо и да џија да ли се ујокојио браћ, њеђов имењак. Послаји је дознао да се овај заисја ујокојио. Ојоравивши се, џак, и укријейивши се, болесник сјуји у зајворнишјиво и сеђаше у безмолвију, бринући се једино о сјасењу своје душе, кајући се и џлачући збођ немарносји у јрејходном живоју. Он имађаше џакву скрушеносј, да су џа мнођи молили да себи мало џојусји, сјррейећи да како себи не науди јрекомјерним џлачем. Али, он није хјео да се ујеши, џоворећи: *Кад не џоднесох укора мајере своје, како ћу јред Хрисјом и свейим ањђелима џоднеји сјид у Дан суда?*

ПЛАМИЧЦИ

Неколико је дана како чича Радован, замишљен, пролази мимо другова, гледа у земљу и не разговара. Поразила га је последња црна вест о смрти најстаријег сина Младена. Неки дан ујутро, пре него је сунце огрејало положаје, непријатељска граната са шумом паде у ров, скрши крстоносну јелу под којом се одмарао и жива га разнесе. А није било прошло већ неколико дана што је, преболевши тешку рану, из болнице дошао на положај. Два млађа сина пре су изгинули: средњи у турскоме рату, а најмлађи, Живан, регрут из 1906 године, удави се по причању његових преживелих другова, у повлачењу преко Албаније, при газу неверне реке. Остаде чича међу борцима, на положају, сам на свету.

Младенова смрт оживе јаче у његовом мозгу оне две друге ствари, нигда непрежаљене. Искренуше пред њим ликови деце му, онакви какви су били у најбољој мушкој снази. Опет, као и пре, гледа Живана како се дави при газу сваке реке: сећа се синова кад гледа црна јата чавки што кричећи пред њим, лете у неодређена места, и у тамним сенкама облака што тајанствено планином промичу, - и свугде, у смрти, гледа њих тројицу, децу своју... Често у ходу застаје, хвата се за главу и у сумњи пита сам себе: „Хоћу ли моћи да издржим?... Да ме памет не остави?“ Тако с дана у дан опада и запушта се: лице му је у оштру длаку обра-сло.

Једном згодом друг га због тога прекори, а он му одговори:

- Што да се удешавам? Зар је ово моја глава?

Последњих дана паде му на памет да, у нестатици воштаних свећа за упокој синовљевих душа, пали цепчице од луча. Свугде где стигне вади луч из старих борова, крије га испод мишке, по заклоницама пали и задева у земљу. Гледајући како лучеве цепчице догарају, у се удише дим чији га мирис на благословени тамјан подсећа.

...Данас је облачно, ветар испод рова са шумом разноси суво лишће. Јесењи сиви сутон, пун предноћних гласова, силази са висока планинских, захвата суре горостасне стене, иза којих се непријатељ крије, уобличује их у тајанствене идолске облике и спушта се у његов мали ров. У томе рову чује и на непријатеља вребају он и друг му, чича Светислав. Једва у њему могу да се испруже. Друг је некуда пошао, још га нема. Радован је тужан, замишљен... Пре њим, у рову, лежи наручај

луча; трже нож иза појаса, реже цепчице, даје им облик воштаних свећа, пали их својом коштуњавом руком и задева око себе у земљу.

Ноћ је стигла, дуга, јесења облачна ноћ. Преко Радованове главе пакосно вршћећи, пројури покоја граната. Стражарски учестали пуцњи грају к`о јато преплашених црних чавки. Радован око себе у земљу једнако задева цепчице. Сав се предао мирисним пламичцима: они му бол блаже, кроз њих се с децом разговара.

Наднео се над њих... Из његових крупних очију сада чиста туга тече, мишићи испод тамне коже земљане боје подрхтавају, дуги бркови немарно висе, њихове две сенке оцртавају се на угловима полуотворених уста:

- Боже, виде ли деца с неба ове пламичке? Осећају ли њихов мирис?...

Сав мали ров испуњен је богомољском светлошћу и мирисом лучевих цепчица. Оне што се гасе Радован замењује другима...

Касно у ноћ стиже друг му, Светислав. Устави се пред ровом.

- Шта радиш? - упита га у чуду.

Чича се окрете и одговори мирно:

- Зар си заборавио да сам сва три сина изгубио?

Иво Ђиљико

АНЂЕО

По небу поноћном анђеол летијаше и певаше тиху песму - и месец, и звезде, и облаци слушаху ту свету песму.

Он певаше о блаженству безгрешних духова под жбуњем рајских башта, о Богу великом певаше он - и хвала његова беше непритворна.

Он носијаше у свом наручју младу душу у овај свет туге и суза, и звук његове песме остаде у младој души без речи, али жив.

И дуго се на свету она мучила, пуна чудних жеља, и звуке небеске не могаоше јој заменити досадне песме земаљске.

М. Ј. Ђермонтић

ПРОРОК

Мучен душевном жеђу, лутао сам по мрачној пустињи, и шестокрили серафим јави ми се на раскршћу. Прстима, лакима као сан, дотаче се мојих зеница: отворише се пророчке зенице, као у уплашене птице орловице. Затим се дотаче мојих ушију, и њих ми испуни шум и јека: и ја разумедох дрхтање небеса, и лет небеских анђела, и подводни ход морских животиња, и клијање подземалске лозе. И он се приклони мојим устима, и истрже мој грешни језик, празнословни и лукави, и стрелицу мудре змије у премрла моја уста уметну крвавом десницом. Затим ми груди расече мачем, и уздрхтано ми извади срце, и жар, који пламтијаше огњем, стави у отворене груди. Као труп лежао сам у пустињи, а глас Божији довикивао ми је: „Устани, пророче, и види, и слушај: испуни се мојом вољом и, обилазећи мора и земље, речју распламћуј срца људска!“

А.С. Пушкин

Браћијо су, аву Аџаџона ујиџа-ли: реци нам, аво. Која од врлина захџјева највећи џруд?* На џо им он одговори: *Ојросџиџе али држим да нема већеџ џодвиџа од молиџве Госџоџу. Јер, сваки џуџ када човек џокуша да се џомоли, џеџови нејриџаџеџи, демони, џокушавају да џа заусџаџе знајуџи да неомеџана молиџва, уколико се у џој исџираџе, води џосџиџнуџу небескоџ мира. Молиџва је борба до џоследнеџ даџа *.

ЗАВЕТ СТРАХА И ЗАВЕТ ЛЈУБАВИ

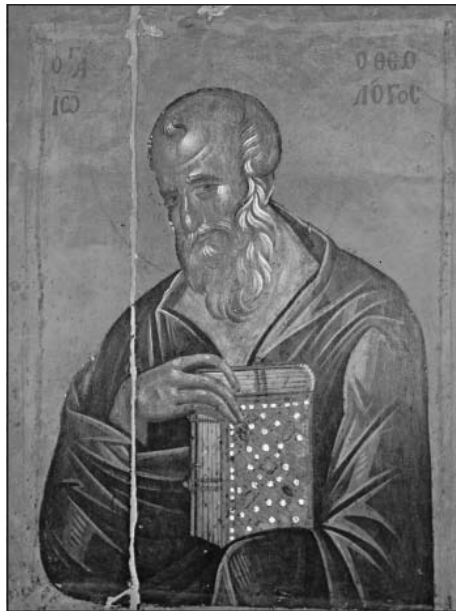
Пророци и мудраци Старога Завета говоре много о страху Господњем. Мојсеј саопштава народу Израилеву заповест Господњу: *Нека се науче да ме се боје док су живи на земљи.* Опет на другом месту понавља Бог заповест о страху од Њега: *Нека се боје сјирашинога и славнога имена Госјода Бога својега.* Свети пророк Јеремија виче: *Ко се не би њебе бојао, царе над народима.* А кроз Малахију пита гневни Творац неверни народ: *Ако сам ја Госјод, где је мој сјрах.* Давид пак у том смислу саветује: *Служиће Госјоду са сјрахом и радујће се њему са шрејетом.* И још има пуно речи, савета и заповести о спасоносном страху Господњем. Управо цео Стари Завет дише тим страхом. Тако да се он може назвати Завет страха. Љубав се једва спомиње на неколико места у целој огромној Књизи, и то као узгредно. Страх је главни и основни тон те Књиге. Као што мајка руководи и васпитава дете првих неколико година само страхом, тако је и Господ Бог страхом руководио и васпитавао народ Израилев.

Потом је дошао Завет љубави, Нови Завет. *Бога је љубав* - то је евангелије, то је радосна вест Новог Завета. Љубављу божанском дише сав Нови Завет. Љубављу дише; љубав је атмосфера његова, круна свега, врх савршенства. И то не љубав само као проповед и наука него као тело и крв Божја, као оваплоћени Бог у лицу Господа Исуса Христа. Но како је то познато свима хришћанима, ми се нећемо упуштати у опширно излагање тога. За нас је овде главно питање: да ли је Новим Заветом одбачен страх Господњи као услов спасења и као етичка нужност за хришћанина. Другим речима: да ли је страх од Бога изгубио вредност у вези љубави према Богу?

Нипошто не смемо то тврдити. Не говори ли сам Спаситељ, не говори ли прекорно о неком злом судији који се *Бога не бојаше и људи не сјићаше.* Свакако су апостоли добро разумели љубав Божју

кроз Христа, па ипак у својим поукама опомињу верне на страх. Тако Павле говори Филибљанима: *Љубазни моји, изграђујће сјасење своје са сјрахом и дрхтањем.* Говорећи о онима који погазише закон Божји, он наводи речи Псалмиста па каже: *Нема сјраха Божјега пред очима њиховијем.* И апостол Петар препоручује хришћанима страх Господњи говорећи: *Проводиће вријеме свога живљења са сјрахом.* И опет: *Пошћујће свакога, браћу љубиће, Бога се бојће, цара пошћујће.*

На линији светих апостола стоје и свети оци цркве. Не зна се који од њих јаче

истиче страх Господњи као услов без кога нема спасења. Не зна се који од њих више трепти у страху од Бога, да ли мали Јефрем Сирин или Исак Сирин, да ли Нил Синајски или Марко Подвижник, да ли оци Палестински или оци Атонски. У својим литургијама и Златоуст и Василије дали су јаког израза страху пред Богом, у присуству кога херувими и серафими испуњени страхом закривају крилима лица своја. И зар свештеник на крају ли-

тургије не позива верне на причешће речима: *Со сјрахом Божјим и вјероју при- сћујће?* Грци још додају: *и љубовију.* Страх и љубав дакле не искључују се и не потиру се, него се органски допуњују.

Није могуће да је друкчије мислио и св. Јован Јеванђелист. Није могуће да је он негирао страх Господњи кад је рекао: *У љубави нема сјраха.* Треба правилно разумети ове речи, па неће бити спотицања. Треба разумети, да онај ко има љубав према Богу нема страха ни од кога и ни од чега. Исто као што смо рекли и за страх, и као што народ каже: Ко се Бога боји тај се никога другог не боји. Љубав дакле не потиру страх Господњи него страх од демона и од људи. Нови закон не потиру Закон и Пророке. Завет љубави узраста на Завету страха. Зато су му плодови обилни и свети.

Св. Јован Рилски је окупио многобројну братију монаха и основао манастир који је и дан-данас највећа светиња бугарског православног народа.

Св. Јован Рилски је оставио аманет својим монасима:

- да чувају свету веру православну у непорочној чистоти;
- да живе од свога рада и молитве;
- да се клоне среброљубља као корена свих зала;
- да не траже познанство са царевима и кнезовима земаљским и да се не уздају у њихову помоћ него у Божију;
- да утврђују у вери свој народ;
- да га уче против непристојних паганских обичаја и зле нарави;
- да се залажу непрестано за своје духовно просветлење.

Ц.В.

МАТЕРИНСКА ЖРТВА

Нека побожна сирота жена остане сама на свету у једном великом граду. Муж јој је погинуо несрећним случајем од једне преостале мине из рата. Једино благо удовици представљаху четворо деце, три сина и једна кћи. Јадна жена морала се ухватити у коштац са многим тешкоћама да отхрани, одене и подигне на ноге своје малишане.

Пере другима рубље само да би својој деци набавила оно што им је потребно. Не стиди се свога посла, и свом несаломљивом енергијом жене и мајке баца се на свакодневни рад, а често пута пере и ноћу... Успела је својим трудом и својом сналажљивошћу да отвори једну малу перионицу са још пет жена - и живот јој се мало разведрио. Посла је било много. Зарађивала је пристojно, те је сву децу подигла на ноге и ишколовала их.

Међутим, што су деца виша расла, као да их је мајка све више губила. Деди живот није био тежак. Мамине патње, сузе и зној, учиниле су им живот пристojним. На жртвама мајчине љубави деца су лепо расла и лепо напредовала, али она су од свега тога мало знала. А што су знала брзо су заборављала. Јер живот је пред њих доносио нове задатке, нове радости, нове чари. Мајка је све више одлазила у други план.

Једног дана мајка са троје одрасле и здраве деце слави свој рођендан. Четврто дете, њен најмлађи син, који је био врло талентован за музику, настрадао је у једној несрећи и потпуно изгубио вид. Сада, слеп, живи горе у соби на другом спрату...

Деца честитају рођендан и љубе мајку, али, ето, приближава се вече, а вече у великом граду младом свету увек пружа много примамљивих забава. Шта би деца цело вече разговарала с мајком? Било би им досадно. Мама је старомодна жена и има само основну школу. Деца су врло учена, сви имају факултет. И једно по једно дете оставља мајку и одлази у ноћ да тамо тражи своје весеље и своју срећу. Мајка, напуштена, остаје сама. Жалосне јој мисли долазе на памет. Ни то једно ве-

че деца нису могла да жртвују за мајку која је за њих жртвовала цео свој живот.

И онда се догађа нешто потресно. Са горњег спрата из помрчине, полако тапка и спушта се низ степеннице слепи син. Дошао је да и он честита мајци рођендан. Сада мама неће више бити сама. Слепи син пружа ражалошћеној мајци мало утехе. Она га гледа са беспримерним саучешћем и жао јој је што не може да му помогне.

Како би лепо било кад би прогледао!

У души мајке рађа се те вечери једна мисао. Чула је да у Швајцарској, у Женеви, често лекари са успехом оперишу и најтеже случајеве. И многи који су били ослепели поново су прогледали.

Мајка ради ноћу, позајмљује новац на меницу, одлази са својим слепим дететом у Швајцарску да потражи спас. Лекар-специјалиста прегледао га је и рекао:

- Госпођо, ствар је врло тешка. Ипак, мало наде постоји: кад би се детету извадило болесно око и усадило нечије здраво... То би била једина могућност да опет прогледа, али, кажем вам, то није потпуно сигурно...

Кад је ово чула, мајка није оклевала ни часа. Даће, да дете не зна, своје око само да би оно опет видело овај Божији свет! Мајка је остала са црним повезом преко празне очне шупљине. Извадили су јој око и пресадили га у очну дупљу детета. После операције скидају детету завој.

Најпре као кроз густу маглу младих почиње да гледа најпре црне сенке, које га окружују, затим све боље и боље распознаје предмете око себе, док, на послетку пресрећан, не препозна доктора који је седео преко пута њега...

- Видим, видим! - кликнуо је са срећним осмехом који се наједанпут прелио по његовом усхићеном лицу.

- Па, како то да сада видим, драги докторе...? Ко ме да захвалим? Богу, Вама и - коме још...?

Тад га лекар одведе у суседну собу у којој је чекала мајка са црним повезом на месту извађеног ока.

*о. Никола
Теодоровић*

СТРАДАЊЕ - ЗАШТО БАШ ЈА?

Људи се понекад питају зашто Бог дозвољава страдање на овоме свету. Сећам се разговора из моје младости, када је млада гимназијалка љутито поставила питање: „Где беше тај ваш Бог када је Хитлер послао шест милиона Јевреја да умру у гасним коморама?“

Често сам чуо слична питања исте садржине: „Зашто је Бог допустио да се то баш деси мени?“ Ово открива менталитет савремених људи без јаке воље, који би желели да рај буде на земљи, а никакво их небо не занима.

Ако неко не верује у живот после смрти, онда је природно да за њега нема наде у вечну правду. А читав је живот пун бола од првог плача новорођенчета до последњег ропца умирућег старца...

Ако би неко рекао раднику који иде у фабрику: „Никад нећеш добити плату за рад, и све што урадиш следећа смена ће то уништити“. Он ће да запита: „Па шта ја од свега тога имам?“ Осим тренутних уживања, тај радник бар учи о душевним променама које се дешавају у њему. Дакле, ако гледате на овај живот као на школу, као на тежак испит који морамо полагати, али да после њега долази други живот и савршена Божија правда, онда ствари почињу да добијају више смисла.

Једина „предност“ за човека који не верује у живот после смрти је то да он може да нарушава моралне прописе поштења човечности и да до миле воље чини зло. Међутим, верник који прихвата веру у живот после смрти добија од Бога одговор о разлогу страдања и умирања.

Упркос извесној популарности материјализма, тај систем мисли не задовољава, јер не пружа вечну правду после васкрсења. Материјалисти оптужују Бога што допушта и страдање невиних, а превиђају да је Безгрешни Бог добровољно дошао да страда за нас грешне из чисте љубави према нама.

За вернике живот има смисла али тај смисао се остварује само после овог живота. Зато никаква страдања и муке не смеју нас зауставити на врлетној и трновитој стази која нас води у небо. Није Христос случајно рекао: „Богови сте... Где сам Ја и Отац мој - бићете и ви“.

К.В.

СПАСЕЊЕ И ВАН МАНАСТИРА

Како се човек може спасити живећи у свету са женом и децом? Могу да вам саветујем да ревностно читате Свето Писмо и Свете оце, јер је њима дано од Бога да разумеју тајне Царства небеског, то јест прави смисао Светог Писма. У њиховим порукама јасно видимо пут спасења: да чинимо добра богоугодна дела и да избегавамо богопротивна дела. Свети оци нас охрабрују и духовно наоружавају. Они своју видовитост преносе и на нас, тако да нам се отворе очи духовне и да видимо како милостиви Бог спасава православне хришћане, кроз праву веру, кроз добра дела, потпором Своје благодати.

Православна вера је сачувана и оваплоћена у Једној светој саборној и апостолској цркви, а без те праве вере немогуће је спасење. Исто тако, ни без добрих дела није могуће спасење. Јер православна вера без добрих дела је мртва вера, као што су и добра дела без православне вере мртва дела. Ко год жели да буде спасен мора ујединити ове две добре ствари, благодаћу добијеном од Христа Бога, који је рекао: „Без мене не можете учинити ништа“.

Христос је у својим заповестима једнако захтевао од свих хришћана да чине добра дела па били они монаси у манастирима или мирјани који живе у свету са женом и децом. Од свих Он очекује ревностно извршавање Његових заповести. Они који би их нарушили а не би се потом покајали неће имати изговор о Његовом Другом доласку. Сви православни хришћани без обзира на пол, узраст и положај, како здрави тако и болесни, сви могу уз помоћ Божје благодати - испунити Христове заповести, и то без велике тешкоће, само ако имају добру вољу и духовну смиреност. Дакле, пун спасења је свима доступан.

Међутим, Господ очекује да испунимо све Његове заповести, пошто Он очекује од нас да макар почнемо на земљи да испуњавамо ону Његову узвишену заповест: „Будите савршени као што је Отац ваш небески савршен“.

То духовно савршенство претпоставља бескрајно усавршавање чак и у рају после нашег васкрсења. Међутим, овде на земљи почетак нашег раста у то савршенство изискује љубав према Богу и према своје ближњем, кротост и смиреност, издржљивост, од срца

праштање туђих грехова и увреда, уздржавање од осуђивања других, од мржње, љубав према нашим непријатељима, као и остале врлине захтеване од нас у Еванђељу.

Христос је много пута говорио: „Мир вам! Свој мир остављам вама...“ Христос обитава у души која има његов мир. Исто је неопходно и трпљење. Зато је Господ рекао: „Трпљењем својим спасавајте душе своје“ (Лука 21:19). Трпљење је просвећена упорност и снага духа.

Ко год целим срцем опрости своје ближњем, и њему ће Бог опростити грехе његове.

Тешко је укратко набројати све заповести Еванђеља које морамо вршити ако мислимо да будемо спасени. Међутим, као што је ваздух неопходан за човеков живот, тако и врлина кротости неопходна за спасење. Стога, ако неко жели да стекне врлину кротости (и кроз њу спасење), он мора да сматра себе за најмањег пред Богом, и да самог себе осуђује за све преступе које је учинио. Мора да каже искрено, у дубини своје душе: Ја сам за све крив и нико други. То је став евангелског цариника, који је кајући се рекао: „Боже милостив буди мени грешноме!“ А фарисеј је увек задовољан самим собом и јавно се хвалио својим добрим делима.

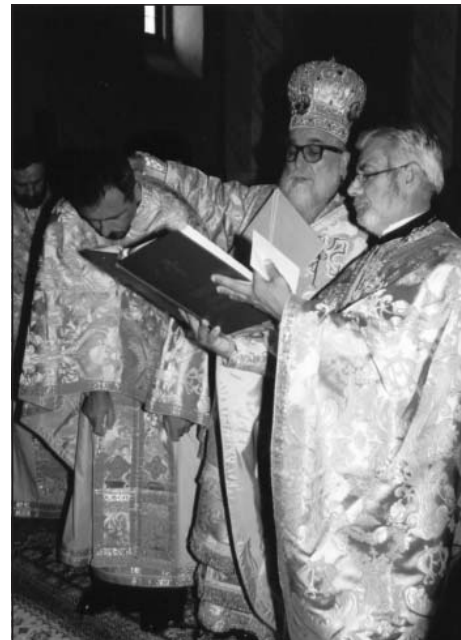
Света тајна исповести састоји се у искреном покајању и скрушености пред Богом, удаљавање од својих грешних навика и тврда решеност да са Божијом помоћи, никад више не падамо у старе грехе, које смо исповедали свом оцу духовнику. А он има од Бога власт да нас разреши од свих тих грехова и да нам пропише епитимију (духовни лек). Правилна примена за причешће захтева, прво, искрену исповест, одређени пост, очишћена срца кроз смирење са свима, осећање страха због своје недостојности, али овај страх је побуђен осећањем чисте љубави према Богу. Оваквом припремом наше причешћивање ће бити заиста „за опроштај грехова и живот вечни“.

А подробне савете о томе како жењени хришћани могу, заједно са целом породицом, задобити спасење - могу се наћи у делима Св. Јована Златоуста као и код осталих светих отаца.

*Протојереј
Сергије Четирик*

ПОСЛУШНОСТ У СЛОБОДИ

„Познајте истину и истина ће вас ослободити“. А када су они озлођени викали „Ми смо деца Аврама и никад ником робови били нисмо. Како ти онда нама говориш: бићете слободни?“ На то им је Господ одговорио: „Свако ко греша, роб је греха“. А ослобођење од греха даје само Христос и то постепено путем сло-

бодног присиљавања самог себе, путем слободног рада над самим собом. Значи, из слободе се рађа велики подвиг послушности. То нам је показао примером и свети Сергије.

Тешко је да свет разуме да неко у послушности може бити слободан. Обично се мирјани питају: где је монахова слобода ако се он одрекао своје воље и потпуно потчинио вољи свога духовника? Међутим, баш из те одлуке да буде послушан у чувању и испуњавању заповести Божјих, из решености да испуни вољу Цркве извире сила воље у монаха. „Где је Дух Господњи, тамо је слобода“. Црква нас и зове у слободу од греха, у слободу од својих личних страсти и да се потпуно предамо у послушност Светој Животворној Тројици. Треба да послушамо заповести Божје, а не само да их слушамо. И ко се мушки одрекао овога света као преподобни Сергије, он постаје Божје чедо послушности, из чисте слободе, а не зато што мора. Зато калуђер ужива већу слободу од цара или владара, јер пустињак има да слуша само Бога Слободе.

Епископ Питирим

ЗАШТО ЉУДИ ТЕЛЕСНИМ ОЧИМА НЕ МОГУ ДА ВИДЕ БОГА

Кад се поведе реч о Богу, многи људи захтевају да Га прво виде, па да поверују у Њега.

Такав њихов став нужно захтева стално и свима људима видљиво присуство Божје у свету: да Га сви људи стално имају пред очима и тек онда испуњавају оно што Он од њих захтева ради њиховог вечног добра. Такав Бог био би деградиран на улогу строгог полицајца, чије би заповести људи више испуњавали из страха од казне, а не из синовље љубави и поштовања. У том случају и људ би били деградирани и сведени на ниво неразумних животиња, које под претњом и страхом од батине извршавају вољу својих господара. Међутим, људи су својом духовном природом слични своме Творцу и од Њега обдарени високим духовним даровима: разумом и слободном вољом, које животиње немају. Од људи Бог не захтева слепу, животињску покорност из страха, већ разумну, добровољну послушност, коју покреће синовска љубав, а не животињски страх. Тиме је Творац људе уздигао високо изнад животиња, на достојанство својих синова, и као таквима поверио им на управу Земљу и све што је на њој, да у име Његово свим управљају и на крају положи Му рачун о своме раду, као што добри синови свако вече реферишу своје оцу о обављеним пословима у току минулог дана. На ову одговорност пред Богом упозорава нас свети апостол Павле у својој посланици Римљанима: „Сваки ће, дакле, од нас за себе дати рачун Богу“ (14, 12).

Шта је за људе, као разумна и слободна бића, достојније и часније: да из страха од присутног и видљивог Господа извршавају Његове заповести, или да то чине из синовље љубави и захвалности за примљена добра, иако Га не виде телесним очима? Које добро дело има већу моралну вредност и пред Богом и пред људима: оно које се учини из страха од казне, или које се учини из љубави? Сваки човек нормалне памети рећи ће: ово друго. Оно је достој-

није човека. Бог је тако поступио зато што високо цени човека и односи се према њему као Отац према своме сину.

Али, поред овога, има и других узрока, које онемогућавају да телесним очима видимо Бога.

Прво, телесне очи дате су нам за опажање материјалних предмета, а „**Бог је дух**“. То је открио Господ Исус Христос у разговору са женом Самарјанком (Јован 4, 24), а то исто понавља и свети апостол Павле: „**Господ је Дух**“ (II Коринћ. 3, 17). Гле, ми својим телесним очима не видимо ни ваздух, ни електрицитет, ни радиоталасе, ни магнетизам - невидљиве природне силе којима се свакодневно служимо, па не треба да нас чуди што не видимо њиховог Творца, који је најчистији и најсавршенији Дух.

Друго, људи не би могли да издрже виђење Бога и остану живи. Потврду за ово имамо у Светом писму Старог завета. Кад се Бог јављао пророку Мојсеју, Он је то чинио преко посредника, анђела. Тако, први пут му се јавио у облику пламена којим је горео жбун купине, а није сагоревао (II Мојсејева глава 3). А кад је касније Мојсеј зажелио да види Бога, Господ му је одговорио: „**Нећеш моћи видети лица мојега, јер не може човек мене видети и остати жив**“ (II Мојсеј. 33, 18-20). „**Јер је Господ Бог твој огањ који спаљује**“ (V Мојсеј. 4, 24). Зато свети апостоли упозоравају оне који имају жељу да виде Бога: „**Бог је светлост... и живи у светлости којој се не може приступити, кога нико од људи није видео, нити може видети**“ (I Јованова 1, 15; I Тимотеју 6, 16). А на гори Синајској Бог је Мојсеју говорио из огњеног облака (II Мојсеј. глава 19).

Пророцима после Мојсеја Бог се јављао на разне начине, не онакав какав је у својој суштини, него преко разних симбола и слика, или, најчешће, као глас који се чује, али се говорник не види. На пример: „Године те и те, месеца тог и тог, дође ми реч Господња“... Неке је пророке сила Божја у трен ока преносила с јед-

ног места на друго (Језекиља, глава 37 и 40). А пророк Данило имао је духовну визију будућег суда Божјег и описао овим речима: „Гледах док се поставише престоли, и Старац седе, на коме одело беше бело као снег, и коса на глави као чиста вуна, престо му бејаше као пламен огњени, точкови му као огањ распаљен. Река огњена излажаше и тецијаше испред њега. Хиљаде хиљада служаше му, и миријаде миријада стајаху пред њим. Суд заседе, и књига се отворише“ (7, 9-10).

Баш та немогућност људи да телесним очима виде Бога и животна опасност од директног виђења, поред других разлога, нама непознатих, вероватно су утицали на одлуку Свете Тројице да се њено друго лице, Син Божји, појави на Земљи као човек, у људском телу, и спасе људе из троструког ропства: греху, сатани и смрти и успостави нарушену духовну заједницу између људи и Бога. Људским телом, као неком дебелом хаљином, Он је заклонио своју божанску славу и тиме омогућио људима да Га гледају и дотичу. Само у једном тренутку, за време ноћног преображења на брду Тавору, Он је дозволио да се Његова божанска слава пројави кроз Његово лице, које је засијало као сунце, што је присутне апостоле уплашило, те су пали на земљу (Матеј 17, 1-9; Марко 9, 2-9; Лука 9, 28-36).

Знајући жељу људи да виде Бога, Он је у говору на растанку са ученицима, а на захтев апостола Томе да им покаже Оца, ка коме одлази, рекао: „**Кад бисте мене знали (да сам ја Син Божји и Бог), онда бисте знали и Оца мојега... Који виде мене, виде Оца, који ме је послао... Ја сам у Оцу и Отац у мени... Ако мени не верујете, верујте ми по тим делима**“ (Јован 14, 7-11; 12, 45).

Тако је Богочовек Исус Христос, по речима богомудрог апостола Павла, био на Земљи слика Божја, одсјај славе и одраз Бића Божјег (II Коринћ. 4, 4; Јевреји-ма 1, 3). У Његовом лицу Бог се јавио у људском телу (I Тимотеју 3, 16).

О ДУХОВНОМ ВИДУ

У Светом писму често се говори о слепима и о слепилу. Тако се у Еванђељу прича о исцелењу слепог човека (Лука 18, 35-43) и слепорођеног (Јован 9, 1-41)... Евангелиста Лука саопштава да је Господ многим слепима даровао вид (Лука 7, 21).

Али постоји и духовно слепило, које је Господ често осуђивао. Тако је Он фарисеје назвао слепим вођама, јер они сами нису познали истину, а и другима су сметали да је познају. (Мт 15, 14).

Св. апостол Петар, призивајући вернике да буду ревностни у врлинама које човека узводе на небо, препоручује: „Јер кад је ово (братољубље) у вама и умножава се, неће вас оставити... без плода у познању Господа нашег Исуса Христа. А ко нема овога, слеп је...“ (2. Петр. 1, 8-9).

Човек као створење Божије састављен је из тела и духа, па према томе, има и телесни и духовни вид. Без телесног вида не видимо сунчеву светлост, лепоту овога света, ни своје пријатеље, ни саме себе. Али још је горе када наше духовне очи немају вида да би могле да созерцавају Бога и тајне духовнога света. Тај духовни вид је дар Божији, и ко га нема слеп је душом својом.

Од таквога слепила пате они хришћани који, мада знају из Светога писма да ће за своју праведност добити живот вечни, они се ипак целом душом одају греху и забављају на покајање и очишћење своје душе у најсветијој тајни Причешћа. Такви духовни слепци тврде да верују у Христа, али делима својим они се Њега одричу.

Св. ап. Јован Богослов јасно пише: „Бог је светлост, и таме у Њему нема никакве. Ако кажемо да имамо заједницу са Њим, а у таме ходимо, лажемо и не творимо истину. Ако ли у светлости ходимо, као што је Он сам у светлости, имамо заједницу једни са другима, и крв Исуса Христа, Сина Његова, очишћава нас од свакога греха“ (1 Јов. 1, 5-7).

Шта треба да радимо? Како духовно да и ми прогледамо? По учењу Православне цркве, да би неко стекао духовни вид, то не претпоставља да мора да има дар надприродних виђења, или јављања светаца и ангела. Ко год прижељкује то, сматрајући да се у том састоји духовни вид, тај се налази на опасном путу духовне прелести и заблуде. Треба увек памтити да непријатељ рода људског може често да узме на себе облик светлог ангела да би завео наивног човека у грех уображености и гордости.

Не можемо се довољно начудити што неки не примећују своје духовно слепило. А да би се човек од њега избавио мора стећи сазнање да се налазимо у таме палого света, и да треба свом душом да мрзимо грех. Читање и слушање Речи Божије помоћи ће да отерамо таму, да озаримо духовне очи и да победимо грех самољубља и све пороке наше душе, тако да испуњени благодаћу можемо да извршавамо заповести Христове.

Истински духовни вид, по учењу Светих отаца, састоји се у виђењу својих грехова, у познању Христа Спаситеља. Када

сазнамо своју немоћ и своје духовно сиромаштво, онда смо тек слободни да призовемо у помоћ Господа нашег Исуса Христа.

Ако желимо да се очистимо од греха, онда морамо ићи за Христом, који је Светлост свету. Зато је Господ и позвао нас: „Ко иде за мном неће ходати по тами, него ће имати светлост живота“ (Јн 8, 12). А да бисмо могли ићи за њим, морамо се од Њега научити Његовој кротости и смерности, „јер је Он кротак и смирен срцем“ (Мт 11, 29). Морамо без роптања носити крст свих искушења у животу, омрзнути таму греха и клонећи се од ње.

Да бисмо примили у себе светлост Христову, треба да у свему будемо слични Господу. Зато нам св. ап. Павле саветује: „Мир имајте и светињу са свима, без овога нико неће видети Господа“ (Јевр. 12, 14).

Многи ће, можда, казати: Зар је то могуће и у наше време? Ми треба да верујемо да само Христос, као Богочовек, има моћ да нам отвори духовне очи. Треба и ми да завапимо из дубине душе, као онај јерихонски слепац: „Исусе, Сине Давидов, помилуј ме“ (Лука 18, 38). „Просветли очи моје, Христе Боже, да не бих заспао на смрт“. Милосрдни Бог, као лекар душа и тела наших, чуће наш вапај и просветлиће нашу душу светлом познања и удостојиће нас да видимо Њега и Светлост незалазну у Његовом невечерњем Царству (Архимандрит Елевтерије, Журнал Московској патријархији, 4, (8).

Р.Б.

Једног дана је архиепископ, ава Теофил, њосејио скии. Браишија која су се шом љри-
ликом сабрала обраиили су се
ави Памву љоворећи: „Прослови
неишио архиепископу како би се
он мољао нечему љоучиши“. Сља-
рац им је узвраишо речима: „Ако
није љоучен мојим љушњем, неће
се љоучиши ни мојом беседом“. (Сљаречник).

КАД ЋЕ КРАЈ СВЕТА

Размислимо о томе каква ће бити последња судба овог видљивог света и шта ће бити са умрлима свих времена и места?

Неверујућима је својствено да остају при овом садашњем и видљивом. Не помишљајући о некој промени у свету и не очекујући ништа после смрти. Али ми, хришћани, просвећени божанским откровењем, верујемо да ће се овај садашњи, видљиви свет временом окончати, и да ће сви умрли од почетка до краја света, васкрснути и оживети.

О крају света саопштио нам је сам Господ наш Исус Христос у јеванђељу. Једном су Га апостоли питали о времену краја света: Кажите нам, рекли су Му какав је знак Твога доласка и свршетка вијека? Он им је одговорио да ће се проповиједати ово јеванђеље о Царству по свему свијету, и тада ће доћи крај (Матеј 24; 3,14). Сунце ће се помрачити, и мјесец своју свјетлост изгубити, и звијезде са неба пасти, и силе небеске покренути се... Небо и земља ће проћи (Матеј 24; 29,35). И ученици Господњи, свети апостоли, поучавајући верујуће, и савјетујући их о трпљењу и подвизима, увек су им сведочили и о крају овог пролазног света. Будите стрпљиви. Говори ап. Јаков, утврдите срца ваша, јер се долазак Господњи приближи (Јак. 5,8). Свему се крај приближио (1. Петр. 4,7). А доћи ће Дан Господњи као лопов ноћу у који ће небеса с хуком проћи, а стихије ће се ужарене распасти и земља и дјела што су на њој изгореће (2. Петр. 3,10) - говори апостол Петар. А св. Павле поучава овако: Ово кажем, браћо, јер је остало мало времена; пролази обличје овога свијета (1. Кор. 7:29,31); и понављајући речи псаломпевац каже: Ти, Господе, у почетку основа земљу, и небеса су дјело руку Твојих; Они ће проћи а Ти остајеш, све ће истарјети као одијело; И савићеш их као хаљину, и измијениће се... (Јвр. 1; 10,11,12).

Не мислите, међутим, да ће садашњи видљиви свијет, на свом крају, бити сасвим разрушен и уништен. Не. Он ће бити само измијењен и обновљен. Нова пак небеса и нову земљу по обећању Његовом очекујемо, гдје правда обитават (2. Петр. 3,13), говори апостол Петар. А св. апостол и јеванђелист Јован чак је у откровењу видио тај нови будући свет: И видјех небо ново и земљу нову; јер прво небо и прва земља прођоше (Откр. 21,1). Тако ће се садашњи видљиви свет завршити тиме што ће

старо постати ново, трулежно - нетрулежно, временско - вечно. У новом свету неће бити грехова, који сада обременјују земљу; неће бити беда и страдања, које сада трпимо; неће бити глади и наготе, болести и смрти. Ето какав ће бити крај садашњег света! И ето какав ће бити потом будући век!

А ко ће живети у будућем веку? Ко ће да обитават на новој земљи? Исти они људи који су насељавали и стару земљу. Сви мртви - од почетка света до његовог краја - васкрснуће, тј. тела умрлих, пропала и уструла, опет ће се саставити добити пређашњи изглед, сјединити се са душама и оживети. Будуће васкрсење мртвих предсказали су још старозаветни пророци. Тако Исаија говори: Васкрснуће мртви и устаће они у гробовима (Исаија 26,19). Сам Исус Христос у Јеванђељу проповеда о васкрсењу мртвих. Иде час, каже Он, када ће мртви чути глас Сина Божијег, и који га чују живеће

Стварији човек дошао да појаси аву Ахила. Зајео као ја је како исљубава уђрушак крви. Он ја је зајишјао: Оче, шја се шја збива? На шја је стјарац одговорио: *Реч коју је изустјио брај много ме је појвредила, ја сам се борио да нишја не узвратиш, молећи Божа да ме ослободи ше речи. Она се сјаога у мојим устима зђрушала у крв коју сам исљубуно. Сада сам сјаојан, и целу стјар већ сам заборавио*.
(Стјаречник).

(Јован 5,25). Св. апостол Павле пише о другом доласку Христовом и о васкрсењу мртвих: Јер ће затрубити, и мртви ће васкрснути нераспадљиви (1. Кор. 15,52). Не сумњајте, браћо, да иструлело тело може поново да се образује и оживи, већ верујте у бесконачну силу и власт Творца. Ако нас је Свемогући Бог могао да створи ни из чега, сигурно може и наша иструла тела поново образовати. Зар није васкрсао из мртвих Син Божији Господ наш Исус Христос, када је живео на земљи? Четвородневни Лазар већ је био почео да труне, а ипак је подигнут само једним божанственим гласом Спаситеља. Он ће, Свемогући и Преблаг, такође подићи и све мртве на крају света. Ни-

шта неће зауставити Његову божанствену власт и силу. И море и земља ће давати своје мртваце, сви ће умрли оживети, и створиће се безбројни сабор васкрслих, свако са потпуним сазнањем о себи, свом прошлом животу и свим својим делима. Јер нам се свима ваља јавити на суду Христовом, да прими сваки оно што у тијелу учини, било добро или зло (2. Кор. 5,10), говори апостол Павле. Тачно онако како је Премудри Господ створио човека за вечни живот и саставио га од душе и тела, и како сада човек живи и ради телом и душом истовремено, тако ће се и у будућем животу јавити као потпун човек, у вјечно нераздвојном савезу душе и тела.

У каквом ће стању бити васкрсли? Да ли ће људска тела по васкрсењу бити потпуно иста као и у време живота на земљи? Не! Она ће бити нераспадљива и вечна, као што је вечан и неизмјењив живот будућег века. Мртви ће устати нетрулежни (1. Кор. 15,52), говори ап. Павле. Он такође пише о васкрсењу мртвих ово: Тако и васкрсење мртвих: сије се у распаљивости, устаје у нераспаљивости; сије се безчашћу, устаје у слави; сије се у немоћи, устаје у сили; сије се тијело душевно, устаје је тијело духовно (1. Кор. 15; 42,43,44). На тај начин васкрсла, тела људска биће лепа, славна, неразрушива и бесмртна. Њима неће бити потребна ни храна, ни одело. А шта ће бити са онима који ће живети последњег дана и видети васкрсење мртвих? Они неће умрети, него ће се само изменити, тј. њихова тела ће се преобразити из грубих у лепа, из немоћних у силна, из трулежних у нетрулежна и бесмртна. Сви нећемо помријети, говори апостол Павле, а сви ћемо се промјенити. Уједанпут у трену ока, при последњој труби; јер ће затрубити, и мртви ће васкрснути нераспадљиви, и ми ћемо се промјенити (1. Кор. 15; 51,52).

Не љубите овај сујетни свет којем ће доћи крај, већ размишљајте о новој будућој земљи и трудите се да се припремите за онај добар, благочестиви и богољудни живот! Верујте у васкрсење мртвих и чувајте своја тела чиста и непорочна за славу Божију и вечни живот. Чекајте велики и свети дан, кад ће Господ и Спаситељ, наш Исус Христ опет доћи на земљу и кад ће славним Својим доласком обновити небо и земљу и васкрснути умрле. Нека нас Господ удостоји да поживимо разборито, праведно и побожно у садашњем вијеку, очекујући блажену наду и јављање славе великога Бога и Спаса нашега Исуса Христа (Тит. 2; 12,13), и васцијели дух наш и душа и тијело да се сачува без порока за долазак Господа нашега Исуса Христа (1. Солун. 5,23).

с руског Р.Б.

ХРИСТОВ ДРУГИ ДОЛАЗАК

Господ Исус Христос је ушао на небеса и сео с десне стране Бога. Седење Исуса Христа с десне стране Бога Оца пророчки је приказао у псалму старозаветни песмописац: *Рече Господ Господу мојему: седи Мени с десне стране, док не положим непријатеље Твоје у подножје ногу Твојих (Пс. 109,1). Слично говори о Христу и св. Аписпол: Христос је онај који умрије, па још и васкрсе који је и с десне стране Богу (Рим. 8,34). Ми имамо шаквога Првосвештеника, који седе с десне стране пријестоло Величанства на небесима (Јевр. 8,1). Тако се Господ Исус Христос после Свог васкрсења не само вазнео на небо већ и сео с десне стране Бога Оца, шћ. као Богочовек и искиупишћел свѣта примио је и по људској природи сву власт, величину и славу, који Му припадају по божанству, као што је Он Сам, по Своме васкрсењу рекао Аписполима: даде Ми се свака власт на небо и на земљи (Матѣј. 28,18).*

Не мислите, међутим, да је Господ оставио верујуће без Свог божанског старања и промишљања, да је Он, узневши се на небо, оставио нас сироте и растао се од нас заувек. Не. Он је рекао апостолима пре свог страдања: *Нећу вас оставити сиротице; доћи ћу к вама (Јов. 14,18). Ангели су се, по Његовом вазнесењу јавили ученицима и посведочили им: Овај Исус, који се од вас узнесе на небо, ишако ће ишћо доћи као ишћо га видјесте да одлази на небо. (Дјела 1,11). И сада Господ наш невидљиво пребива са верујућима, по Свом нелажном обећању, које је изрекао Својим ученицима и аписполима: Ево, ја сам са вама у све дане до свршетка вијека (Матѣј. 28,20). И сада Он, као наш Искиупишћел и Засиуиник продужава Своје божанско сћарање о нашем сћасењу. Приневши на крст искиупишћелску жртву за свѣт и сћивши у ад да би и шћамо проповедао избављење, Господ Исус се вазнео на небо да би сенѣосредно, лицем у лице, заузимао за нас пред Богом Оцем. Христос не уће у рукошворену свѣишћу, говори св. ап. Павле, нешто у само небо, да се сад шћојави пред лицем Божијим ради нас (Јевр. 9,24). Који је и с десне стране Богу, говори шћакоче аписпол о Христу, који и посредује за нас (Римљ. 8,34). Седећи с десне стране Богу, као Засиуиник,*

Исус Христос као Цар и Господ, чува Своју свѣту изабрану Цркву. Брине се о Њој и управља Њоме, давши Јој аписболе, пророке, јевангелистѣ, пастѣуре и учѣишћел, за усавршавање свѣишћу у делу служења, док не досишћи немо сви у јединствено вјере и познања Сина Божијега (Ефес. 4,11,12,13).

Конечно, доћи ће време, одређено Богом, када ће Спаситељ наш Исус Христос опет доћи на земљу. О том Свом Другом доласку говори Сам Господ у Јеванђељу: Доћи ће, говори он, Син Човјечији у слави Оца Својега са анђелима својим, и тада ће узвратити свакоме по дјелима његовим (Матѣј. 16,27). Видите, браћо, да ће Господ Исус Христос, који се вазнео на небо и седи с десне стране Бога Оца, опет доћи на земљу. Али, Његов други долазак

Једном два велика и сћарца, оишћелници из обласћи иллузијских, дођоше блаженој Сари. Одлазећи од ње, рекоше један другоме: ** Смиримо ову сћарцу*. Они јој рекоше шћаз, матѣи не заноси се умом и не реци у себи: Гле, мени, жени, дођоше оишћелници*. На шћо блажена са смирењем и сузама рече: Оци, ја сам жена шћприродом, а умом сам мушкарац*.*

ак неће бити исти као први. Пре се Он јавио као икупитељ људи, а други пут ће се јавити као Судија свѣта; прво је дошао као роб, а други пут ће доћи у слави, као Владика и Цар; први пут је сѣшао на земљу као киша на руно, тихо, смирено, а други пут ће сѣћи на облацима небеским, са силом и славом великом (Матѣј. 24,30). Када дође Син Човјечији у слави својој и сви свети анђели са њим, тада ће сјести на пријесто славе своје и сабраће се пред Њим сви народи (Матѣј. 25,31,32). Славан ће бити други долазак Христов, али уједно и страхан. Страхан, јер ће бити праћен страшним појавама и знацима. Као што муња излази од истока и сине до запада, тако ће бити и долазак Сина Човјечијега. Тада ће се по невољи тих дана сунце помрачити, а мјесец своју свјетлост изгубити, а звијезде с неба пасти, и силе небеске покренути се. И тада ће се показати знак Сина Човјечијега на небу (Матѣј.

24;27,29,30), говори Христос. Страхан, јер ће тог часа отпочети последњи и страшни суд. Нико од нас неће избећи тај страшни суд, напротив - свим људима и живим и мртвим, биће суђено, како каже св. апостол Павле: Јер нам се свима ваља јавити на суду Христовом, да прими сваки оно што у тијелу учини, било добро или зло (2. Кор. 5,10). Ништа се не може сакрити пред свевидећим Судијом. Напротив, све наше мисли, жеље, намере, речи и дела, велика и мала јавна тајна, учињена у младости, зрелости или старости биће пред лицем Божијим као да су учињена овог тренутка. Доћи ће Господ који ће освјетлити што је сакривено у тами и објавити намјере срца (1. Кор. 4,5) и свакоме ће дати по дјелима његовим (Римљ. 2,6). Каква неописива радост, какво недокучиво блаженство, каква бесконачна слава ће бити онима који су веровали у Христа, испуњавали Његову свѣту вољу и провели свој живот целомудрено, праведно и благочестиво. Ради њих Господ опет долази, њих ће узети к Себи (Јован. 14,3), да се више никад од њих не одвоји; са њима ће царовати, тако што Његовом царству неће бити краја (Лука. 1,33).

Не питајте о томе када ће Господ опет доћи и да ли ће то бити ускоро. То је тајна, позната само Богу, а свим другима запечаћена. *О дану шћоме и о часу нико не зна, ни анђели небески, до Ошћац мој сам (Матѣј. 24,36), рекао је Исус Христос. Оволико знамо и несумњиво верујемо да ће доћи неће одоцнишћи (Јевр. 10,37). И сада не доцни Господ са обећањем; нешто нас дуго шћршћ, јер неће да ико шћрошћадне но да се сви шћокају (2. Петр. 3,9).*

Спаситељ наш Христос је на небесима - узносите му славу, част и поклоњење, и сами се узносите к Њему у молитвама, у љубави, у чистоти и непорочности живота. Спаситељ наш Христос је на небесима: И наш живот треба да буде на небесима (Филипљ. 3,20). Не везујте се за земљу грешним мислима, сујетним жељама, телесним делима, не љубите свѣјета, ни што је у свѣјету (1 Јов. 2,15), него тражите оно што је горе, где Христос сједи с десне стране Бога. (Колш. 3,1). Спаситељ наш Христос је на небесима и опет ће доћи на земљу у слави Својој. Пазите на себе да срца ваша не отежају преједанњем и пијанством и бригама овога живота, и да Дан онај не наиђе на вас изненада (Лука. 21,34). Стражите, јер не знате дана, ни часа у који ће Син Човјечији доћи (Матѣј 25,13).

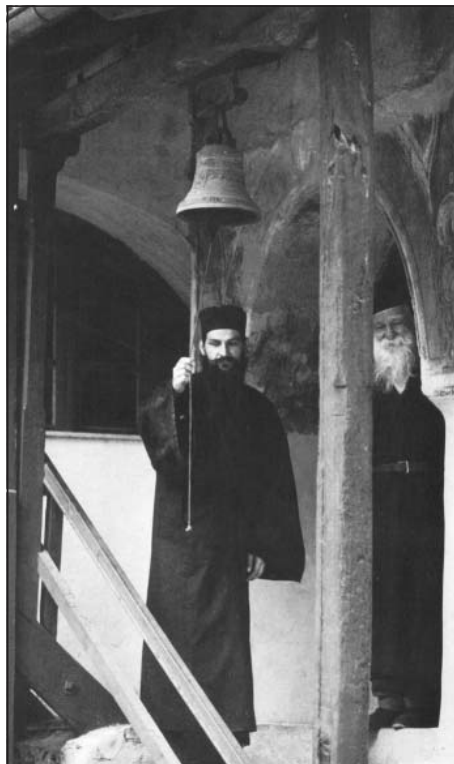
НЕ УБИЈ

Шеста заповест закона Божјег забрањује убиство... Страшно је и помислити како је то ужасан преступ, но он се, на несрећу - догађа.

Некад не само безбожник, већ и Хришћанин, син Свете Цркве, члан Богом устројене заједнице - подиже руку на живот свога брата, или на самог себе. Како је то страшно! Творац нам је даровао живот - можемо ли се дрзнути да га одуземо ближњему или себи самом? Смемо ли учинити тако страшну повреду и ближњему и себи? Овим животом ми треба да стичемо други, будући живот - како онда смемо да се осмелимо да разрушимо тако велико и славно своје назначење и да изгубимо истовремено и временски и вечни живот? Но, да не говоримо више о том тако тешком и страшном злоделу. Не дај нам, Госпode, ни да чујемо о њему! Наравно, овде мислимо на свесно, намерно убиство. Но, дешава се да се убиство почини ненамерно, нпр. при народним тучама, а посебно у пијаном стању, или због неопрезности. Но, у сваком случају, то је велики грех пред Богом, за кога је потребно дуготрајно покајање и који обично и држава кажњава. Сасвим је друга ствар кад је то потребно по дужности. На пример, када суд осуди неког злочинца на смрт, или кад се убије непријатељ у рату...

Али живот се не одузима само тако грубим, отвореним и одлучним злоделом. Може се бити убицом, а да злодело не примете не само други, већ ни онај који га чини. Питаћете се: како то? Ето, на пример, када судија из неких побуда ослободи кривца, а осуди невинога - рецимо, зар није он убица? Ако неко, рецимо, скрива убицу или његов злочин, а затим тај убица почини ново убиство - зар није онда за то ново убиство крив и онај који је скривао претходно злодело и злочинца? Ако се претпостављени грубо односи према потчињенима, или господар према робовима, ако их изнурава и оптерећује тешким пословима и кажњава их тешким казнама, лишавајући их тако здравља и скраћујући им живот - зар онда није он убица? А и муж, ако се грубо односи према жени и бије је, што није ретко, такође лишавајући је здравља и скраћујући јој живот - зар он није убица? Ако видимо неког да страда и можемо му помоћи, али то не учинимо - зар нисмо убице? Ако богаташ не помаже другима у невољи или их у неким несрећним приликама стешњава и притискује, на пример, у време глади продаје хлеб по веома високој цени и тиме допушта чак и да умру од

глади - зар није убица? Па и ми сами нисмо ли виновници наше превремене смрти? Тврдица, на пример, мучи самог себе оскудношћу у храни и бригом о целој својој имовини, вене, и временом - умире. Сластољубац од неуздражања и преситости нарушава своје здравље и, напослетку - губи живот. А шта да кажемо о сладострашћу, телесном неуздражању? Ка-

квим се само погубељним последицама подвргавају они, који проводе живот у нечистоти и ропски служе својој телесној страсти? Ко су сви ови, ако не самоубице? Видите, браћо, како је много неприметних случајева и околности у којима се губи живот, и како се често може бити виновником смрти других људи, а и самих себе. Истина, таква злодела ми већином не примећујемо, а људски закон их не кажњава; али Бог, који је заповедио да се не убија, зна сваког таквог убицу и суди му као преступнику Његовог закона.

Знате ли још шта каже Апостол и вољени Ученик Христов? Сваки који мрзи браћу своју јесте човјекоубица (1. Јов. 3, 15). Шта то

значи? Значи то, да је могуће бити убица свога ближњег и речју и делом. Прошвник његовог добра и неправедни нарушишћег његовог спокојства. Усамој ствари, како се шире мржња, гнев, озорченост, досађивања, свађе, увреде? Не стиге ли се срце онога ко је поодвргнуо таквим непријатностима и озорчењима? Зар он не шуђује и нежалостии се? Не осећа ли бол и зар му се шиме не умањује здравље и не скраћује ли му се полако животи? И то су пресвици због којих пред Богом одговарамо за човекоубиство. А све се ово, браћо, односи на одузимање животи, на телесно убиство. Но, шта ако ближњем одузимамо духовни, вечни животи - ако му убијамо душу? То сигурно бива када неког уводимо у саблазан, шј, када га речју или својим примером уводимо у неверје или раскол, или га увлачимо у шешке пресвици и смртине грехе. Јер одсвиђање од вере и уидање у смртине грехе, то и јест смрт души. Такав саблазнишћег убица душе ближњег и за њега је Сам Сјасишћег наш изрекао казну: А који саблазни једнога од ових малих који верују у мене, каже Господ, боље би му било да се објеси камен воденички о врати његов, и да пошине у дубину морску (Матеј; 18, 6).

Ето колико нам грехова забрањује шеста Божја Заповест! И то каквих грехова! О којима је страшно и мислити. Да нас Бог сачува од тих беззаконих дела и да нас управи на чиниње добрих и праведних! Да, браћо моја, за нас хришћане није довољно само да не чинимо грех; ми смо дужни и да чинимо добра дела. Јер смо Божја творевина, како каже Ајосиол, саздани у Христу Исусу за дела добра, која Бог унапред припреми да у њима ходимо (Ефес. 2, 10). Треба да љубимо наше ближње и да не рушимо, већ да градимо њихову срећу. Јер је Господ рекао: Љуби ближњег свога као самога себе (Марко 12, 31). Ми смо дужни да чувамо њихово здравље, да им олакшамо болести, да им помажемо у невољама, да им помажемо у шешким и несрећним приликама њиховим, да их шешимо у шугама, да се увек ойходимо према њима кројко и с љубављу и да се шрудимо да и они исто шoliko буду спокојни и срећни колико и ми сами. Чак и ако би они почели да нас вређају и руже и ако би нам поистили непријателшћу, и шгда шреба да им прашићемо увреде. Да их волимо и чинимо им добро. Тако нам је заповедио Господ и Сјасишћег наш и то је наша хришћанска дужност.

УПОЗОРЕЊЕ

Шта би било од рода људског, кад би се људи један другоме светили за свако учињено им зло, неправду или увреду?

Шта би од рода људског било, кад би се сви људи претворили у ждероње и дан и ноћ брињули шта ће да попију и поједу?

Најзад, у шта би се овај свет претворио, ако би сви људи почели да се јагме и отимају о његова блага, руководећи се при том само својом снагом?

Зато што већина зала у свету проистиче из освете, прождрљивости и грамежљивости, света Црква нас упозорава на речи Спаситељевог о опраштању, посту и непропадљивом благу и позива да се по њима управљамо у животу. Свака реч Спаситељева за нас има силу закона. Као следбеници Христови и чланови свете Цркве Његове, ми смо обавезни да Њега и Цркву слушамо, јер од тога зависи наше спасење. Како је време поста време особитог подвига и усиљеног напора у савлађивању греховних склоности и јачању добрих, Црква је намерно одредила да се баш овај одељак из Еванђеља чита данас, на почетку великог или ускршњег поста.

О НЕПРОПАДЉИВОМ БЛАГУ

Сва овоземаљска блага несигурна су: или их мољци и рђа нагризају, или их лопови граду и отимају. Од њих човек у овом животу има само брига и секирација, а у загробном животу нема од њих никакве користи. Зато нам Господ у данашњем светом Еванђељу саветује да не сабирамо блага на Земљи, него на небу где нема ни мољаца, ни рђе нити лопова, па је зато оно сигурније од земаљског блага. А под небеским благом Господ подразумева добра дела. То је непропадљиво благо, једино благо које човека прати у онај живот и остаје са њим вавек. зато нам је дат овај пролазни живот, да њиме купимо онај вечни. А он се купује добрим делима.

Опраштајмо браћи својој да би Господ нама опростио! Држимо пост и њиме побеђујмо зле духове, главне непријатеље нашег спасења! Чинимо што више добрих дела и на тај начин сакупљајмо блага на небу и тамо управљајмо срца своја.

О ОПРАШТАЊУ

Прва врлина коју Бог од нас увек тражи, особито у време поста и припремања за свето причешће, јесте узајамно опраштање грехова које ми један другоме учинимо. То је услов да и Он нама опрости што смо ми Њему згрешили: „Јер ако опраштате људима сажрешења њихова, опростиће и вама Отац ваш небески сажрешења ваша. А ако не опраштате људима сажрешења њихова, ни Отац ваш неће вам опростити сажрешења ваша“, рекао је Господ Исус. А како ми више грешимо Богу, него што нама греше наши ближњи, то је у нашем интересу да опраштамо мало, да би нам се опростило много. На опраштање Господ нас обавезује и у Молитви коју нам је препоручио: „...И опрости нам дугове наше, као што и ми опраштамо дужницима нашим“ (Мт. 6, 12). Злопамћење и неправдање довели би опста-

нак рода људског на Земљи. Јер ако би људи памтили учињено им зло и враћали, истребили би се (Гал. 5, 15). У том случају Земља би се претворила у зверињак, у коме јачи сатире слабијега и лукавији наивнога. На узајамно опраштање, по речима светог Тихона Задонског, треба да нас покрене милосрђе Божје, које се према нама сваког часа показује, и оно је тако велико, да греси наших ближњих према нама, у сравњењу са нашим гресима према Богу стоје као капља према мору. Нама Бог опрашта, кад се покајемо, море наших грехова, а зар ми да не опростимо ближњима такву ситницу - капљу једну? „Милосрђе Божје не само реч не може да искаже него ни ум не може да схвати. Да се, дакле, застиде и умукну гордост и злоба људска која за увредљиву реч хоће да погуби брата, док је Бог велики и свети тако кротак, дуготрпељив и милостив према нама грешницима!“

О ПОСТУ

Пост је прва заповест Божја, дата нашим прародитељима у рају, јер заповест да се уздржавају од плода дрвета познавања добра и зла (1. Мојс. 2,16-17) није ништа друго до заповест о посту. Свест о овој првој заповести сачувала се код људи и после истеривања из раја, јер пост у овом или оном облику видимо код свих народа прошлости. Он је постојао и код Јевреја у време Спаситељевог, само што су они изопачили прави смисао и циљ поста. Они су лицемерно постили: облачили се у кострет, посипали главу пепелом, нису се умивали, правили лица своја тужним, а све то „да их виде људи како посте“. Такав пост Богу је мрзак. Зато Спаситељ заповеда: „А ти кад постиш, намажи главу своју и лице своје уми“...

Смисао и циљ постојања. Пост је божанско васкрсено средство за самосавлађивање. Он јача вољу и помага духу да додори над телом и обуздава његове преходе. А циљ му је: да људи зле нагоде и страсти а јача постојанствене душевне силе. Зато се прави пост не састоји само у уздржавању од извесне врсте хране него и од злих мисли, жеља, речи и дела, као и најоружа да се чини добро. На тај начин, прави пост је и телесни и духовни. По речима светих отаца, прави пост је постојанствено покајање, удаљење од зла, обуздавање језика, одбацавање љубави, укроћивање похоти, прекраћење клевети и лажи, појачана молитва и милостиња. Треба да постом сви органи човековог тела: уста - да не говоре зло, очи - да не гледају љућу лејошу, руке - да не грабе љућу, ноге - да не ирче на зло, уши - да не слушају љућу саблажњавајућу.

Користи од постојања. Пост је постојанствено спасење, извор духовне чистије и здравља, лек преходе неумерености и блудне страсти; он јача дух, посвећује тело, исушује похоти, омогућава преходе молитви, просвећује душу и привлачи Духа Светијег, узводи људе од земље на небо, чини људе анђелима; он је моћно оружје преходе демона.

Из наше славне прошлости

СРПСКИ ВЛАДАРИ И ВЛАСТЕЛА - КТИТОРИ И ДАРОДАВЦИ ЦРКАВА И МАНАСТИРА

*Нисмо ми, Срби, од јуче.
Величанствена је вековна башићина
наших предака. Да је поштомци са
поносом носе у поштоње векове.
Да траје док је наше крви и имена.*

Насишавак из прошлог броја

...КТИТОРИ И ДАРОДАВЦИ ДРУГИХ СВЕТОГОРСКИХ МАНАСТИРА

Српски владари и властела били су ктитори и дародаваоци не само Хиландара већ и многих других светогорских манастира.

И ово ктиторство започело је, опет, од Симеона и Саве, крајем XIII века. Отац и син живели су као монаси у великом грчком манастиру Ватопеду, где су се сусрели када је Стефан Немања - 2. новембра 1197, као монах Симеон - дошао из Студенице у Свету Гору. Али,

стира - од материјалних средстава која је добијао од родитеља - приложио „царску палатију“: много злата, златних и сребрних сасуда.

Издашни прилози постали су још обилнији доласком Симеоновим у Ватопед, јер су га отац и син сматрали као „свој“ манастир. Доказивали су то изградњом три параклиса: Рођења Богородице, Св. Јована Златоустог и Преображења Спасова. Кров манастирске саборне цркве дали су да се покрије новим оловним плочама, а манастирска трпезарија прошири и ослика. За потребе цркве и новоизграђених параклиса даровали су многе скупocene богослужбене предмете... Властелинству манастира додали су нове метохе, винограде, прибавили за рад неопходна стада коња и мазги.

Тако су се Симеон и Сава, у извесном смислу, изједначили са уделом оснивача задужбине - и добили права другог ктитора Ватопеда.

Њихова делатност није се ту зауставила. Приликом обиласка светогорских манастира

кви у Кареји поред царске палатије сувог злата принели су и скупocene златне и сребрне сасуде, кадионице, покрове светих сасуда са бисером и другим камењем... постали су заједнички ктитори Лавре, Ивирина и Протатона.

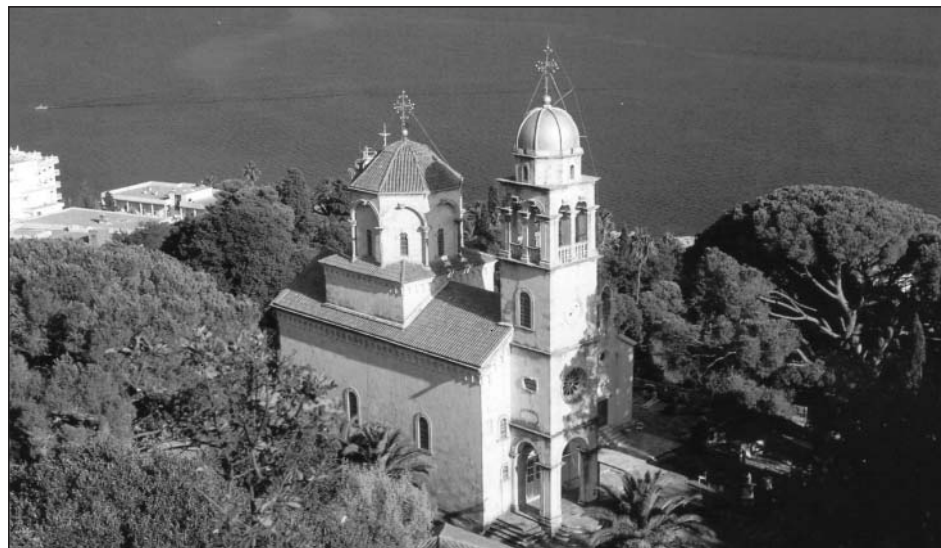
Помажући манастире у невољи, Симеон и Сава постали су ктитори још три грчка светогорска манастира. Када су разбојници - гусари напали манастир Каракал и заробили игумана са братијом - монаси Велике Лавре су их откупили, преварајући Каракалу у свој метох. Тада су Симеон и Сава откупили од монаха Велике Лавре братство и манастир Каракл вративши им самосталност, обновивши све што је било разорено и опљачкано.

Манастир Ксиропотам страдао је више пута, а напад морских разбојника, крајем XII века, довео је у питање чак и његов опстанак. Опет је пристигла помоћ Симеона и Саве. Дата су знатна материјална средства да се црква обнови и живопише, снабде свим потребама. Приликом новог освећења црква је уместо Св. Нићифору посвећена празновању Светих Четрдесет Мученика. Симеон и Сава названи су „истинити ктитори“ Ксиропотама.

Последњих година XII века су личним страдалничким невољама - можда и тежим него Каракал и Ксиропотам - био је и манастир Филотеј. Симеон и Сава дали су средства да се и овај манастир сасвим обнови.

Оваквим својим делима отац и син стекли су најважније *почасно* право ктитора: уписивање у поменик и помињање на богослужењима. Наречени као други ктитори Симеон и Сава помињу се са првим ктитором - и тако до данас, вековима, стоји њихова успомена без заборавља.

У потоњем времену настављено је даровништво Симеона и Саве светогорским манастирима. Неговали су то сви Немањићи. Истакао се посебно цар Душан који је, чак, Општом хрисовуљом издашно даривао светогорске манастире. То је и разумљиво, јер је Света Гора територијално била у саставу његовог Царства. Душан је на то, сигурно, био

још пре очевог доласка Сава је већ приликом преласка из руског манастира Русика у Ватопед постајући братственик овог славног мана-

они су богато даривали најстарији грчки светогорски манастир Велику Лавру и манастир грузијских монаха Ивирина, а протатској цр-

поносан и зато се према грчким манастирима односио дарезљиво као и према српском Хиландару.

У доба Душановог наследника, цара Уроша V, то се преузели тада моћни Мрњачевићи, а посебно деспот Јован Угљеша, господар серске области, у оквиру које је била и Света Гора. Деспот је својим грчким повељама даривао манастире: Велику Лавру, Св. Павла, Кутлумуш. Око 1365. године деспот Јован Угљеша из темеља је обновио после пожара опустели манастир Симонопетру, на стрмој, неприступачној стени изнад мора. Пред кобну битку на Марици, деспот је боравио у Ватопеду где је саградио Параклис Св. Бесребреника Кузмана и Дамјана. Поред тога, даровао је Ватопеду као метох манастир Спилетисе код Мелника.

Тако се радило и после пропасти Царства. Кнез Лазар приложи, 1381, руском манастиру Св. Пантелејмона као метох цркву Спасову у Хвосну са неколико села. Кнежева жена и син, кнегиња Милица и деспот Стефан Лазаревић били су велики добротвори Ватопеда и других грчких манастира, као и руског манастира Св. Пантелејмона прилажући новац, иконе и скупocene везене предмете: епитрахиле, плаштанице, аере... А кнежев зет челиник Муса са синовима Стефаном и Лазаром дарова манастиру Св. Пантелејмона цркву Св.

Николe на Лиму и село Уларе, у спомен своје покојне жене Драгиње, сестре кнеза Лазара и мајке браће Мусић. Кнежев великаш војвода црнички Цреп дарова манастиру Великој Лаври села Мутницу и Паракинов брод.

Нису заостајали ни Бранковићи. У седмој деценији XIV века два српска властелина Ра-

доња Бранковића и Арсеније Багаш обновили су, из темеља напуштени манастир Св. Павла. Радоња, најстарији брат Вука Бранковића, био је зет Вукашина и Угљеше Мрњачевића и живео је у Серу. Када му рано умреше

жена Јелена и две кћери закалуђерио се и као монах Роман дошао у Свету Гору, где је заједно са Арсенијем Багашем - који се такође замонашио као Антоније - уз материјалну помоћ деспота Јована Угљеше, откупио од монаха манастира Ксиропотама опустели манастир Св. Павла. Роман и Антоније обновили су и изградили манастир Св. Павла, у коме су остали као светогорски монаси. Роман је касније - као велико-схимник Герсим - постао сабрат Хиландара, где је као старатељ манастирске болнице својим утицајем много допринео да кнез Лазар постане велики хиландарски ктитор. Он је у Свету Гору - у Хиландар или Св. Павла - пренео и сахранио, 1397. године, тело свог најмлађег брата Вука, најмоћнијег међу браћом Бранковић.

После монаха Романа - Герасима, Бранковићи настављају бригу о манастиру Св. Павла сматрајући се његовим ктиторима. Тако је његов братанац деспот Ђурађ Бранковић изградио, око 1447., нову манастирску цркву која је нажалост nestала у пожару. Деспотова кћерка Мара - жена турског султана Мурата II - велики је дародавац овог манастира, а о Св. Павлу брину као породичном завету и последњи Бранковићи: сремски деспоти Ђорђе и Јован, синови деспота Стефана Слепог.

Још три грчка светогорска манастира имала су свог великог дародавца из редова Бранковића. Деспот Ђурађ је постао нови ктитор манастира Есфигмена одредивши, Жичком повељом из 1429. године, мада му се сваке године

исплаћује већа количина сребра. Слично је деспот Ђурађ обдарио и манастир Ватопед, а помогао је и обнову манастира Констанонита - доврши свој удео у приказу теме овај заљубљеник у историју српске средњовековне државе.

Све ово неопходно је допунити и допринесом српске властеле. Деспот Тома Прељубовић - син Душановог намесника у Тесалији Ђесара Прељуба - као господар Јањине био је дародавац Велике Лавре и Ватопед. Војсковођа двају српских деспота: Стефана Лазаревића и Ђурађа Бранковића - велики челиник Радич Поступовић, био је уз помоћ деспота Ђурађа, нови ктитор манастира Констанонита, јер га је спаљеног обновио из рушевина и дао му метохе да би ојачао његове приходе. Он је био и добротвор манастира Ватопед. Најзад, и велики војвода Радослав Михаљевић, великаш деспота Ђурађа, био је дародавац манастира Ватопед, од кога је на основу свог ктиторског права откупио манастирчић Калитсо, да га као аделфат може доживотно користити и ту се склонити, уколико би то, у тим тешким временима, било потребно њему или члановима његове породице.

*Хаџи Ђорђе
Ранисављевић*

ПРВА БРАЗДА

У врх села Велике Врбице, чак горе - већ под планином Вратарном - види се одовуд, с Латковачких Погледа, скромна сеоска кућица и уз њу две три зградице.

То је кућа удовице Мионе.

Покојни Сибин Џамић погинуо је у другоме рату иза Јанкове Клисуре.

Његова Миона остаде самохрана с троје сирочади. Два синчића и једна кћи. Све једно другом до увета. Најстаријем, Огњану, беше тек седма година.

Сеоску кућу не може задесити грђа несрећа, него кад остане без мушке главе.

Та је несрећа задесила још многе куће у овом крају. Многа удовица жалила је и прежалила свога домаћина. После годину две дана нека се преудаде; нека оде у род и одведе своју децу туђем оцу.

Сибинова Миона не хтеде се угледати на своје, по несрећи, друге. Отресита и вредна жена прихвати у своје руке и тешке ратарске послове...

Миони се све чинило - доћи ће Сибин, па како ће му погледати у очи, кад затече своју кућу растурену и пусту.

Покојни Сибин има доста браће и братанаца, одељака. Сви су вредни, отресити, добродушни људи. Нема дана кад се који од њих не сврати у кући Миониној - да јој помогне штогод.

Највише је помагао Миони млађи Сибинов брат Јеленко.

Ти добри људи помагали су јој свакад у тежем раду пољском - што већ не може да савлада слаба женска рука. Они јој узору мало њиве, посеју и среде као себи. Остало ради сама Миона. Сама окопава, плевџа, жање.

II

Пролазила година по година.

Миона се већ навикла на самотињу и терет. Чисто сад не би веровала да може и друкчије бити. Деца јој порасла. Огњан узео петнаесту годину. Иде у школу. Велики је ђак. Душанка навршила тринаесту. Она увелико одмењује мајку у кућевним пословима. Ако Миона зором порани на њиву да ужање неки сноп више, или оде на ливаду да попласти оно што је Је-

ленко јучер покосио, - неће у подне, кад се врати кући, остати без ручка. Душанка се брине о томе као каква матора редуша. Уме чак и погачу да умеси... Најмлађи, Сенадин, узео је девету годину. Још гради понекад пуцаљке од зове, али је кадар да причува јагањце и да истера овце на попас. Вајдица је и од њега.

Хвала Богу, дечица су Миони здрава и весела, разборита и вредна. Одевена су

као из најбоље газдинске куће. Миони је пуно срце кад и гледа.

Тићи моји лепи... прошапутала би често уздахнувши.

- Боже јаки, молим ти се одржи ме у здрављу и снази, док ми не ојачају ова моја крила...

Добар је Бог! Он је саслушао ову усрдну молитву самохране удовице.

Људи из села дивили су се дурашности Миониној. Свуд су је хвалили, и њоме укоревали своје домаћице кад би се мало олењили.

III

Зима је већ превалила. Настао је часни пост.

На све стране размилели се вредни ратари. Ору њиве, певајући и надајући се доброј години.

Тек у подне стиже Миона из чаршије. Ишла је тамо зором да обиђе Сенадина.

Огњан је о Петрову - дне завршио четврти разред, а Сенадин је одмах по Преображењу пошао у први.

Таман Миона оздо уз воћњак, кад Душанка испаде из куће. Стутуљила нешто у лепу шарену торбичицу, па се некуд жури.

- Куд ћеш ти, Душанка?

- Ене - де! Зар и ти дође... - Одговори Душанка готово као и збуњено. - Баш добро, да не остане кућа сама... Ето ја пошла само до брала...

- Е? А где је он?

- На њиви тамо иза лаза... Рече да му однесем ручак.

- А зар неће доћи кући да руча?

- Неће!

- А што?

- Отишао је с воловима и ралом...

- Е? Чисто ускликну Миона. - Па што одмах не кажеш, весела била? Дај мени ту торбицу. Ја ћу му однети...

- Нека, нано, ти си уморна... Однећу му ја... Па онда...

- Шта, чедо?

- Рекао ми брале да ти не кажем одмах. „Хоћу, вели, да обрадујем нану“...

- О, Бог ми га обрадовао... Нисам ја, дете, уморна. Та нисам ни осетила кад сам дошла... Ех, баш ти не ваља посао - што ми одмах не каза. Видиш ти њега... Дај ми ту торбицу. Подне је, ето, превалило.

- А је ли отишао одавно?...

- Па и није. Тек ако је сад стигао на њиву...

Миона брзо узме торбицу од Душанке, загледа шта је спремљено, па оде журно.

Душанка оста пред кућом гледајући чисто зачуђено за својом мајком.

IV

Њива иза Лаза нема више од дана орања. Земља потакша; кад је добра година роди две - три крстине јарице.

Огњан таман образдио прву бразду, па хоће да оврати - кад ето ти мајке.

- Нуто мога маторца како ми ради... кликну Миона радосна, притрчавши, па узме грлити и љубити Огњана.

Огњан се мало изненади.

- Па срећан ти рад, домаћине мој! - Настави Миона. - Гле, гле! Како је то красна браздица, па како је дубока... О, мене луде! Говорим којешта а ти си уморан, радничке мој... Дела ево... Ево сеја спремила и ручак...

Ту Миона брзо повади из торбице што је спремљено. Простре торбицу, па разреди по њој: мало соли, лука, неколико печених кромпира, танку погачицу, заструг межганика, па и чутуру говорећи:

- Е, гле ти Душанке. Спремила ти и чутурицу вина. Маторка моја. Зна она шта ваља уморном човеку... Устави рало, сине. Доста си ми радио.

И сузе јој грунуше.

- Шта ти је нано, рече Огњан, седнувши. - Ти плачеш?

- Ништа сине, ништа. Ето смејем се... Дела узми, - гладан си, знам... Бога ми, и ја се забавих мало доле у чаршији... Да знаш како учитељ хвали Сенадина...

- Седи и ти, нано, да ручамо заједно - рече Огњан, ломећи и њој парче погачице.

- Нека, сине. Ручаћу ја код куће... Душанка ме чека - одговори Миона стојећи и као дворећи сина.

- Ти мислиш да сам уморна. Нисам, Огњане! Могу ја ваздан стојати, синко... Ама узми! Нека, стићи ћеш! Не мораш ти све узорати... Е, гле ти њега? Баш оре као маторац. Каже мени Душанка... А ја мислим, шали се...

И опет јој сузе ударише. Она их брише рукавом и смеје се.

Огњан се чисто збунио. Неки пламен удари му у лице. Заустави да рекне нешто, па баш не уме.

Миона га опет љуби.

Поче да ћерета с њим као дете... све стојећи. Рече како ће очувати пшеницу с те њиве само за благе дане. Месиће од ње чесницу, колач за крсно име. Најлепше је брашно од старог жита.

- Само ако добро роди, - рече Огњан. - Знаш и сама, нано, да нам је ова њива понајтакша. Жито се готово свакад изглавнича.

- О, родиће, сине... Мора родити. Та овакве земље нема ни у Морави. Овде никад није било ни главнице ни љуља... Видећеш ти како ће бити добра пшеница...

Огњан поруча, па се диже те прихвати опет рало и ошину волове.

Миона стоји и гледа сина како као пеглић отскакује, теглећи за ручицу и навијајући ралом час на једну час на другу страну. Рад је тежак, а детиња рука још нејачка.

Неколико пута Миона хтеде да притрчи и да му помогне, али нешто не смеде. Ни сама не зна зашто.

Прибра торбицу, па пође полако кући. Освртала се небројено пута и гледала Огњана. Видела је када је узорао чак и трећу бразду...

Обузе је нека чудна радост. И плаче јој се и смеје јој се. Не зна ни сама зашто... Мало па тек прозбори онако сама: „Та ред је једном да и мене Бог обрадује... И зар ја нисам срећна? - Те како сам срећна. Море, имам ја сина! Имам домаћина, хеј... Неће мени више пословати туђе руке... Та и моја ће кућа пропевати...“

Душанка не памти да је икад видела мајку веселију него тад - кад се вратила са њиве иза лаза...

Милован Глишић

Једна сестра дође блаженој Мајирони и уишља је: *Шта да чиним, смућује ме блудна њомисао?* Блажена одговори: Ојроси ми, мене никад није најдао демон блуда. Сестра се саблазнила, јер је њо изнад њиропе, и оишшла без њоздрава. Зајим је оишшла блаженој Теодори и исричала јој, додавши: Веома сам се саблазнила, јер је рекла оно што је изнад њиропе. Блажена јој је казала: Реч слушкиње Божије није случајна. Пођи и њоклони јој се,

ње је умоли да њи објасни значење своје речи. * Монахиња је усљала и њошла блаженој Мајирони. Сајворивши мејанију, она јој каза: ојроси ми што сам неразумно њосиуишља, изашавиши како не њреба. Молим ње, ѓосиођо моја, објасни ми како њо да њебе никад није најдао демон блуда. Осмехнувши се блажена Мајирона јој рече: Ојроси ми! Од онођ часа кад сам њосљала монахиња, нисам се насљишља ни хлеба, ни воде, ни сна. Сљарање око ње ѓри њомисли, које ме је оиљерећивало, није ми дало да осејим борбу с блудом*. И монахиња је оишшла са назидањем.

ПУШЕЊЕ - ВОДЕЋИ ФАКТОР РИЗИКА

„Не могу да замислим Ајосћола Павла са циџаром у устима“.

Ава Јустин Појовић

Тим речима отац Јустин се обраћао богословима у Сремским Карловцима и Битољу, упозоравајући их на духовну опасност овога порока којим је данас заражена већина човечанства (авај, чак и православно крштено човечанство). Јер живот хришћански, овде на земљи није ништа друго до непрекидно стремљење да се уподобимо Господу нашем Исусу Христу и Његовим светим угодницима - Апостолима, Преподобнима, Мученицима, да бисмо, узравставши у меру раста висине Христове, наследили вечно и бесмртно Царство Његово. Све што је препрека на том путу, све што нас омета и квари наше унутрашње биће - мора се одбацити ако хоћемо радост у загрљају свога Небеског Оца. Зато је Ава Јустин, као брижни педагог, својим младим ученицима увек указивао на духовне корене неког неумесног човековог понашања, и исправљао их према небеским узорцима и обрасцима од којих је један од највећих био свакако и Апостол Павле. Млади, почесто лакомислени, из доколице или жеље за доказивањем почињали су да се трују дуванским димом. Тада их је њихов љубвеобилни професор одмах упозоравао дубоком и једноставно речењом: „Не могу да замислим Апостола Павла са циџаром у устима“...

И заиста, драги читаоче, драга душо православна, можеш ли ти да замислиш Апостола Павла са циџаром у устима? Или Апостола Петра? Или Светог Николу? Или Светог Георгија? Или Светог Саву? Или Светог кнеза Лазара? А ти, сестро читатељко, јеси ли икад, игде на било којој икони видела или у житију прочитала да су се дуванским димом тровале Свете Мироносице, Свете Матере, каква је Света Петка или Света Мученица Марина (Огњена Марија) или Света Катарина или Света кнегиња Милица - Евгенија? Већ сам тај разлог (и понављам он) био би нам довољан да о цигаретама никад ни не помишљамо, а камоли да их користимо. Али, авај! Срца су нам пречесто огрубела да бисмо на тај начин размишљали, па се пушење наставља по принципу: „Није то неки грех. То је више порок“

(као да реч „порок“ не означава огрезлост у греху, греховну навику!).

Зато је, драги брате и драга сестро у Христу, пред тобом овај текст који говори о телесној и духовној погубности пушења, тог ваистину ђавољег када, утолико опаснијег уколико о њему скоро нико ни не мисли као о нечему опасном. Ко пажљиво са разумевањем и

добром вољом ово прочита, постаће му јасно да пушење не само да није безопасно, него представља право самоубиство, које се од других самоубистава разликује једино по томе што траје дужи и што самоубица вара себе да ужива у „чарима“ никотинске смрти. А самоубиство је, сведочи Црква, грех неопростив; дигавши руку на себе, човек диже руку на свог Творца - Животодаваоца и Заштитника Живота. Зар је то оно због чега нас је пренежни и предобри Отац Небески створио, давши нам душевно и телесно здравље? Зар да, газећи то здравље и себе разарајући, наносимо бол Оцу своме, Који нас је толико заволео да је и Сина Свог Јединородног дао да нико ко Га верује не погине, него да има живот вечни? Према подацима Светске здравствене организације, сваких десет секунди дуван убије по једног човека. Какав ужас за Распетог ради нашег спасења Богочовека Христа, Који гледа како људи бирају смрт уместо Њега Живога, и ђавола, уместо Њега Сина Божијег? Јер иза сваке смрти, преко греха стоји ђаво, изумитељ греха и смрти. У виђењу митарства које је имала руска монахиња Антонина описује се и ово: „Дођосмо тако до митарства пушења - вагон пун смрада и дима. У вагову на-

горели људи, а ђаволи их потпаљују упаљеним цигаретама“ („Живот после живота“, издање „Светигоре“ 1995. стр. 118). Дакле, кад год пали цигарету човек се бори против вечног живота, и то сопственог вечног живота, хтео он то да зна или не. Једини пут за ослобођење против ове порочности јесте свецело покајање са исповешћу и престанак пушења.

Наравно, драги брате и сестро, све ово не значи да те било ко осуђује због твоје слабости и немоћи, али ово значи: ако си пао устани! Својом слободном вољом и благодаћу Божијом свака се греховна навика може победити, па и греховна навика дуванског тровања. Прочитајте децо Божија, следеће душекорисне редове и приступите свом исправљању за које је награда - Царство Небеско.

* * *

Чињеница је да мушкарци и жене пуше данас више него пре 50 година. Земље са великом потрошњом цигарета показују статистички већи постотак карцинома бронха у односу на земље са мањом потошњом цигарета. Статистике америчких епидемиолога на узорку од 783 мушкарца узраста 50-60 година показале су да је у року од 2 године умрло 20 пута више пушача (без обзира колико су пушили), него непушача. Јаки пушачи оболели су од карцинома бронха 70 пута чешће него непушачи. Од карцинома бронха умрло је 15 пута више пушача који су пушили 10 цигарета на дан него непушача.

Под пушењем подразумевамо уживање дуваном, удисање дима, запаљеног дуванског лишћа у цигарети, цигари или лули.

Прадомовина дувана је Америка. У Америци се он због свог експлицитивног деловања употребљавао у оквиру магичних обреда. Употреба дувана у магично - религиозне сврхе имале је свој разлог и у опојном деловању дувана. У Мексику су врачевали приписивали дувану лековито деловање - дуванско лишће су стављали на отворене ране, а у другим крајевима Америке употребљавали су дуван као средство против умора, глади, жеђи па и против болова.

Прве вести о дувану дошле су у Европу с Колумбом. У његовом дневнику 13.10.1492. године пише да урођеници пуше сушено дуванско лишће и да је сам добио такво лишће на поклон. Ускоро после открића Америке дуван је стигао у Европу. Први пушачи су би-

ли Колумбови морнари. Један од њих био је од стране Инквизиције затворен и оптужен да је опседнут ђаволом, па му зато излази дим из уста и носа.

Око 1550. године Шпанци почињу да сеју дуван, оданде се почео ширити Европом под називом „табако“. Жан Никот донео је семе дувана у Европу 1560. године и дао га краљици Катарини Медичи, тврдећи да је дуван чудотворни лек. Од тог времена дуван се ширио све више Европом. Тад се употребљавао само за лечење, а не као средство за уживање. Приписивали су му чудотворну моћ и називали га Херба Санта. Мислило се да дуван лечи све болести па су га зато називали Херба панацеа. Људи су брзо упознали задовољство пушења и пушење је почело да се шири Европом. У Енглеску је дуван донео морепловац Валтер Релеигх, 1586. године - он је увео пушење луле на енглеском двору које се ускоро проширило на све друштвене слојеве. Крајем 16. века дуван стиже у Италију а после тридесетогодишњег рата се шири у Немачку, Шведску, Данску, Аустрију и у друге суседне земље. Из Европе дуван је стигао у земље Блиског Истока, а посредством Шпанаца и Португалаца стигао је и на Далеки Исток. У нашим крајевима дуван је почео да се гаји у доба Турака.

Благовесник бр. 19

О ПРЕТЕЧИ И МЕСИЈИ

Као што појави Сунца претходи звезда Даница, и као што долазак цара најављује његов највиши дворјанин - тако је и појави обећаног Месије претходио његов Претеча, свети Јован Крститељ, који се у данашњем светом Еванђељу назива анђелом.

По чему је свети Јован анђеоло? Њега је анђелом назвао сам Бог устима последњег старозаветног пророка Малахије: „Ево ја ћу послати анђела свога, који ће приправити пут преда мном“ (3,1). Да су се ове пророчке речи односиле на светога Јована, то је сам Господ Исус потврдио, кад је, говорећи о светом Јовану, рекао да је он већи од пророка, нејвећи од свих људи рођених од жена, „јер је ово онај за кога је писано: ето, ја шаћем анђела свога пред тобом“ (Мт.11,9-11). Свети Јован заиста је заслужио назив анђела како због свог живота тако и своје службе.

Повећана потрошња дувана пропорционална је повећаном смртношћу од карцинома бронха. Од карцинома бронха умре 20 пута више пушача у поређењу са непушачима. Смртност је већа код јаких пушача (25 цигарета и више на дан), чак 40 пута. Смртност од рака плућа у нашим истраживањима подељена је на Београд, градове у унутрашњости и село. Према нашим подацима од 1960. године женски пол је почео у већој мери да пуши, па треба чекати 20 до 25 година колико траје латентни период да би број рака плућа у тој популацији достигао исте стопе као и код мушкараца. Већа учесталост рака плућа у Београду и градовима у унутрашњости, у односу на село можда је зато што се ту налазе болнички центри а и дијагностика је боља, али је и чињеница да на селу има мање пушача у односу на Београд и градове у унутрашњости (на Исланду где је потрошња дувана врло мала карцином бронха је ретко оболење).

Сви ови подаци указују на то да је пушење највећи фактор ризика не само за рак плућа него и на опште стање појединца. Да би избегли рак плућа једина превентивна мера је одвикавање од пушења. Све остале мере, па чак и знатна редукција имају само релативну а понекад и проблематичну вредност.

Код пушача који сасвим напусте пушење нестаће доскорашње сметње које су последица пушења. Треба забранити пушење код артериосклерозе, стенокардије, после прележаног инфаркта, код церебралних циркулационих сметњи, запаљења артерија, плућних болести, особама са повећаним притиском, у трудноћи, а по могућности у пубертету и климактеријуму. Одвикавање од пушења наилази код многих пушача на отпор и многи од њих почињу после краће или дуже апстиненције поново да пуше. Ретко се наилази на пушача тако чврсте воље да се једном заувек сасвим одрекне пушења.

**У интересу очувања здравља и спасења душе и тела:
НЕ ПУШИТЕ!!!**

Свети Јован био је анђеоло животом. Иако је по телу био човек, као и други људи, он је по духу и начину живота био сличан анђелу. Све до почетка своје јавне службе проживео је у пустињи, хранећи се оскудном храном коју пустиња пружа и проводећи анђелски живот у молитвеном разговору са Богом и побожном размишљању о делима Божјим у свету. Тиме се уздигао до анђелских висина и удостојио високе части Претече Месијиног и анђела Божијег.

Анђеоло по служби. Реч „анђеоло“ није лично име него назив који означава службу „гласника“ или „весника“. Свети Јован био је гласник Божји, чија је дужност била да објави људима дужност Месије и припреми их да Га достојно дочекају. И он је обе ове дужности потпуно извршио. Прво је најавио људима долазак Месије речима: „Покајте се, јер се приближи Царство небеско“ (Мт.3,2). Покајте се и крстите се крштењем покајања, ради опроштаја грехова (Лк.3,3). А кад се и Месија појавио на Јордану свети Јован Га је објавио људима: „Гле, Јагње Божје, које узе на себе грехе света. Ово је Онај за кога ја рекох: за мном иде

човек, јачи од мене, који пре мене постаде, јер пре мене беше... Ко ме ја нисам достојан одрешити ремена на обући Његовој; Он ће вас крстити Духом Светим и огњем“ (Јн.1,29-30; Ма.3,11; Лк.3,16).

Смирење светог Јована. Мада се својим светим животом уздигао на анђелску висину и удостојио највеће части смртног човека да буде Господњи Претеча и Крститељ, свети Јован је био веома смирен. Ово се види, прво, из његових речи да није достојан Месији одрешити обућу на ногама; друго, из његовог одбијања да крсти Господа као недостојан слуга Његов; треће, из речи изговорених Месији ученицима, којима није било право што је и Исус почео да крштава: „Радост моја испуни се. Онај треба да расте, а ја да се умањујем“ (Јн.3,26,29-30). Његова улога је завршена и он се повлачи. Кад Сунце засија, звезде се гасе. Кад се цар појави слуга се повлачи.

Угледајмо се на анђелски живот светог Јована, особито на његово смирење, да бисмо се и ми удостојили славе у Царству Небеском. Амин.

Дјечија страна

ВАСКРШЊА ЗВОНА СВУДА ОКО НАС

Мама и звона „Романијске Лаза-рице“ свечаним гласом заједно збо-ре: Христос Воскресе!

„Да, дете моје, али чујеш ли? Сва Васељена трепери од одговора: Ваи-стину Воскресе!

„Чујем, мајко, чујем ...“

Загледам се у небо, па поглед спу-стим ка земљи.

Лепо је Небеско царство, али лепо је и ово земаљско. И једно и друго пу-но боја, тајни, лепоте, чежње. Само је данас, на Васкрс, један звук. И на Небу и на Земљи чују се само звона. Црквена, манастирска, православ-на...

„Од Христовог боравка на земљи до данас, дете моје, звона се хри-шћанска чују“.

Гледам у мајку. Подмладила се, прољепшала.

„Сви смо такви у ове Свете дане“, одговори ми.

Узе шарено јаје, побожно га по-гледа и пружи ми га.

„И не заборави дете! Осам векова на српској земљи оглашавају се Вас-кршња звона. Осам векова Хилен-дарских звона и наше православне вере. Памти то!“

Одговорих да хоћу нежно држећи у руци мамин дар.

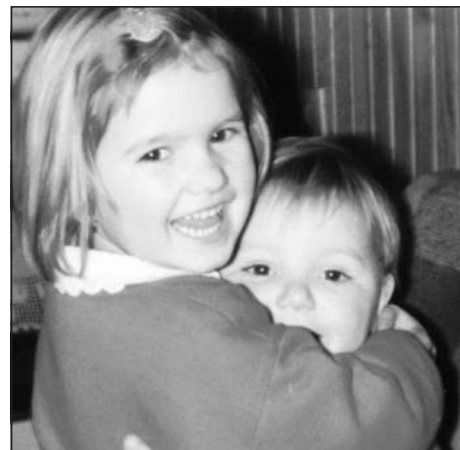
Ћутимо и слушамо звона. Звоне... Мама ми рече да осам векова звоне.

Ја јој хтедох рећи да знам. Хтедох јој рећи да знам колико ће још дуго бру-јати звона Руса, Срба, Грка и свих православних народа, али оћутах. И мама ћути. Знамо обје. Звониће све-та звона увек. И у једном и у другом Царству. Знамо то сигурно.

Васкршње јаје све топлије од мо-јих жеља.

Мама и ја, а свуда око нас умирују-ћи звук Васкршњих звона.

Јелена Лојачић V₅
ОШ Соколац

МОЛИТВА

Затварам Очи, јер не могу да верујем.

Нисам свесна онога што чујем.

Најусијила си мене и овај свет.

Једноставно си увенула крво цвећу.

У срцу си имала рану,

Више него година дана.

Животи је био јун јада.

Заслужујеш да будеш у рају сада.

Ако ме од некуд твоје ухо слуша,

Желим да ти буде спокојна душа.

Моје моливе су искрене,

Јер ми за тобом срце вене.

Ивана Николић
ОШ „Жикица
Јовановић Шћанац“
(јесма посвећена
мојој баки Вери)

Пустите децу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

ВЈЕРОНАУКО ВОЛИМО ТЕ

Вјеронаука као предмет је врло добар. Мене је о мојој историји много научила. Вјеронаука је занимљив предмет и једнако је учим као и српски језик. Да нема вјеронауке ја не бих знао ко сам. Не би знао како је настала српска православна вјера. Док нисмо добили вјеронауку ја нисам знао шта је Божић, а славио сам га сваке године. Чуо сам за Светог Саву, Господа Исуса Христа, а ништа о њима нисам знао. Ја вјеронауку не учим само зато што морам већ је волим и цијеним. Вјеронаука ме подучава да не крадем и да не лажем.

У мојој школи не предаје вјероучитељ нег о свештеник. Он је врло добар, не галами, не туче дјecu, не даје јединицу. Наш свештеник нам много прича о добрим дјелима. Сви га много воле и јако цијене. Не воли неправду и не воли кад неко прича на часу.

*Младен Пејић,
ученик 6. разреда*

* * *

Овај предмет ми се много свиђа. Помогао ми је да на најбољи могући начин упознам своју српску православну вјеру. Научила сам многе побожне молитве. Боље сам упознала

нашу вјеру, кроз живот наших светих великомученика и свих њихових патњи. Вјеронаука ми је на неки начин помогла да осјетим свој духовни мир. Када човјек осјећа у себи срдбу, бијес, те помишља на неко зло, довољно је да се обрати Богу својом молитвом и црне мисли ће му изаћи из главе. Бог је добар и великодушан и увијек нас dobrим награђује и настоји да нас отме из канџи ђавола. Зато треба да се често молимо Богу и да вјерујемо у Њега. Људи који не вјерују у Бога и често га вријеђају својим ријечима сигурно у животу неће добро проћи. Ја мислим да би наш народ када би био у могућности могао да изграђује што више богомоља.

Ми у школама имамо вјероучитеље који нас уче нашој матичној вјери. Ја мрзим када неки од ученика праве нереде на часу и не поштују наставника. Јер сваки вјероучитељ настоји да нас на неки начин приближи Богу и помогне нам да нађемо душевни мир. И зато, вјерујмо у Бога.

*Данијела Којић,
ученица 6. разреда*

* * *

О предмету вјеронаука ја мислим све најбоље. Када је овај предмет уведен моје прво

мишљење је било шта ће нам ово, неће нам требати у средњој школи, али у шестом и седмом разреду наишли смо на много тога што смо већ чули из историје. Онда кроз разреде и часове схватила сам да она говори о нашој вјери, нашим претцима и оном што се догађало и што се догађа и сада. Док сам била мања када неко помене Бога то ми је било веома смијешно, па и када је предмет уведен. Међутим, када смо прелазили градиво, учећи молитве, то некада за мене смијешно сада је постало стварност. Највише ми је драго то што могу да сазнам много више о нашим православним празницима. Њиховом поријеклу, садржају, имену...

Овај предмет ми се толико допада да бих вољела да остане и у вишим разредима. Наш предметни вјероучитељ је женско, вјероучитељица. Добре је нарави и скоро да нам никада не преостаје ништа друго сем да код куће прочитамо и ето, научено. Она то толико објасни да се чини да никада нећемо заборавити. Прије вјероучитељице овај предмет нам је предавао један вјероучитељ. И он је такође био добар, али женска особа нам веома добро пристаје. Уводи нас у наше православље, у Божје познање. Желим да што више научимо о свом порјеклу. Она је такође добра као и овај предмет.

*Неда Бабић, ученица
7. разреда*

јер је таквих Царство Божије.

СТАРИ ЗАВЕТ О МЕСИЈИ

Приближава се време када ће се хришћанском и нехришћанском свету понудити нови, лажни, месија. Господ наш Исус Христос (прави Месија) позивао је људе у Царство Божије на небу. Нови месија обећаваће срећу овде на земљи. Његови следбеници стараће се да убеди све и свакога да су старозаветни пророци најављивали управо таквога месију. Како им се може хришћанин одупрети? Мора да прозре обману новог „месије“, да би сачувао своју веру у Господа Исуса Христа, Сина Божијег, истинитог Месију и Спаситеља света. То је разлог да укратко наведемо древна, старозаветна пророчанства о Месији, који је дошао у личности Исуса Христа.

Прво такво пророчанство о Христу чули су наши прародитељи Адам и Ева одмах после грехопада. Господ је рекао ђаволу, који је узео облик змије: „Ставићу непријатељство између тебе и жене, између потомства твога и потомства њеног“ (Кн. постања 3,15).

Овим речима Господ је обећао да ће некад, у будућности, Потомак Жене потпуно победити ђавола, ма да ће и он од њега пострадали. Значајно је овде то да Победник над змијом се назива Потомак Жене, а не мужа, што указује да је главни циљ рођења Месије од Богородице: победа над ђаволом.

Старозаветни Јевреји увек су ово пророчанство тумачили као месијанско о чему сведоче таргуми Онкелоса и Јонатана.

Господ је поразио древну змију на Крсту, мада је и Сам пострадао у телу.

Друго пророчанство говори о благослову који ће Месија излити на све људе. Речено је праведном Аврааму „И **благословиће се у семену твојем сви народи зе-**

мље, зато што си послушао глас Мој“ (Постање 22, 18).

У изворном тексту реч „**семе**“ стоји у једнини, указујући тиме да је реч о једном одређеном Потомку, који ће донети благослов Божији на све људе. Јевреји су ово пророчанство увек везивали за Месију, али су га уско тумачили да тај благослов Божији односи се углавном на избрани народ јеврејски.

Треће пророчанство о Христу изрекао је унук Авраама, Јаков, када је давао благослов својим синовима: „**Палица владарска неће се одвојити од Јуде нити од бедара његових законодаваца, докле не дође Помиритељ и Њему ће се покоравати народи**“ (Постање 49, 10). Смисао овог пророчанства је у томе да ће потомци Јуде - Јаковљевог сина - имати своје владаре и законодавце све до доласка Месије, који се овде назива Помиритељ. Реч „Помиритељ“ открива нову црту у

Његовој делатности: Он ће уклонити непријатељство између људи и Бога, поникло услед греха. Унук Аврамов, Јаков, живео је 2.000 година пре рођења Христовог. Први кнез из колена Јудиног био је цар Давид, који је живео 1.000 година пре Христовог рођења. А Господ се родио при крају царовања Ирода. Треба овде навести запис из Медрата, најстаријег слоја Талмуда, где пише да су чланови Синедриона, кад им је било одузето право да суде (30-те године после рођења Христовог), завапили: „Тешко нама, тешко нама - одавно немамо цара из племена Јудиног, а обећани Месија још није дошао!“ То су они говорили када се Господ Исус Христос, истински Месија, већ налазио међу њима, али Га они нису препознали, јер су очекивали Месију као земаљског цара - освајача. Будући лажни месија, свакако неће моћи да се позове на ово пророчанство Јакова, пошто је племе Јудина, као саставна јединица јеврејског народа, давно престала да постоји.

Први и главни циљ Старога Завета био је да припреми људе за долазак Месије. Стари завет има преко 30 пророчанстава која се односе на Месију. У једном од њих Бог обећава Давиду преко пророка Натана да ће у Личности његовог Потомка основати вечно царство: „**Ја ћу утврдити престо царства Његовог за увек**“.

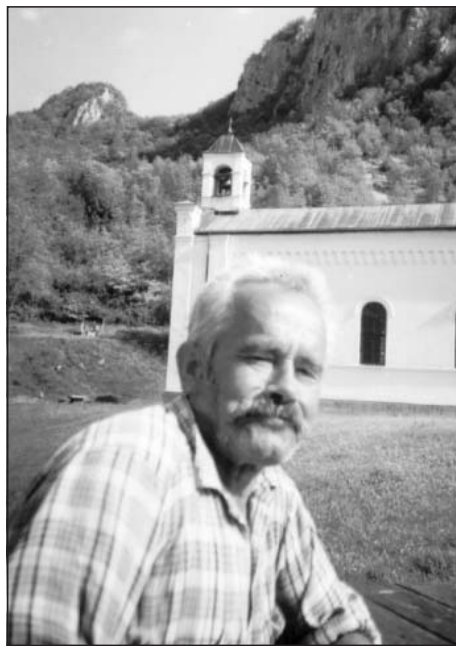
То вечно царство донео је са неба истински Месија, наш Господ Исус, Син Божији, оснивањем своје неуништиве Цркве. Међутим, у политичком смислу, Давидова династија нема неуништиво царство на земљи, што значи да Господ Бог, није ни обећао Давиду вечно земаљско царство његових наследника.

НЕ ПОЖЕЛИ

Не пожели. Каква чудна заповест! Који је људски закон икада деловао или може да делује на људско срце и да му одређује жеље и душевна расположења? Људски закон се односи само на отворене пороке и преступе. А Божји закон делује на човека другачије. Он не каже само да се зло не чини, већ и да се зло не помишља и да се не пожели. Види се да је Законодавац и Срцезналац и да Он хоће да човек буде праведан и непорочан, не само у спољашњем животу, већ и у својој унутрашњости, у души својој. А тако и треба да буде. Зар да само избегавамо зла дела, јавне пороке, откривене преступе, не бринући се о чистоти душе и срца? Такав човек је, по речи Спаситеља, као окречени гроб (Мат. 23:27): споља је леп, тј. чини се да је добродетељан и непорочан, а унутра је пун мртвих костију и нечистоте, тј. злих и скверних мисли и жеља и страсти. И то је и те како могуће. Сетимо се из Јеванђеља, какви су били фарисеји, које је Господ изобличавао, у њиховом лицемерју и тајним безакоњима. Такве фарисеје можемо и данас срести. Њих људи сматрају непорочним и честитим, и поштују их и уважавају. А Бог? Уопште их не сматра таквима. Он, као Свезналац, види сву унутрашњу прљавштину греховну, сву нечистоту срца, све порочне страсне покрете, и, не гледајући на пристојну спољашност сматра их грешницима и безаконцима. Јер је, по речима, Св. Писма *мрзосић пред Господом и сама помисао нејраведна* (Прич. 15,16), и *зашто нас св. апостол Павле учи да очистимо себе од сваке нечистице не само тела, него и духа, творећи светињу у сирасу Божијему.* (2 Кор. 7,1).

Ми смо, као хришћани, дужни да будемо чисти и непорочни, не само телом, него и духом, не само у својим делима и поступцима, већ и у мислима, намерама и жељама. Ради тога смо дужни да добро пазимо и да испуњавамо ту заповест. Не пожели! Она, само она, може да нас сачува и од грехова у делима. Јер, почетак и

корен зла је унутар нас, у нашем срцу. Апостол говори: *свакога искушава сојсјивена жеља, која га мами и вара. Тада жеља зајрудњевши рађа гріјех...* (Јак. 1;14,15). И *Сјасишћел нам каже: из срца излазе зле помисли, убисјива прелјубе...*

Чујте, дакле, шта каже Спаситељ. Он каже да сви преступи, који су забрањени, происходе од злих помисли и злих жеља у срцу. Значи, ако се не будемо уздржавали од злих помисли и жеља, нећемо моћи ни да се уздржимо од злих дела. Тако и јесте. Узмимо на пример дрво. Ако почнемо да сечемо само његове гране, оно ће опет расти и давати нове гране, а ако ишчупамо и сам корен његов разуме се да самим тим, неће више бити ни грана. Тако је и са нашим делима. Ако ми не будемо у души својој чували зле мисли и жеље и ако се будемо трудили да их одмах искоренимо из срца, онда нећемо имати ни зла дела. И сами знате, браћо, од чега ми упадамо у грехове и безакоња. Ето, на пример, када се заустави нечији поглед на туђој жени, лако се може, по нашој

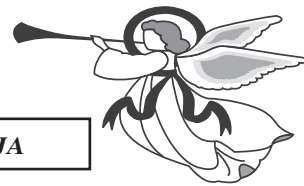
огреховљеној природи јавити нечиста помисао и страсна жеља у глави. А, ако не уздржимо себе од те помисли и не обуздамо је - лако постајемо преступници саме заповести. Зато нас је Бог и упозорио у Свом закону и заповедио нам је да се уздржавамо од телесних жеља: *Не пожели, каже, жене ближњега свога. Или, на пример. Твој сусед има лећу кућу, на добром је положењу, или је на добром гласу код свих - и у теби се лако рађају узнемирујуће помисли: Зашто ја нисам на његовом месту? По чему је он од мене достојнији ја му све иде добро? Ако се не наоружаи против таквих мисли - можеш пасти у зависити. И нарушиши, и ишчисти, и осму, и девети заповест Божију. Зашто нас Господ упозорава десетом заповешћу: не пожели, говори, куће ближњега својега, ни њиве његове, ни слуге његове, ни магарца његова, ништа није ближега твојега. Очигледно је, браћо, да сви пороци и безакоња происходе од злих мисли, и жеља, које често се претварају у сјрасици, оскрвљују нашу душу и чине нас невољним и пред Богом и пред људима.*

Шта нам је чинити, браћо? Оно о чему нас учи св. Апостол. Он говори: Који су Христови, распеше тело са страстима и жељама (Гал. 5,24). Као хришћани ми треба да истребљујемо у себи све зле мисли, жеље и страсти, да чувамо чистоту срца, и да будемо задовољни својим стањем, које нам је Бог дао, а не да желимо друго. Ако тако будемо поступали испунићемо и последњу заповест: не пожели. Ево нам средства за очишћење срца, и штита против греховних жеља: да призивамо што чешће и усрдније велико Име Господа нашег Исуса Христа: Оно силно одбија од нас свако искушење и уништава сваку греховну помисао у души, као и телесну жељу у срцу. Молите се овако: *Господе Исусе Христче, Сине Божји, помилуј ме грешнога!*

Р. Б.

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Миштройолија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

1. **Александар Јоловић**
рођен 1972.
Сарајево
погинуо 17.09.1991.,
Тења - Осијек

2. **Милинко Трифуновић**
рођен 1962.
Олово
погинуо 09.06.1993.
Ситуйни до

3. **Здравко Пандуревић**
рођен 1954.
Тврдићи
погинуо 21.04.1992.
Грбавица

4. **Мирослав Одовић**
рођен 1960.
Сарајево
погинуо 12.05.1992.
Злајинишће

5. **Жељко Ковачевић**
рођен 1966. Соколац
несћао 14.05.1992.
Врбања мост -
Сарајево

6. **Драгољуб Мачар**
рођен 1953.
Озерковићи
погинуо 02.06.1992.
Горажде

7. **Милан Марић**
рођен 1959.
Ћаварине
несћао 02.06.1992.
Горажде

8. **Слободан Ћајић**
рођен 1952.
Неправдићи
погинуо 04.06.1992.
Жеја

9. **Ненад Сарић**
рођен 1960.
Сарајево
погинуо 17.06.1992.
Грбавица

10. **Илија Цвјетић**
рођен 1957.
Клечковац
погинуо 20.06.1992.
Хаџићи

11. **Предраг Томић**
рођен 1965.
Соколац
погинуо 21.06.1992.
Добриња - Сарајево

12. **Срђан Беатовић**
рођен 1966.
Сарајево
погинуо 27.06.1992.
Храсно брдо

13. **Драган Ђуровић**
рођен 1965.
Паржевићи
погинуо 27.06.1992.
Сарајево

14. **Рајко Цвјетић**
рођен 1954.
Соколовићи
погинуо 27.06.1992.
Мојило

15. **Вељко Секулић**
рођен 1953.
Каљина
погинуо 27.06.1992.
Мојило

16. **Драгомир Којић**
рођен 1967.
Сарајево
погинуо 03.07.1992.
Злајинишће

17. **Жељко Делић**
рођен 1972.
Соколац
погинуо 10.07.1992.
Кијево

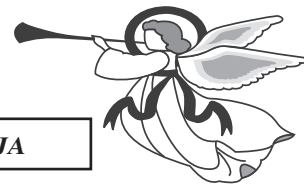

18. **Милорад Андрић**
рођен 1956.
Горажде
погинуо 11.07.1992.
Јаворићи-Горажде

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

19. **Ђоко
Шалић**
рођен 1944.
Сијерци
погинуо 14.07.1992.
Горажде

20. **Радослав
Булајић**
рођен 1953.
Медојевићи
погинуо 05.08.1992.
Требевић

21. **Јово
Деспот**
рођен 1938.
Кључ
погинуо 06.08.1992.
Пихлице

22. **Слађан
Ђеранић**
рођен 1965.
Соколац
погинуо 06.08.1992.
Шашевци

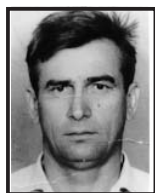
23. **Горан
Глишић**
рођен 1969.
Ајдановићи
погинуо 07.08.1992.
Ајдановићи

24. **Предраг
Рајић**
рођен 1967.
Сарајево
погинуо 16.08.1992.
Равне

25. **Будимир
Рајић**
рођен 1937.
Врховина
погинуо 16.08.1992.
Равне

26. **Спасоје
Рајић**
рођен 1938.
Врховина
погинуо 16.08.1992.
Равне

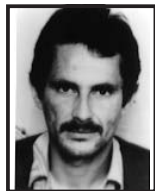
27. **Раде
Орашанин**
рођен 1951.
Вражићи
погинуо 17.08.1992.
Нецарићи

28. **Јован
Секулић**
рођен 1935.
погинуо 18.08.1992.
Цврчићи

29. **Драган
Васиљевић**
рођен 1966.
Дрецељ
погинуо 20.08.1992.
Дрецељ

30. **Илија
Јовановић**
рођен 1952.
Балтићи
несћао 20.08.1992.
Јабучко седло

31. **Срђан
Ђерић**
рођен 1969.
Соколац
несћао 20.08.1992.
Јабучко седло

32. **Мирослав
Крчар**
рођен 1973.
Какањ
погинуо 20.08.1992.
Јабучко седло

33. **Радиша
Бјелаковић**
рођен 1962.
Соколац
погинуо 20.08.1992.
Јабучко седло

34. **Радован
Шкиљевић**
рођен 1959.
Дрецељ
погинуо 20.08.1992.
Горњи Дрецељ

35. **Влајко
Плакаловић**
рођен 1957.
Баре
погинуо 21.08.1992.
Оловске Луке

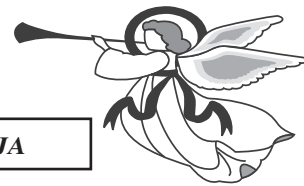

36. **Лазар
Ђерић**
рођен 1955.
Милетци
погинуо 25.08.1992.
Сарајево

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Миштрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

37. **Миодраг Мичић**
рођен 1970.
Зеница
погинуо 27.08.1992.
Лукавица

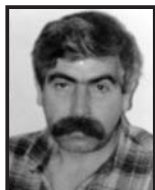
38. **Славко Дебелногић**
рођен 1942.
Подроманија
погинуо 27.08.1992.
Крушево

39. **Сретен Бошковић**
рођен 1972.
Соколац
погинуо 27.08.1992.
Крушево

40. **Мирко Кнежевић**
рођен 1959.
Соколац
погинуо 27.08.1992.
Крушево

41. **Десимир Калајџић**
рођен 1956.
Пале
погинуо 27.08.1992.
Крушево

42. **Самојко Чолаковић**
рођен 1958.
Медојевићи
погинуо 27.08.1992.
Крушево

43. **Александар Вучетић**
рођен 1973.
Соколац
погинуо 28.08.1992.
Крушево

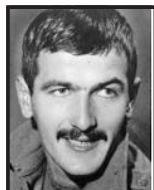
44. **Радомир Радијељац**
рођен 1952.
Педише
погинуо 29.08.1992.
Крушево

45. **Драгослав Марић**
рођен 1973.
Соколац
погинуо 30.08.1992.
Крушево

46. **Никола Јелисић**
рођен 1943.
Олово
погинуо 01.09.1992.
Крушево

47. **Вујадин Грубачић**
рођен 1942.
Олово
погинуо 02.09.1992.
Оловске Луке

48. **Горан Мирковић**
рођен 1964.
Олово
умро 02.09.1992.
Јелик

49. **Крсто Нешковић**
рођен 1961.
Ријећа
погинуо 02.09.1992.
Ситуденац

50. **Горан Нешковић**
рођен 1969.
Соколац
настрадао 03.09.1992.
Ситуденац

51. **Миленко Ковачевић**
рођен 1967.
Сарајево
погинуо 05.09.1992.
Хаџићи

52. **Жарко Лазаревић**
рођен 1928.
Ајдановићи
погинуо 06.09.1992.
Ајдановићи

53. **Будиша Боровчанин**
рођен 1961.
Жунови
настрадао 18.09.1992.
Подроманија

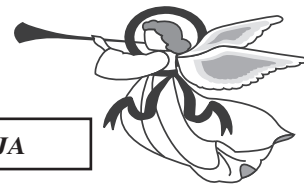

54. **Рајко Остојић**
рођен 1954.
Радачићи
погинуо 19.09.1992.
Радачићи

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

55. **Дарко
Крسمановић**
рођен 1966.
Љубљана
погинуо 22.09.1992.
Крушево

56. **Ненад
Табаковић**
рођен 1954.
Кула
погинуо 22.09.1992.
Бања Луцица

57. **Богдан
Боровчанин**
рођен 1947.
Берковић
погинуо 22.09.1992.
Бања Луцица

58. **Алекса
Пантић**
рођен 1920.
Брда
настрадао 26.09.1992.
Придворица

59. **Милан
Вујичић**
рођен 1954.
Доњи Драпнићи
погинуо 26.09.1992.
Недељишће

60. **Александар
Бартула**
рођен 1974.
Сарајево
погинуо 27.09.1992.
Кијево

61. **Тошо
Караџић**
рођен 1938.
Смртићи
погинуо 28.09.1992.
Крушево

62. **Рајко
Крسمановић**
рођен 1943.
Бијела Вода
погинуо 29.09.1992.
Крушево

63. **Милан
Инђић**
рођен 1932.
Подроманија
погинуо 01.10.1992.
Крушево

64. **Ново
Неђић**
рођен 1959.
Олово
погинуо 01.10.1992.
Оловске Луке

65. **Радомир
Јањуш**
рођен 1957.
Сливње
погинуо 05.10.1992.
Сливње

66. **Илија
Штукелјић**
рођен 1939.
Солун
погинуо 06.10.1992.
Радачићи

67. **Велемир
Делић**
рођен 1962.
Калиманићи
погинуо 07.10.1992.
Сарајево

68. **Васо
Глишић**
рођен 1951.
Гајине
погинуо 07.10.1992.
Сарајево

69. **Миланко
Каностревац**
рођен 1963.
Јасик
погинуо 07.10.1992.
Сарајево

70. **Недељко
Нинковић**
рођен 1972.
Јабука
погинуо 07.10.1992.
Сарајево

71. **Славиша
Савчић**
рођен 1957.
Београд
погинуо 07.10.1992.
Сарајево

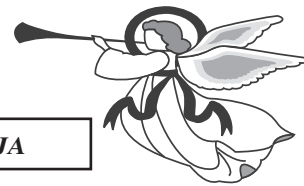

72. **Миланко
Ђерић**
рођен 1955.
Мађари
погинуо 07.10.1992.
Сарајево

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

73. **Симо Рубеж**
рођен 1970.
Мркаљи
погинуо 09.10.1992.
Сјоборани

74. **Раденко Митровић**
рођен 1959.
Хан Пијесак
погинуо 09.10.1992.
Сјоборани

75. **Томислав Максимовић**
рођен 1950.
Власеница
погинуо 10.10.1992.
Боровац

76. **Ранко Шука**
рођен 1953.
Кусаче
погинуо 18.10.1992.
Олово

77. **Раде Драгичевић**
рођен 1951.
Мислово
погинуо 20.10.1992.
Мислово

78. **Драгољуб Алексић**
рођен 1959.
Горњи Дреци
погинуо 22.10.1992.

79. **Ново Крчо**
рођен 1968.
Крушчане
погинуо 24.10.1992.
Оловске Луке

80. **Миломир Дуљанин**
рођен 1960.
Рудине
настрадао 24.10.1992.
Соколац

81. **Илија Мирковић**
рођен 1972.
Олово
погинуо 02.11.1992.
Оловске Луке

82. **Милутин Чанчар**
рођен 1955.
Олово
погинуо 13.11.1992.
Оловске Луке

83. **Миланко Рајић**
рођен 1953.
Врховина
погинуо 04.11.1992
Илијаши

84. **Реља Бунјевац**
рођен 1940.
Олово
погинуо 05.11.1992.
Оловске Луке

85. **Ненад Ђукић**
рођен 1963.
Сарајево
погинуо 06.11.1992.
Јелик

86. **Срето Миличевић**
рођен 1938.
Олово
погинуо 07.11.1992.
Оловске Луке

87. **Панто Божић**
рођен 1931.
Олово
погинуо 07.11.1992.
Оловске Луке

88. **Љубо Балотић**
рођен 1931.
Берисалићи
погинуо 07.11.1992.
Оловске Луке

89. **Стеван Вишњић**
рођен 1952.
Мангурићи
погинуо 07.11.1992.
Јелик

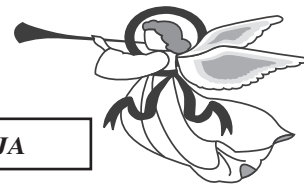

90. **Младен Шкићевић**
рођен 1963.
Олово
умро 08.11.1992.
ВМА Београд

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

91. **Миленко Крајишник**
рођен 1966.
Пргошево
погинуо 09.11.1992.
Оштри Кри

92. **Радојко Жугић**
рођен 1956.
Олово
погинуо 09.11.1992.
Барице

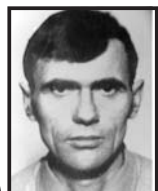
93. **Драго Симић**
рођен 1948.
погинуо 09.11.1992.
Оловске Луке

94. **Милан Маричић**
рођен 1955.
Подроманија
погинуо 14.11.1992.
Дикаљи

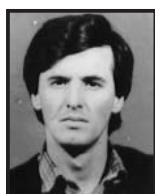
95. **Драго Ђебић**
рођен 1955.
Бранковићи
погинуо 22.11.1992.
Трново

96. **Жарко Митровић**
рођен 1940.
Горњи Дрецељ
погинуо 02.12.1992.
Горњи Дрецељ

97. **Милорад Боровчанин**
рођен 1970.
Сарајево
погинуо 03.12.1992.
Крушево

98. **Здравко Рајић**
рођен 1958.
Врховина
погинуо 05.12.1992.

99. **Раде Мркаљевић**
рођен 1969.
Хан Пијесак
погинуо 12.12.1992.
Мироње

100. **Милан Печеница**
рођен 1956.
Сијерци
погинуо 18.12.1992.
Црни Врх - Јахорина

101. **Јадомир Грујић**
рођен 1959.
Олово
погинуо 01.01.1993.
Крушево

102. **Љубиша Жугић**
рођен 1972.
Олово
погинуо 07.01.1993.
Придворица

103. **Вук Кнежевић**
рођен 1946.
Пљевља
погинуо 08.01.1993.
Крушево

104. **Душко Ђајић**
рођен 1949.
Неправдићи
погинуо 11.01.1993.
Сарајево

105. **Славиша Цвијетић**
рођен 1973.
Соколац
настрадао
14.01.1993.

106. **Милорад Илић**
рођен 1969.
Соколац
настрадао 15.01.1993.
Београд

107. **Лука Голијан**
рођен 1964.
Хан Пијесак
умро 17.01.1993.
ВМА Београд

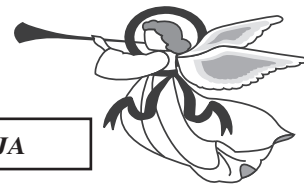

108. **Милан Лубарда**
рођен 1951.
Сијерци
погинуо 18.01.1993.
Корића

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

109. **Славиша
Билић**
рођен 1956.
Лазе
погинуо 25.01.1993.
Крушево

110. **Раде
Пантић**
рођен 1951.
Медојевићи
умро у рову
29.01.1993. Крушево

111. **Станко
Парлић**
рођен 1962.
Калаузовићи
погинуо 02.02.1993.
Враца

112. **Милоје
Грујић**
рођен 1967.
Соколац
погинуо 08.02.1993.
Сарајево

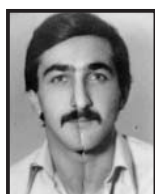
113. **Митар
Крсмановић**
рођен 1951.
Цетиње
умро 08.02.1993.
Београд

114. **Славиша
Делић**
рођен 1962.
Соколац
погинуо 12.02.1993.
Златиштице

115. **Боско
Газија**
рођен 1955.
Соколовићи
погинуо 15.03.1993.
Сарајево

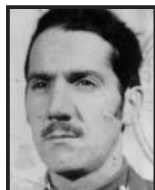
116. **Раде
Миловић**
рођен 1957.
Боровско
погинуо 18.03.1993.
Лукавица

117. **Бранислав
Лубарда**
рођен 1960.
Кусаче
умро 26.03.1993.
ВМА Београд

118. **Милан
Боровчанин**
рођен 1973.
Соколац
погинуо 11.04.1992.
Пољине

119. **Саво
Станишић**
рођен 1946.
погинуо 14.04.1993.
Дрецељ

120. **Дарко
Цвијетић**
рођен 1971.
Соколац
погинуо 12.04.1993.
Скелани

121. **Дарко
Крсмановић**
рођен 1970.
погинуо 12.04.1993.
Скелани

122. **Перо
Бартула**
рођен 1972.
Грбићи
погинуо 12.04.1993.
Скелани

123. **Саво
Крчо**
рођен 1949.
Олово
погинуо 25.04.1993.
Јелик

124. **Радивоје
Крсмановић**
рођен 1959.
Бијела Вода
погинуо 26.05.1993.
Крушево

125. **Миладин
Скоко**
рођен 1950.
Југовићи
погинуо 26.05.1993.
Крушево

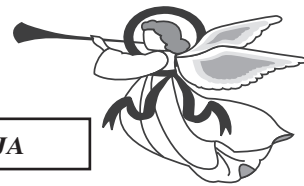

126. **Младен
Ерић**
рођен 1967.
Соколац
погинуо 26.05.1993.
Ижман

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

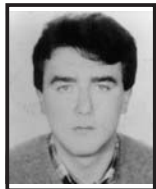
127. **Никола Томић**
рођен 1953.
Брда
настрадао 28.03.1993.
Лишци

128. **Срђан Божић**
рођен 1974.
Оловске Луке
погинуо 04.08.1995.
Набожић

129. **Драган Бојовић**
рођен 1954.
Соколац
погинуо 30.05.1993.
Покривеник

130. **Владан Пајић**
рођен 1965.
Соколац
погинуо 30.05.1993.
Требевић

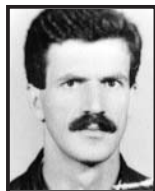
131. **Душан Голијанин**
рођен 1930.
Рјечице
погинуо 30.05.1993.
Рјечице

132. **Љубомир Тошић**
рођен 1966.
Соколац
погинуо 31.05.1993.
Покривеник

133. **Радислав Грујић**
рођен 1964.
Заграђе
погинуо 31.05.1993.
Покривеник

134. **Ратко Вукојичић**
рођен 1959.
Калиманићи
погинуо 09.06.1993.
Ситијин До, Олово

135. **Ђорђејче Пантић**
рођен 1945.
Олово
погинуо 09.06.1993.
Ситијин До, Олово

136. **Милинко Трифуновић**
рођен 1962.
Олово
погинуо 09.06.1993.
Ситијин До, Олово

137. **Драгомир Орашанин**
рођен 1953.
Соколац
погинуо 09.06.1993.
Ситијин До, Олово

138. **Петар Јокић**
рођен 1964.
Гајине
погинуо 12.06.1993.
Ајдановићи

139. **Млађен Витомир**
рођен 1973.
Соколац
погинуо 30.06.1993.
Гајине

140. **Мирослав Путник**
рођен 1974.
Сарајево
погинуо 30.06.1993.
Гајине

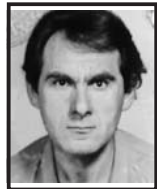
141. **Милан Ђерић**
рођен 1948.
Точионик
погинуо 30.06.1993.
Гајине

142. **Зоран Раковић**
рођен 1964.
Доњи Драпнићи
погинуо 06.07.1993.
Трново

143. **Недељко Јовановић**
рођен 1955.
Кнежина
погинуо 10.07.1993.
Олово

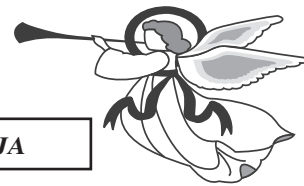

144. **Новица Маловић**
рођен 1954.
Маргетићи
погинуо 10.07.1993.
Дабовићи

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

145. **Светко
Глишић**
рођен 1970.
Гајине
погинуо 10.07.1993.
Крушево

146. **Жељко
Боровчанин**
рођен 1963.
Соколац
умро од рана

147. **Горан
Томић**
рођен 1961.
Сарајево
погинуо 14.07.1993.
Сарајево

148. **Срђан
Марковић**
рођен 1971.
Сарајево
погинуо 14.07.1993.
Проспек

149. **Ђорђе
Грујић**
рођен 1938.
Поратак
погинуо 27.07.1993.
Жуч, Сарајево

150. **Ранко
Јелић**
рођен 1966.
Олово
умро 28.07.1993.
ВМА Београд

151. **Зоран
Мирјанић**
рођен 1965.
Олово
настрадао 19.08.1993.
Тејшови

152. **Радислав
Жугић**
рођен 1958.
Олово
настрадао 26.08.1993.
Жунови

153. **Крсто
Подинић**
рођен 1948.
Примчићи
погинуо 27.08.1993.
Тврдићи

154. **Жељко
Голић**
рођен 1955.
Жеравице
настрадао 06.09.1993.
Соколац

155. **Жељко
Орашанин**
рођен 1972.
Сарајево
погинуо 12.09.1993.
Сарајево

156. **Мирко
Калкан**
рођен 1942.
Шипово
погинуо 15.09.1993.
Кнежина

157. **Коста
Вукојичић**
рођен 1939.
Калиманићи
погинуо 18.10.1993.
Калиманићи

158. **Мирослав
Рајић**
рођен 1972.
Соколац
настрадао 02.12.1993.
Видрићи

159. **Славиша
Божић**
рођен 1971.
Олово
погинуо 09.11.1993.
Дрецељ

160. **Миломир
Миличевић**
рођен 1947.
Дрецељ
погинуо 09.11.1993.
Дрецељ

161. **Здравко
Ђоројевић**
рођен 1963.
Соколац
погинуо 12.11.1993.
Госина

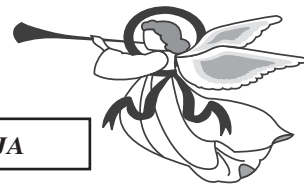

162. **Саво Мумовић**
рођен 1945.
Буковик
умро 21.11.1993.
болница
Подроманија

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

163. **Милутин Митровић**
рођен 1963.
Олово
погинуо 23.11.1993.
Ајдановићи

164. **Васо Голијан**
рођен 1971.
Олово
погинуо 26.11.1993.
Оловске Луке

165. **Милорад Видојевић**
рођен 1956.
Точионик
погинуо 30.11.1993.
Крушево

166. **Самојко Неђић**
рођен 1960.
Ћуда
погинуо 07.12.1993.
Дрецељ

167. **Бранко Наранчић**
рођен 1956.
Хан Пијесак
погинуо 11.12.1993.
Пошкотовача

168. **Радован Баста**
рођен 1921.
Поткозовача
погинуо 11.12.1993.
Подкозовача

169. **Милутин Гвозденовић**
рођен 1928.
М. Поље
погинуо 11.12.1993.
Пошкотовача

170. **Момир Дупљанин**
рођен 1936.
М. Поље
погинуо 16.12.1993.
Сливна

171. **Бранко Јањуш**
рођен 1949.
Невачка
погинуо 16.09.1993.
Сливна

172. **Будимир Дупљанин**
рођен 1960.
М. Поље
погинуо 16.12.1993.
Сливна

173. **Срђан Бојевић**
рођен 1965.
Сарајево
погинуо 19.12.1993.
Гајине

174. **Миланко Станимировић**
рођен 1928.
Радачићи
настипрад. 06.01.1994.
Оловске Луке

175. **Зоран Цвијетић**
рођен 1962.
Соколац
погинуо 11.01.1994.
Лукавица

176. **Милан Булајић**
рођен 1950.
Медојевићи
погинуо 14.01.1994.
Крушчање, Олово

177. **Сретен Тадић**
рођен 1946.
Подлипник
погинуо 14.01.1994.
Понори

178. **Раде Вуковић**
рођен 1962.
Соколац
погинуо 16.01.1994.
Крушево

179. **Војко Рајић**
рођен 1946.
Калаузовићи
погинуо 16.01.1994.
Крушево

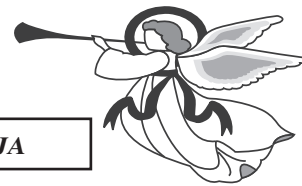

180. **Васо Делипара**
рођен 1948.
Калаузовићи
погинуо 18.01.1994.
Јасен

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

181. **Миленко
Мрдић**
рођен 1944.
Ракова Нога
погинуо 18.01.1994.
Средње

182. **Самојко
Јокић**
рођен 1958.
погинуо 21.01.1994.
Ајдановићи

183. **Обрад
Бартула**
рођен 1970.
Соколовићи
погинуо 21.01.1994.
Крушево

184. **Драгоје
Радић**
рођен 1961.
Калаузовићи
погинуо 12.02.1994.
Бихаћ

185. **Зоран
Ђуровић**
рођен 1962.
Бјелосављевићи
насттрадао 04.03.1994.
Грбавица

186. **Велимир
Максимовић**
рођен 1948.
Вражићи
погинуо 27.04.1994.
Крушево

187. **Марко
Мијатовић**
рођен 1950.
Соколац
насттрадао 08.05.1994.
Милејци

188. **Ранко
Станишић**
рођен 1955.
Дуганджићи
умро 15.05.1994.
Дуганджићи

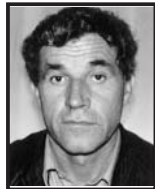
189. **Саво
Каностревац**
рођен 1948.
Јасик
погинуо 16.05.1994.
Сливњи

190. **Јован
Маричић**
рођен 1952.
Соколац
насттрадао 21.05.1994.
Устийпрача

191. **Ратко
Нешковић**
рођен 1940.
Ријећа
насттрадао 04.06.1994.
Каљина

192. **Ратомир
Гаровић**
рођен 1941.
Видрићи
умро 12.07.1994.
Соколац

193. **Душан
Рајић**
рођен 1949.
Врховине
погинуо 01.08.1994.
Киносићи

194. **Рајко
Подинић**
рођен 1940.
Принчићи
погинуо 27.01.1993.
Рајловац

195. **Будимир
Грујић**
рођен 1967.
Соколац
погинуо 02.08.1994.
Средње

196. **Раско
Грујић**
рођен 1965.
Цврчићи
погинуо 07.08.1994.
Прача

197. **Сретен
Арбиња**
рођен 1946.
Калиманићи
умро 22.08.1994.
Сливањско Брдо

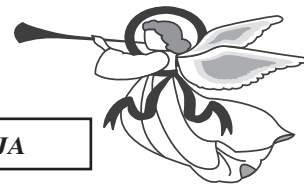

198. **Душан
Вукојичић**
рођен 1939.
Калиманићи
насттрадао 13.10.1994.
Калиманићи

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

199. **Здравко
Којић**
рођен 1940.
Вареш
погинуо 07.11.1994.
Нишићи

200. **Ратко
Грујић**
рођен 1944.
Калаузовићи
погинуо 08.11.1994.
Јасен

201. **Радомир
Паушић**
рођен 1960.
Мичиводе
погинуо 12.12.1994.
Жепа

202. **Душко
Маловчић**
рођен 1968.
Соколац
настрадао 13.12.1994.
Београд

203. **Снежан
Рундић**
рођен 1961.
Времици
настрадао 17.01.1995.
Балтићи

204. **Андреј
Цвијетић**
рођен 1972.
Сарајево
погинуо 12.02.1995.
Рајловац

205. **Горан
Глишић**
рођен 1963.
Ајдановићи
настрадао 07.03.1995.

206. **Миленко
Булајић**
рођен 1965.
Јабуча
погинуо 18.03.1995.
Нишићи

207. **Рајко
Шука**
рођен 1958.
Побраци
погинуо 04.04.1995.
Мајевица

208. **Радиша
Абазовић**
рођен 1949.
Сијерци
погинуо 19.04.1995.
Мајевица

209. **Тимош
Маловић**
рођен 1944.
Соколовићи
умро 25.04.1995.
Соколац

210. **Радомир
Ђурић**
рођен 1961.
Точионик
погинуо 20.06.1995.
Нишићи

211. **Милош
Ковачевић**
рођен 1945.
Читлуци
погинуо 07.11.1994.
Нишићи

212. **Крсто
Мирковић**
рођен 1965.
Соколац
настрадао 25.09.1993.
Мајдани

213. **Жарко
Братић**
рођен 1958.
Калиновик
погинуо 23.04.1993.
Сарајево

214. **Павле
Косановић**
рођен 1927.
Соколац
погинуо 07.12.1993.
Дрећел

215. **Радојица
Јањуш**
рођен 1972.
Хан Пијесак
погинуо 16.12.1993.
Сливње

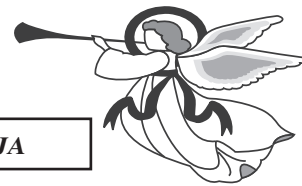

216. **Зоран
Вуковић**
рођен 1964.
Доње Бабине
погинуо 13.04.1994.
Свиљанске свијене

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Митрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

217. **Доброслав Чворо**
рођен 1973.

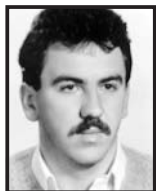
умро 08.05.1995.
Каљина

218. **Данко Парлић**
рођен 1960.
Калаузовићи
погинуо 16.06.1995.
Илица

219. **Дражен Парлић**
рођен 1970.
Сарајево
погинуо 19.06.1995.
Нишићка висораван

220. **Војко Рајић**
рођен 1960.
Калаузовићи
погинуо 19.06.1995.
Нишићка висораван

221. **Миломир Томовић**
рођен 1963.
Соколац
погинуо 21.06.1995.
Средње

222. **Боро Витомир**
рођен 1959.
Соколац
погинуо 28.06.1995.
Нишићка висораван

223. **Раско Рајић**
рођен 1961.
Врховине
погинуо 19.05.1995.
Нишићка висораван

224. **Душко Кезуновић**
рођен 1950.
Видрићи
настїрадао 28.05.1995.
Лазе

225. **Крсто Тодоровић**
рођен 1952.
Хан Пијесак
погинуо 07.08.1992.
Шћирбовина

226. **Срето Јелановић**
рођен 1949.
Крајшићи
погинуо 14.01.1993.
Рудине

227. **Вукан Јовановић**
рођен 1954.
Крајшићи
погинуо 10.09.1992.
Барице

228. **Здравко Косорић**
рођен 1954.
Читлуци
настїрадао 18.03.1993.
Соколац

229. **Драгомир Боровчанин**
рођен 1948.
Г. Драпнићи
погинуо 06.07.1992.

230. **Љубан Боровчанин**
рођен 1952.
Г. Драпнићи
погинуо 03.08.1992.
Јабука

231. **Раде Јоксимовић**
рођен 1949.
Трбосиље
погинуо 08.03.1992.
Трбосиље

232. **Рајко Алексић**
рођен 1947. Ковачићи
погинуо 28.04.1992. Ковачићи

233. **Новак Мухаремовић**
рођен 1956. Калаузовићи
погинуо 04.06.1992. Жейи

234. **Младен Грујић**
рођен 1966. Сарајево
умро 21.06.1996. Београд

235. **Драгомир Подинић**
рођен 1960. Примчићи
погинуо 19.05.1992. Сарајево

236. **Драган Шука**
рођен 1969. Соколац
погинуо 12.07.1992. Дрвар

237. **Митар Марић**
рођен 1952. Сијерци
умро 30.12.1992. Соколац

238. **Предраг Цуровић**
рођен 1968. Бјелосављевићи
погинуо 20.08.1992. Јабучко седло

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Миштрополија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

239. **Војин Косановић**
рођен 1932. Драпнићи
умро 24.08.1992. Драпнићи

240. **Драган Тошић**
рођен 1962. Хан Пијесак
настїрадао 05.01.1993. Хан Пијесак

241. **Секула Дамјановић**
рођен 1930. Илијаш
умро 28.09.1992. Соколац

242. **Јован Вељовић**
рођен 1961. Мислово
погинуо 09.10.1992. Лазе

243. **Слободан Жугић**
рођен 1950. Олово
погинуо 08.01.1993. Брда

244. **Јован Јовановић**
рођен 1963. Олово
погинуо 09.06.1993. Олово

245. **Крсто Рајлић**
рођен 1938. Дервента
настїрадао 04.03.1993. Оловске Луке

246. **Драго Јоловић**
рођен 1945. Бандин
умро 12.02.1996. Ојак

247. **Јанош Балинт**
рођен 1963. Кикинда
погинуо 30.03.1993. Речице

248. **Новица Нешковић**
рођен 1963. Ријеђа
погинуо 29.04.1993. Сарајево

249. **Драган Боровчанин**
рођен 1960. Соколац
погинуо 15.08.1995. Грахово

250. **Раде Антонић**
рођен 1950. Соколац
погинуо 26.05.1993. Хаџићи

251. **Томислав Витомир**
рођен 1953. Ђедовци
погинуо 14.10.1995. Трескавица

252. **Милош Плакаловић**
рођен 1971. Сарајево
погинуо 14.03.1995. Трескавица

253. **Љубан Васковић**
рођен 1932. Рјечице
погинуо 30.05.1993. Рјечице

254. **Радослав Мумовић**
рођен 1936. Рјечице
погинуо 30.05.1993. Рјечице

255. **Златомир Гаврић**
рођен 1947. Кикинда
погинуо 30.05.1993. Рјечице

256. **Јожеф Чорба**
рођен 1966. Кикинда
погинуо 30.05.1993. Рјечице

257. **Миливоје Трифуновић**
рођен 1957. Олово
погинуо 09.06.1993. Стїуни до

258. **Бајо Рађеновић**
рођен 1955. Мрковићи
погинуо 26.11.1992. Мрковићи

259. **Љупко Мирјанић**
рођен 1946. Берисалићи
умро 21.08.1993. Оловске Луке

260. **Александар Зечевић**
рођен 1974. Соколац
погинуо 01.10.1995. Кључ

261. **Сретен Булајић**
рођен 1938. Медојевићи
погинуо 18.09.1993. Медојевићи

262. **Ранка Перић**
рођена 1969. Грбавица
настїрадала 29.09.1993. Олово

263. **Зоран Блажевић**
рођен 1956. Зеница
погинуо 05.10.1993. Дрецељ

264. **Миломир Вукојичић**
рођен 1938. Калиманићи
погинуо 14.10.1993. Калиманићи

265. **Трифко Остојић**
рођен 1957. Радачићи
погинуо 26.12.1993. Радачићи

266. **Ненад Делић**
рођен 1958. Заграђе
нестїао 16.01.1994. Крушево

267. **Драган Матијашевић**
рођен 1940. Бјелиш
умро 24.04.1994. Бјелиш

268. **Зоран Крчмар**
рођен 1968. Крупа
погинуо 30.04.1994. Сливањско брдо

269. **Слободан Марић**
рођен 1959. Сарајево
погинуо 12.02.1995. Трескавица

270. **Велимир Боровчанин**
рођен 1969. Сарајево
погинуо 01.06.1995. Трескавица

271. **Милан Радовић**
рођен 1969. Крушавица
погинуо 01.06.1995. Трескавица

272. **Славенко Марковић**
рођен 1970. Сарајево
погинуо 01.06.1995. Трескавица

273. **Драгомир Бартула**
рођен 1969. Соколовићи
погинуо 01.06.1995. Трескавица

274. **Слободан Жутић**
рођен 1950. Брда
настїрадао 08.01.1993. Брда

275. **Милан Тешановић**
рођен 1956. Цврчићи
настїрадао 29.11.1995. Рајловац

276. **Мирослав Вујичић**
рођен 1960. Вукосављевићи
пог. 05.07.1995. Нишићка висораван

277. **Горан Косорић**
рођен 1958. Читлуци
пог. 16.06.1995. Нишићка висораван

278. **Марко Арбиња**
рођен 1938. Соколовићи
погинуо 17.07.1995. Ајдановићи

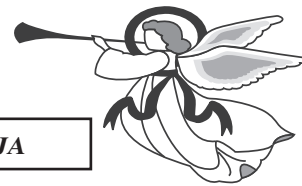
279. **Ратко Боровчанин**
рођен 1952. Медаревић
погинуо 09.10.1995. Трново

280. **Александар Боровчанин**
рођен 1972. Семизовац
погинуо 21.09.1992. Орлић

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ПОГИНУЛИ ВОЈНИЦИ У ОВОМ РАТУ

Миштројолија Дабробосанска

СОКОЛАЧКА ПАРОХИЈА

281. **Милан Боровчанин**
рођен 1973. Сарајево
погинуо 19.04.1995. Сарајево

282. **Миливоје Трифуновић**
рођен 1957. Олово
погинуо 09.06.1993. Велика стијена

283. **Миленко Жутић**
рођен 1954. Брда
погинуо 28.05.1993. Лишци

284. **Данило Жугић**
рођен 1974. Олово
погинуо 30.07.1995. Олово

285. **Саво Жугић**
рођен 1925. Брда
настрадао 28.05.1993. Лишци

286. **Желько Ђуровић**
рођен 1973. Соколац
пог. 16.06.1995. Нишићка висораван

287. **Миодраг Ђуровић**
рођен 1948. Паржовићи
пог. 06.06.1995. Нишићка висораван

288. **Симо Тудорић**
рођен 1934. Мркоњић Град
настрадао 26.12.1995. Соколац

289. **Мирон Божић**
рођен 1959. Власеница
погинуо 02.07.1992. Сарајево

290. **Манојле Борковић**
рођен 1957. Власеница
погинуо 07.10.1992. Сарајево

291. **Драган Пајић**
рођен 1973. Соколац
погинуо 03.08.1995. Равна Планина

292. **Бојан Кесић**
рођен 1970. Дрвар
погинуо 13.09.1995. Дрвар

293. **Миодраг Рајић**
рођен 1967. Сарајево
погинуо 21.06.1995. Трново

294. **Драган Вуковић**
рођен 1955. Мало Поље
погинуо 02.07.1992. Сарајево

295. **Велимир Станишић**
рођен 1958. Хан Пијесак
погинуо 07.10.1992. Жейи

296. **Желько Шалић**
рођен 1970. Раковица
погинуо 29.04.1994. Сарајево

297. **Милка Милић**
рођена 1963. Сарајево
настрадала 17.03.1992. Придворица

298. **Биљана Мирковић**
рођена 1961. Сарајево
настрадала 17.03.1994. Соколац

299. **Миодраг Дурић**
рођен 1971. Илијаш
погинуо 27.09.1992. Илијаш

300. **Мирко Цвијетић**
рођен 1977. Соколац
погинуо 20.10.1996. Црна Ријека

301. **Михајло Мирјанић**
рођен 1927. Олово
умро 06.01.1994. Оловске Луке

302. **Слободан Мрдић**
рођен 1958. Илијаш
погинуо 01.10.1995.

303. **Милорад Хркало**
рођен 1956. Сарајево
погинуо 04.01.1993. Рајчевина

304. **Жарко Марјановић**
рођен 1955. Сарајево
погинуо 18.12.1992. Добре Воде

305. **Илија Шкипина**
рођен 1949. Пале
наст.р. 23.01.1994. Равна Романија

306. **Душан Јанковић**
рођен 1948. Мокро
умро 01.04.1997. Србиње

307. **Недељко Кошарац**
рођен 1957. Илијаш
погинуо 14.05.1993.

308. **Радислав Грачанин**
рођен 1957. Сарајево
погинуо 23.12.1993. Пољине

309. **Младен Крчар**
рођен 1967. Какањ
погинуо 12.09.1992. Иванчићи

310. **Миленко Вукојичић**
рођен 1971. Сарајево
погинуо 12.04.1993. Склани

311. **Перо Самарџић**
рођен 1968. Сарајево
погинуо 18.03.1993. Сокоље

312. **Недељко Радосављевић**
рођен 1972. Високо
погинуо 12.09.1992. Нишићи

313. **Војислав Шаренац**
рођен 1958. Хаџићи
погинуо 15.07.1992.

314. **Данко Бјелаковић**
рођен 1966. Соколац
умро 10.11.1996. Соколац

315. **Момчило Мочевећ**
рођен 1963. Сарајево
погинуо 23.05.1994. Нишићи

316. **Спасимир Кошарац**
рођен 1971. Сарајево
погинуо 18.01.1993. Средње

317. **Миломир Кошарац**
рођен 1974. Сарајево
погинуо 18.01.1993. Средње

318. **Живко Мочевећ**
рођен 1935. Сарајево
погинуо 17.02.1993. Хоџић

319. **Горан Глуховић**
рођен 1962. Сарајево
погинуо 13.12.1992. Сарајево

320. **Бранимир Рашевић**
рођен 1969. Сарајево
погинуо 05.10.1992. Грбавица

321. **Драган Симеуновић**
рођен 1953. Сарајево
погинуо 01.12.1992. Пољине

322. **Драган Милетић**
рођен 1967. Сарајево
погинуо 14.05.1992. Мојило

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ЉУБАВ ПРЕМА НЕПРИЈАТЕЉИМА

РАЗЛОЗИ КОЈИ НА ОВУ ЉУБАВ ПОБУЂУЈУ

1. Ма и не знали неки други разлог ради кога треба да љубимо непријатеље своје, довољно је да нас на то побуди само то што Христос заповеда да их љубимо... Христос хоће и заповеда да љубимо непријатеље своје, Христос је вечна истина, која нам је открила вољу небеског Оца, и кога небески Отац заповеда да слушамо: *Њега ђослушајте* (Мат. 17, 5). Дакле што Христос Син Божји заповеда, то воља небеског Оца од нас хоће...

2. Ако узмемо у расуђивање ко је то Христос, који нам говори: *љубите непријатеље своје*, то не само треба да будемо готови да испунимо ову његову заповест него и на саму смрт за име Његово радо да пођемо. Хришћани треба да знају

да је Христос наш највећи љубитељ, од кога већи не може бити, Избавитељ, Искупител, Заступник и Примиритељ наш пред Богом, вечна нада и узданица наша. Овај наш тако велики Добротвор заповеда: *Љубите непријатеље своје благодислајте оне који вас куну, чините добро онима који вас мрзе и молиште се Богу за оне који вас ђоне...* (Мат. 5, 44)....

Ко хоће да љуби Христа, Искупителја свога, тај ће да држи заповест Његову. *Ако ме ко љуби, држаће реч моју* (Јов. 14, 23). Иначе, никакве љубави према Христу нема, па ма шта чинио и говорио о себи...

3. Сам Он нас је, непријатеље своје, тако волео, да је и умро за нас, да би нас измирио са небеским Оцем и привео у вечно блаженство... Бог показује своју љубав према нама у томе што док још бејасмо грешници Исус Христос умре за нас... Док још бејасмо непријатељи, помирисмо се с Богом смрћу Сина Његовог (Римљ. 5, 8, 10). И ми дакле, по Његовом примеру, треба да љубимо своје непријатеље, ако хоћемо ученици Његови то јест хришћани бити...

4. Ко љуби не само пријатеље него и непријатеље, тиме показује да је он *син Божји ђо благодати*. Јер такав на себи пројављује карактер (нарав) небеског Оца, који заповеда сунцу своме да обасјава и зле и добре и даје кишу и праведнима и неправеднима (Мат. 5, 45), то јест из чисте своје љубави чини добро и добрим и злим, хоће да се сви спасу... Колико је велико дело бити сином Божјим, то реч људска не може исказати нити ум људски схватити...

5. Једино хришћанске душе својство је да љуби непријатеље. Грешници, цариници и незнабошци љубе оне који њих љубе. А хришћани на виши степен љубави треба да узиђу, то јест не само да љубе

оне који њих љубе него и непријатеље своје.. Ако дакле неко љуби оне који њега љубе, тај не показује хришћанско дело него чини оно што и незнабошци, који не знају Христа..

Хришћанска добродетел не састоји се у томе да љубимо само оне који нас љубе

него све. Не љубити оне који нас љубе грех је кога се гнушају и незнабошци. Јер и природни разум налаже да љубимо такве, и већи грех чини онај који не љуби оне који њега љубе, него онај који не љуби непријатеље. Јер је такав лишен природног разума, и гори је од неверника, који, поучаван природним законима, љуби оне који њега љубе.

6. Висока је добродетел љубити непријатеље и чинити добро онима који нас мрзе. Јер тако човек самог себе побеђује, која је победа славнија него побеђивати градове и државе. Тако се духом смирења дух гордости побеђује; тако доброта и кротост одгони злобу; тако стари Адам попушта новом; тако се свет и његов господар (зао дух) побеђују; тако се хришћани добрим подвигом подвизава. На овај подвиг његов законодавац Исус љубазно с неба гледа и подвижнику неувели венац припрема. Велика је победа - побе

СПАВАЈТЕ...

*Бившим ученицима
џалим у џиџбинском раију*

*Сјавајте. џуџољци, бурноџ
џролеђа,
Оџрџнујте у олуји и џучи.
Ви сје оличје крвавоџ сџољеђа
Шџо се на вас сручи.*

*У џемеље Срџсџва џолоџисје
косџи,
Залисје крвљу нека вјечно цвјеџа.
Бесмрџни јунаци, Боџ да вам душе
џросџи,
Ви сје оличење свих будућних
љеџа.*

*Из крви ваше освану слобода,
Ореол над срџском џлавом.
Сјавајте, џџџџџи Обилиђа рода,
Вјечно џвџенчани славом.
Момир Јоловић*

живати зло добром! Велико је славље - тријумфовати над самим собом! Пријатан је приказ грлити љубављу оне који нас мрзе и чинити добро онима који нама чине и зло.

7. Као што се огањ огњем не гаси, тако се и гњев гњевом не побеђује, него се још више распаљује. Из тога ничу свађе, туче, борбе, крвопролића, убиства и остала зла. А кротошћу и љубављу често се и најсвирепији непријатељи придобијају и примирују. Познато је из Прве књиге о царевима како је цар Саул гонио кротког Давида. Али кад је Давид узео копље које је било више главе Саулове за време његовог спавања и није пружио руку своју на Саула, чуј шта му Саул, пошто се пробудио, говори и како признаје своју кривицу пред њим: *И рече Саул: са-грешио сам, враћи се, чедо, Давиде.* (26, 21). Тако љубав и кротост и љуте непријатеље у скрушење приводи.

8. Љубав према непријатељима даје слободу у молитви. Јер кад им са љубављу опраштамо увреду, без прекора савести говоримо небеском Оцу: *ојросиши нам дугове наше, као што и ми ојраишамо дужницима нашим* - чему напротив смета непријатељство.

9. Непријатељи наши смирују нас, руше нашу гордост, сујету и уображеност, приводе нас познању самих себе и немоћи наше, побеђују нас на усрдну молитву, и тако, мада нас не гоне са овом добром намером, обогаћују нас душевним добрима, када њихову злобу љубављу побеђујемо. Тако је Давид, гоњен од својих непријатеља... Богу молитвом прибегавао. Јер треба их љубити, а не гњевити се на њих, зато што нам они чине ово добро, иако не са добром намером. Тако онима који љубе *Бога* и, по Његовој заповести, непријатеље своје, *све иде на добро* (Римљ. 8, 28). Њима и непријатељство, злоба и гоњење непријатеља велику корист доноси, мада они сами не знају и не желе ту њихову корист.

10. Христос говори: *Све што хоће да вам чине људи, чиниће и ви њима* (Лука 6, 31). Нико неће да га непријатељи мрзе, па и он сам не треба њих да мрзи. Шта више, сваки хоће да у нужди и од непријатеља помоћ прими... А кад сам у нужди жели помоћ од непријатеља својих, и сам је дужан, по природном закону, да и њима жели и на делу чини...

11. Наш прави непријатељ јесте ђаво, који се стара како да душу тако и тело на-

ше озлоједи и погуби. Овај лукави и непријатељски дух и људе учи да нас гоне и озлојеђују. Он нас кроз људе гони, и тиме се стара да нас удаљи од трпљења и љубави Божје, да нас доведе у непријатељство и свађу, чему се он, као дух злобе радује. Зато на њега треба све своје непријатељство да обратимо, као правог и свагдашњег непријатеља, њему да се противимо чврстом вером, и не допустимо његовој вољи да се на вама извршава, што ћемо успети трпљењем и кротошћу, невраћањем зла за зло и увредом за увреду, него љубављу за мржњу и добротинством за зло дело; а људе, који преварени његовим лукавством гоне нас, духом љубави сажаљевати што га слушају, што његов зао и пагубни савет испуњавају и његовој злој вољи се повинују. Јер из њихове озлојеђености дознајемо да се под његовом тамном влашћу налазе, да му служе као робови. Јер сваки који мрзи брата

свога, човекоубица је; и који чини грех, од ђавола је, јер ђаво греши исочетка, говори апостол Христов (I Јов. 3, 15, 18). Уз то, често се догађа да непријатељи наши жале и кају се, што су нас гонили и озлојеђивали. Тако се Саул кајао и признавао грех свој, што је гонио Давида... Јер Бог, као милосрдан и човекољубив, својом благодаћу приклања и умекшава људска срца, о чему сведоче многе историје. Треба дакле жалити непријатеље, а не гњевити се на њих. Јер они више гоне себе него нас; више упропашћују себе него нас. Јер они упропашћују наше тело, а упропашћују своју душу, која је нене-сравњено часнија и скупочија од тела. Јер не може човек свога ближњег да увреди без сопствене душевне погубе, као нарушитељ заповести Божје, и зато крив пред судом Божјим.

12. На то нас подстичу примери светитеља Божјих. Христос Син Божји... како је љубио непријатеље своје! Колико су Га фарисеји ружили, гонили, али Он м је усрдно желео да се обрати и спасу. Он је горке сузе пролио над нераскајаним и према Њему непријатељским Јерусалимом (Лука 19, 41)... За оне који су Га распињали молио се: *Оче, ојросиши им, јер незнају што чине* (Лука 23, 34). Свети првомученик Стефан молио се за свје убице: *Господе не љути им ово за грех* (Дела ап. 7, 60). Свети цар Давид плакао је не само за својим погинулим сином Авесаломом него и за Саулом, убијеним непријатељем својим (II Цар. 1, 11 и 12). Милосрдни су и саосећајни светитељи Божји. Исто су чинили и свети апостоли... који су тако целу васељену не оружјем него љубављу, трпљењем и речју Божјом Христу покорили... Исто су показали и свети мученици, који су злобу својих гонитоца љубављу побеђивали и за мучитеље своје молили се, и тако многе уз помоћ Божју у веру привели...

*Предео: иројојереј
Ж. М. Маринковић*

ЈУРОДСТВО

Јуродство Светих Христа ради састоји се у томе што су подвижници, остајући да живе међу људима, спремили да се ослободе од обичаја и услова средине, у потпуности занемарујући интересе живота и правила, и невидљиво за друге су се предавали духовном животу.

Са спољашње стране живот таквих подвижника изгледао је чудан, неразумљив, који се са свим, са чим су они долазили у додир. Живот јуродивих је најтежи хришћански подвиг. Одрекавши се сваке имовине, удобности и животних добара, ослобођени од везаности за овоземаљско, немајући одређено станиште и подвргавајући се разноразним случајевима безкућног живота, они као да су били дошљаци из другог света. Храна, одећа, станиште, као да нису представљали за њих суштинску потребу.

Јуродство Христа ради - то је добровољно, стално мучеништво, стална борба против себе, против света и зла. Не стидећи се да свакоме говоре истину у лице, јуродиви су својим речима или необичним делима и поступцима час окрутно разобличавали и наносили пораз људима неправедним и грешним, често и људима силницима од света овога, час су тешили и радовали људе побожне. Порочне су поправљали, спасавали и враћали на пут истине и добра.

...нека буде сулуд да би био мудар.

*Јер је мудроси овога свијеша
лудоси ђред Богом.*

...Преко дана би отац Пајсије лутао градом, али са богослужења није изостајао. Нарочито је волео да се моли у Великој цркви Лавре. Међутим, ни у цркви није био миран већ је, идући с једног мјеста на друго и понављајући у себи оно што се у цркви певало, неке грдио за немарно држање у Божијем храму, друге бодрио на молитву, треће поучавао речима, а понекад је и штапом претио. Некада је чак викао: „Ах, ти нечиста сило, дође да сабклањаваш братију“.

Трчао би тако поред зидова са уздигнутим штапом за невидљивим духовима и правито покрете као да их изгони из цркве. По том би срдито затварао црквена врата. Понекад би примио свеће од народа стојећи на доле и палио их пред иконама са уобичајеном јуродивошћу.

Понекад би, опет, у неком усамљеном углу, покретан и гибак попут младића, правито

безбројне поклоне. Чинио је то врло оргинално. Спуштајући се на под, силно би се раменима одупро о зид, па је подижући се на колена пуним замахом ударао у њега. Они који би се нашли крај њега, немогавши да поднесу ово мучење склањали би се на страну. Видевши да код неких овако понашање изазива гнушање и негодовање, а желећи да их подсети да смрт

може доћи сваког тренутка, блажени Пајсије би стављао руке на прса, затварао очи као мртваци и целом тежином падао на леђа, тако да би најчешће при ударцу главом о под потекла крв, а он сам би лежао у несвестици потпуно непокретан. Преплашени богомољци су помишљали да је у питању некакав напад, или можда чак и смрт, па би похитали да му помогну. Но чим би га се дотакли, он би у трен ока скочио на ноге и, махнуто се пробијајући кроз гомилу одјурio у двориште, или на неко усамљено мјесто у храму. Реч Божја ја за човека хлеб насушни, хранитељни дух за узрастање у праведни живот. Блажени Пајсије је посебно волео да овој истини подучава људе, и не само подучава, него да им да и да осете. Када би приметио да неко расејано стоји на молитви, блажени Пајсије би му неприметно прилазио и изненада би га упитао:

„А шта се сада чита, душо моја? Проклето моје ухо. Сигурно сам се прехладио па ништа не чујем“.

Кривац, оборивши очи не би умео ништа да одговори. А ако би нешто и рекао, било би то неумесно. Тада би се блажени дубоко клањао и шаљиво захваљивао:

„Хвала ти душо, хвала. Ја сам видиш тако расејан“.

Понекад би блажени Пајсије сео на степенице поред гроба преподобног Теодосија, и пошто га у тој тами нико није могао приметити, посматрао људе који улазе у цркву. Тешко ономе кога би блажени видео да у цркву улази немарно или поред гроба да пролази надмено и расејано. Њега би блажени немилосрдно прекораво и није му дозвољавао да се поклати гробу. Нарочито није волео надуване, накинђурене жене који већи део дана посвећују јаловом труду око одевања. Њима би се блажени обраћао са великим негодовањем.

„Ах добар дан“, рекао би прекорно, „намазале се немачким сапунима, замалтерисале образе и намирисале се мирисима прељубе. А, зашто све то? Да мене старца саблазне“.

Зато су многе жене из града које су велику цркву настојале да се склоне од старца.

Од странопријемнице Лавре па до Пећине Лавре води широки пут, такозвани Артиљеријски, од раног јутра па до касно у вече овај пут је препун свакојаким путника намерника, богомољаца сиротиње и богаља. Мноштво ових несрећника, који стојећи један крај другог са испруженим рукама молећи за милостињу, испуњава простор својим тужним нарицањем и гласним обраћањем за помоћ.

За њих је блажени Пајсије био прави добротвор. Давао им је новац који је добијао од даржељивих богомољаца. Било је дирљиво видети са каквом су се детињом блаконаклоношћу ови јадници сакупљали око старца чим би се однекуд појавио. Притрчавали би му са свих страна и покоравали се најмањем покрету његове руке. Блажени се често претварао да је незадовољан оваквом послушношћу, правито се груб и строг и одгонио их љутито им се обраћајући: „Губите се одавде! Видите како су ме опколили! Зликовци!“

Онда би сви ови јадници бежали пред њим, а он би махао штапом као да их гони. Сваком од њих би спустио новац у руку, или би га просто бацио међу њих...

ДОБРА И РЂАВА ДЕЛА

Нико да не криви Бога. Неверовање потиче не од Онога, Који зове, већ од оних који се удаљују. Требало би, рећи ћеш, привести вери и оне који то не желе? Никако! Бог не чини насиља и никога не принуђава. Ко је тај који, позивајући к почастима и ловорикама, на гозбу и свечаности довлачи званице противу воље, свезане? Заиста нико. Јер то би значило вређати. У геену Бог шаље противу воље, а у царство небеско призива оне који то желе; у огањ одводи оне који су везани и који плачу, а за вечна блага не зове тако. Јер та блага постала би омражена ако по природи својој не би била таква да им се тежи добровољно и да се примају са великом благодарношћу. Али ћеш опет рећи: Зашто онда сви људи не бирају та блага? Томе је узрок грешност људска. Но на који начин, реци ми, и помоћу чега да удаљимо ту слабост? Није ли Бог створио свет који нас поучава о човекољубљу и моћи Његовој? „Небеса, речено је, казују славу Божију“ (Псал. 19,1). Није ли послао пророке? И зар нас није звао? Није ли чинио чудеса и дао закон писани и природни? Зар није послао Сина и разаслао Апостоле? Није ли чинио знамења и претио гееном? Зар није обећао царство небеско? Зар нису тако лаке Његове заповести да многи по великој мудрости чине више него што треба. Али ради чега, рећи ћеш, Бог није нас обдарио природним знањем и добротом? Бог је то учинио, јер да није од куда би ми знали шта да радимо? Откуда би произашли закони и судови? Уосталом зашто би ти примио награду кад би све било Божије? И да ли се могло учинити да човек буде добар по неопходности? Тад би се и неразумне животиње почеле с нама спорити и такмичити у врлини, јер су неке од њих уздржљивије од нас. Али ја, опет ћеш рећи, више бих желео по неопходности бити добар и лишити се свих награда, него по својој слободној вољи бити зао и тако се подврћи казни и мучењу. Но нема ли неке неопходности бити добар? Ако ти не знаш шта треба чинити - докажи то, и тада ћемо казати шта је потребно. Ако ти знаш да је распуштен живот зло, зашто онда не бегаш од зла? Рећи ћеш: Не могу. Али ће те други, који су велика дела учинили обличити и са-

свим ти затворити уста. Ти можда иако имаш жену не живиш чедно, а други и без жене чува савршену чистоту. Како ти имаш оправдање кад се не држиш саме мере док други прескаче и саме ровове? Но ја имам, рећи ћеш, друкчије тело и прохтеве друге

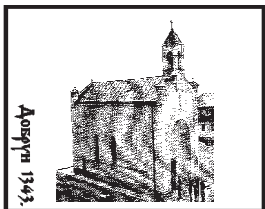
врсте. Истина је у овоме да ти можеш, а нећеш. Ја пак тврдим да је свако способан за врлину, јер ко заиста не може нешто учинити сам од себе, он онда не може то учинити ни по неопходности. А ко по неопходности може, он кад и не ради, не ради по слободној вољи својој. Тако је нпр. томе ко има тешко тело сасвим немогуће летети и узносити се к небу. И онда ако би цар наредио да се то мора учинити и почео претити смрћу говорећи: сви они који не полете наређујем да буду убијени, спаљени или подврнути другој сличној казни, да ли би ко послушао цара? Никако, јер се то противи природи човечијој. Али ако би био донет закон о целомудрију и цар би издао наредбу: кажњавати, спаљивати, бити и подвргавати безбројним мучењима прељубочинце и блуднике, зар се не би многи покорили тој наредби? Рећи ћеш, не, јер и сада постоји закон који забрањује прељубу па му се ипак сви не покорavaju. Да, али се не покорavaju не

стoга, што је ослабио страх, већ стoга што се многи надају то прикрити. Али ако би онима, који имају намеру учинити прељубу, дошао законодавац и судија, одмах би страх уништио похоту. Због свега овога нећемо говорити да је неко добар по природи, а неко опет зао по природи. Јер ако би могао бити зао, и обратно, будући по природи зао никад не би могао постати добар. Међутим ми видимо изненадне промене: људи добри мењају се у зле, а зли опет постају добри. И то видимо не само у Светом Писму како Старoга и Новoга Завeта - где цариници постају Апостоли, ученици издајници, блуднице чедне жене, разбојници постају добри, мази постају поклоници и безбожници постају побожни - него ово ми виђамо и сваки дан.

Међутим, ако би бити добар или зао зависило од природе, то се људи не би мењали тако, да будући по природи страсни ми никад путем напора не можемо постати бестрасни. Јер када имамо нешто у нама од природе - не можемо се лишити онога, што нам је она дала. Нико нпр. не мења се тако да би сасвим престао спавати; нико будући трулежан не постаје нетрулежан и нико није у себи уништио осећај глади. Стoга то и није порок и ми не коримо себе за то. И нико корећи другoга не говори: ти си трулежан, ти си гладан! Напротив, укоревамо за прељубу или за блуд или за што слично, и кривце у томе приводимо судијама да би им судили и казнили их, али тада кад нас красе одговарајуће супрoположне врлине.

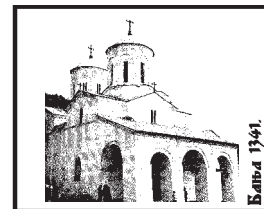
И тако очевидно је да чинити добро зависи од наше воље. Зашто, онда, многи од нас узалуд се заваљавају разним извињенима, која не само да нас не оправдавају него нас подвргају вечном мучењу. Такво оправдање ни у колико нас неће одбранити. Они који су извршили пороцима супрoположена добра дела осудиће све грешнике: милостив осудиће немилостивог, добри злога, скромни дрскога, доброжелатељ завидљивца, благоразумни сујетног, вриједан лењивца, а чедан развратника.

И тако ће Бог извршити свој суд над нама, поставиће нас у два реда и једне прославити, а друге предати мучењу.

ДАВБРОВ

И Н Ф О Р М А Т О Р

Број 11

Припрема и уређује: протојереј Богдан Станишић

ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ У ДУХОВНОЈ АКАДЕМИЈИ И БОГОСЛОВИЈИ У СРБИЊУ

БУДИМО УВЕК ЉУДИ

Његова Светост патријарх српски Г.Г. Павле, 2. јуна ове године, на путу за манастир Тврдош, на централну прославу 800 година манастира Хиландара у Републици Српској, посјетио је Духовну академију Св. Василија Острошког и Богословију Св. Три Јерарха у Србињу. У пратњи Његове Светости били су епископ осјечко пољски и барањски Господин Лукијан и епископ зворничко тузлански Господин Василије. Испред зграде Богословије србског патријарха су дочекали Митрополит добробосански Господин Николај, студенти Духовне академије и Медицинског факултета у Србињу, ученици Богословије као и њихови професори. На дочеку су били и представници власти и културног и јавног живота: академик Војислав Максимовић, Велибор Остојић, председник Извршног одбора Скупштине општине Србиње Радојица Тешовић, председник општине Српско Горажде Славко Топаловић и друге личности.

По одслуженом чину доксологије и после ријечи добродошлице Митрополит Николај обавјестио је Његову Светост о најактуелнијим питањима о раду

Духовне академије и Богословије. У име професора, ученика и студената Митрополит је изразио велико задовољство због Патријархове посјете, која је, како је рекао Митрополит Николај са великом радошћу очекивана. Том приликом Митрополит је уручио поклон Његовој Светости Чудотворну икону Мајке Божјије Чајничке.

Захваљујући се на срдчаном дочеку Његова Светост је рекао:

„Увек нам је битна у овим временима и у сваком времену подршка свих, од свију, подршка у Христу Господу, у светом православљу, у свему ономе што су наши преци и знали и били кадри да одрже у светости и части. Ми сад представљамо и Српску Цркву Православну и српски православни народ. Да будемо, дакле, дорасли задацима које наше време пред нас износи. А које је то време баш било лако у нашем народу

на овој ветрометини балканској? Увек за образ, за част народну и за свету веру хришћанску - православну, за крст часни и слободу златну били су кадри наши преци и да животе своје дају, али образ свој и част своју и народну и своје породице никада и нипошто.

Времена су тешка и несретна. Али, шта су нас Господ Христос, Свети Сава и остали мученици и новомученици, учили - то је да се и међу људима може и треба остати човек, да се и међу вуцима може остати овца Христова. То је задатак пред нама, а то се може учинити на тај начин ако своју веру интелектуалну умом продубљујемо, али и да никад не заборавимо ту преважну ствар и преважну науку да се она потврђује животом свакодневним и сваког часа. Никада не заборавити реч Христову. Када то знате, блажени сте ако чините. Нисмо, дакле, блажени ако чинимо, нити само ако знамо. Како можемо чинити, ако не знамо шта треба да се чини? Али, одлично знамо шта треба чинити а да то не чинимо. Е, то преци наши никад нису били, него оно што су знали, научени од светих то су у свој живот уводили.

Не заборавити у истом том правцу реч Христову. Како ћемо назвати оног човека који слуша ове моје речи а не извршује их. Назваћемо га човеком лудим, јер он сазида кућу своју на песку и дунуше ветрови и дођоше воде и навалише на кућу ту и оборише је и велик беше пад њен. А човек који слуша ове моје речи, вели Господ, и узвишује их, назваћемо човеком мудрим, који сазида своју кућу на камену и дунуше ветрови, наиђоше воде, навалише на ту кућу и не оборише је, јер је била сазидана на камену.

Не заборавити, дакле, да је само слушати речи Христове, учити и овако говорити а не извршавати их, да значи градити кућу своју на песку, а извршавајући речи те науке Христове, значи саградити на камену и за овај и за онај свет што долази.

Драги ученици, то вам стављам на душу и на срце и себи и свима који имају уши да чују, да другог начина, бољег и чвршћег да помогнемо своје народу овако пострададом у овим ратовима, нема и не може бити, него да ми на тај

начин светламо образ свој и образ свога народа и своје породице.

Нека Господ и Св. Сава - наш први просветитељ и учитељ и оснивач наше самосталне Цркве, али у многоне и наше државе и наше народности, помог-

немо да будемо заиста дорасли и своје времену и будемо дорасли потомци наших светих предака. Бог вас благословио и свако добро даровао. Амин Боже".

Његова Светост за вријеме посјете обишао је просторије Духовне академије и Богословије и занимао се за услове у којима живе и раде студенти и ученици.

Том приликом Његова Светост је поклонио своју ауторску књигу од три тома под насловом „Нека питања наше вере“ са жељом да се нађе у библиотеци Академије и Богословије - како би је читали студенти и ученици.

Након краћег боравка у Духовној академији и Богословији Његова Светост је отпутовао у манастир Тврдош.

ДРУГЕ СРБИЊСКЕ ДУХОВНЕ СВЕЧАНОСТИ НОВЕ ШКОЛЕ ПОБОЖНОСТИ

У вријеме овогодишњих србињских духовних свечаности, од 11. до 22. маја, у којима су представљени духовно уздизање и културно стваралаштво српског народа у овом крају, освећено је земљиште и крст за будући храм Св. Саве, који ће се градити у центру Србиња, а у кругу Духовне академије и Богословије освећени су темељи и крст храма Светог Василија Острошког.

Духовна академија Св. Василија Острошког и Богословија Св. Три Јерарха у Србињу ове године, 12. маја на Дан Св. Василија Острошког, заједно су прославили Крсну славу и Св. Саву. Славље је почело 11. маја освећењем земљишта и крста за будући храм Св. Саве у центру Србиња. Тим чином почеле су Друге србињске свечаности коме су, поред више стотина грађана и ученика средњих и основних школа присуствовали: предсједник Српског просвјетог и културног друштва „Просвјета“ академик Војислав Максимовић, предсједник Скупштине и Извршног одбора општине Љубо Вељовић и Радојица Тешовић, представници општинских одбора Српске радикалне странке и Српске демократске странке и друге званице.

Цео животи - једно бољослужење

Обраћајући се вјерницима по посвећењу земљишта и крста за будући Свети храм Митрополит Николај је рекао:

„Ево осветисмо ово земљиште за будући српски центар у Србињу. Овде треба да подигнемо храм помилешевске епохе. На овом месту је била школа а ускоро ћемо саградити храм Божиј, школу побожности, у којој ће наша деца и из ње, сретна и задовољна у живот полазити. Црква Божија је та која прати

човеков живот од његовог рођења. Човек има свој почетак али нема свог краја, а Бог ће дати да и овај храм и ово место имају свој молитвени почетак а да немају свога краја да ово место непрестано буде место - Црква Божија.

Задатак сваког човека је да његов живот буде једно стално богослужење, једно стално угађање Богу. Тако су нам чинили наши ученици, тако нам је чинио и Св. Сава и сви који су тако чинили у српскоме народу нису заборављени. И Св. Сава није заборављен. Како време пролази он је све свежији у срцима нашим и у нашим душама. Ушао је у сваки кутак ове наше земље. То је велики молитвеник и бранитељ српскога народа. А овај храм који треба да подигнемо, ако Бог да, треба да буде украс српскога народа овога краја, а ми треба да изнедримо из себе оно што је најлепше, а то је, пре свега, вера у Бога и вера у Св. Саву, у све српске светитеље, просветитеље и учитеље. Није српски народ сиромашан светитељима. У њему је увек било великих људи. Његош је говорио: Из грмена великога лафу трудно изаћ није у великим народима генији се гнездо вије - вјерујем да је пјесник мислио на велике народе са великим духом и да је међу њих сврставао и свој српски народ.

Данас смо се заједно помолили да Господ благослови ов дјело и да Св. Сава овде буде стално присутан, да руководи овим дјелом Божијим, а био бих веома сретан кад би у ове две године када прослављамо 800 година Манастира Хиландар и 780 година Епархије успјели да изградимо барем темеље и да их уврстимо међу остале наше светиље у Дабробосанској митрополији".

После освећења земљишта и крста за нови храм, у капели Духовне академије и Богословије служено је бденије а у амфитеатру је одржанао литерарно вече. Скуп је поздравио Митрополит Николај а професор и публициста Миши Спаић одржао је надахнуто предавање о Сарајевској саборној цркви и Сарајевској богословији. После тога, у организацији професора Сретена Вуковића, изведен је рецитал пјесама које су ученици сами писали.

ТЕМЕЉ ЗА ХРАМ Св. ВАСИЛИЈА ОСТРОШКОГ

Други дан Других србињских свечаности почео је освећењем темеља и крста храма Св. Василија Острошког у кругу Духовне академије и Богословије и служењем све-

те архијерејске Литургије на освећеним темељима. Митрополиту Николају су саслуживали архимандрит Филарет, протосинђел Јоаникије, ректор Богословије Св. Петар Цетињски из Цетиња, и 13 свештеника. О животу и раду Св. Саве и Св. Василија Острошког говорио је ученик петог разреда Богословије Александар Срњић.

После Литургије и резања славског колача одржана је свечана

академија на којој су говорили Митрополит Николај, ректор Богословије Св. Три Јерарха и протојереј Милорад Средојевић, асистент Духовне академије у Србињу. Свечаност су увеличали хорови богословског факултета из Београда, Музичке академије из Српског Сарајева и Богословије из Србиња. У току богатог културног програма ученицима Богосло-

вије додјељене су награде за најуспешније радове из светосавских темата (њих 25).

Овим свечаностима присуствовали су и предсједник предсједништва БиХ из РС Момчило Крајишник, предсједник просвјетног и културног друштва „Просвјета“ академик Војислав Максимовић, Велибор Остојић те представници општина сарајевско-романијског и херцеговачког подручја.

ДАНИ ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ

У понедељак, 18. маја, у сали Дома ВРС, свечано је отворен други дио других србињских свечаности који је посвећен просвјети и култури. Том приликом говорили су академик Војислав Максимовић, председник Скупштине општине Србиње Љубо Вељовић и професор Богословије Св. Три Јерарха Љубинко Видаковић.

Наредног дана, 19. маја, у просторијама Српске централне библиотеке „Просвјета“, обиљежена је петогодишњица од обнављања те републичке културне установе. Одржана је и промоција првог „Просвјетног“ књижевног кола од три књиге, на којој су говорили проф. Милена Максимовић, директор Библиотеке, проф. Михајло Јеремић, председник Управног одбора и председник Црквене општине у Србињу, књижевник Сава Ђеклић и академик Војислав Максимовић.

У четвртак, 21. маја, у Дому ВРС у Србињу, представљен је зборник радова „Православни дух у Српској књижевности“, о коме је говорио академик Војислав Максимовић. Књига је резултат дводневне расправе на научном скупу, одржаном 16. и 17. маја прошле године у Духовној академији у Србињу. Зборник је приредио проф. др Митар Миљановић, а издали су га Универзитет у Српском Сарајеву и Митрополија дабробосанска. У двадесетак саопштења, истакнути познаваоци православља - научници и стручни радници из РС и СР Југославије покушали су да одговоре на питање колико је православни дух присутан у нашој књижевности.

После промоције зборника одржано је поетско вече под називом „Пјесници Србињу“, на којем је учествовало 14 књижевних стваралаца из РС и Црне Горе.

У вечерњим часовима, у присуству бројних поклоника умјетности у салону Српске централне библиотеке „Просвјета“, отворено је изложба Сликарске колоније „Пале 96“ која окупља око 60 умјетника из РС, Србије, Црне Горе и иностранства.

После тога, у дворани Дома ВРС одржао је Вече Крушевца у Србињу. Чланови КУД „Мерима“ извели су концерт народних пјесама и игара из српских земаља.

*Прођојереј Ранко
М. Билинац*

БЕСЕДА БОГОСЛОВА

*Сеј дењ јеџоже соївори
Госїод ваздарујемсја и
восвеселимсја воњ.
(Ево дана који сївори
Госїод, радујмо се и
веселимо се њему).*

За србски православни народ данас је двострука радост, јер је у ове дане Христовог Васкрсења прославља и два своја велика Светитеља: Светог Саву и Светог Василија Острошког.

О овој двојици божанствених архијереја не можемо говорити посебно, јер иако су живели у различитим временима, живели су као један. Проповједали су једно и једино Име Тројичног Бога: Оца, Сина и Светог Духа, једног и јединог Спаситеља - Христа.

Свети Сава је живео у време када се србски народ налазио на прагу славе и сјаја и када је србски владар био и отац народни...

Он је син Стефана Немање, оца средњовековне Србске државе. Но Сава је отац православног србског народа. Божјим благословом, уз помоћ свога брата Стефан Првовенчаног, србског краља, он преображава Србску Цркву.

Свети Сава ствара народну цркву. Уздиже Србе са земље на небо. Отвара школе, просвећује и обожује народ, ствара традицију тога народа и даје му оригиналност. Тако Србин постаде и остаде Христов до данас. Личност Светог Саве кроз читаво турско робство била је морални темељ србском народу за опстанак, а његов помен уливао је народу веру у избављење од турског јарма. Толико је поштовање имао Свети Сава у народу да су му чак и народни изабљивачи, када би пролазили поред његових моштију одавали поштовање. Због тога је турски везир Синан - паша, у жељи да морално уништи србски народ, на Врачару 1594. године спалио мошти Светитељеве. Но, шта се десило? Уместо да сагори веру у народу, ватра Синан - паше се разгорела и рас-

пламсала у србском роду поштовање Савино.

Са својом постојаном и чврстом вером србски народ је изашао из ропства и обновио своју државу. А такву веру имао је захваљујући њеном темељу - Светом Сави. Докле су Срби чували тај темељ издржавали су сваку беду и невољу. Али авај, многи су Срби у скорије време почели својим рукама да роваре и раскопавају свој темељ. Почели су да

руше сопствену кућу, а то потпомажу разне секте и сујеверје које назгризају веру Србинову. Тако се род србски поново нашао у калу страдања, да се прекали и очеличи оно добро у њему, а зло да се растопи и развеје. Зашто све то наваљује на овај народ? Зато што се у роду овом губи присуство духа оца србског православља. Зато што га многи одбацише као што одбацише Онога који је њега прославио. Бог је послао Светог Саву и он је родио православни србски

народ а сад му многи из тога народа, као блудни син окренуше леђа. Отуда страдања, да се предвоји злато православног народа од рђе незнабожачке. Чак је и Савино уснуће било знак да ће доћи ово што ми сада доживљавамо. Гле, па ми се не удостојисмо да се Сава представи у своме отачаству, међу својим народом. Као да је трагика овога народа да његови велики људи умиру далеко од њега.

Но ма како данас било тешко стање, оно није безизлазно, јер овај народ има још толико вере да га Бог због ње неће одбацити него ће га изабавити из сваког искушења.

Провидео је Бог шта ће се збити са његовим народом, због тога му је слао многа светила да му осветљавају пут ка небу. Једно такво светило сакривено је у стеновитом делу србске земље, Манастиру Острошком у Црној Гори. Одатле шири своје луче по свим србским земљама и распламасава веру у Србији. Тај Светитељ јесте Свети Василије Острошки Чудотворац који је после Светог Саве најпоштованији у србском народу. Ако је Свети Сава отац србског православља онда је Свети Василије Острошки његов највернији чувар.

Свети Василије је живео у времену тешкоме за србски народ, у времену ропства и страдања, кад су Србе најљутим мукама мучили и убијали само зато што су православни хришћани.

Стојан Јовановић (тако се пре монашења звао Свети Василије) рођен је 1610. године у селу Мркоњићу. Школовао се прво у манастиру Завали, а потом у Тврдошу где је замонашен, добивши име Василије. Убрзо је произведен за архимандрита, а већ 1639. године постао је митрополит Захумски. Године 1651. припојена је захумској митрополији источно херцеговачка епархија те је Василије добио на управу читаво војводство Светог Саве, то јест све оне крајеве којима је владао млади принц Растко, потоњи Свети Сава.

Некад је млади Растко у крајевима хумским размишљао како да се преда молитвеном тиховању и како да своме роду да народну Цркву, што је као Свети Сава и учинио. Следећући његовим

стопама Свети Василије је бранио своју паству од насртаја иноверника и најревносније је чувао оно благо које је Свети Сава даровао своме роду.

Светитељ Острошки, Василије, примио је још за живота од Бога дар чудотворства. Због тога су се са свих страна стицали њему на исцелење, не само православни Срби, него и Турци. Са таквим благодатним Богом даним силама Василије је бранио своју Херцеговину боље него што би то учинио иједан војсковођа са највећом војском. Његов живот, дакле, био је непрекидна борба и молитва. Тако је у молитвама и скончао свој земни живот Свети Василије, 12. маја (29. априла) 1671. године. И погледајте великог и тајанственог чуда! Бог учини нешто што је изнад људске логике разума и схватања: Сачува тело Светитељево нетљено и чудотворно. Тако је Свети Василије и по уснућу својем наставио борбу за свој православни народ. Јер, ево, од његовог постављења па све до данас и Бог зна до када, стичу се Светитељевим моштима, и крштени, и некрштени налазе лека у болести, утеху у тузи, радости у страдању и снаге у невољи. Његово поштовање проширило се по свим србским земљама те га Србска Православна Црква Христова признаје као једног од највећих Светитеља својих.

Да не говоримо о чудима која су се збила над кивотом Светог Василија - не зна се њихов број. Нема броја онима који су нашли исцелење у његовом стану у Острогу, где су одтицале, а данас дотичу реке народа са свих страна. Ако једнога атеисту, ни један живи човек није успео да убеди да постоји Бог, онда је то сигурно учинио Свети Василије коме, ево већ више од три стотине година тело не трулежи и свето лежи у тишини Острошких брда кроза која се немо преплићу умилне молитве и песме манастирских калуђера. Зато је име његово прослављено у васцелом србском роду.

Светом Василију су посвећени многи храмови широм србских земаља.

Одувек је србски народ поштовао са најискренијом љубављу своје Светитеље и Божје угоднике, јер су они борци

који се боре за свој народ. Они своме роду пружају радост у вери, утеху у очајању, смерност у миру и снагу у страдању. Да није било људи попут Светог Саве и Светог Василија србски народ би се давно негде у историји изгубио и његов помен би ишчезао.

Зато ликуј Србска земљо, ликуј што имаш овакву децу, али не горди се! Не заборави Србска земљо да пустиш сузу за сваког мученика од Косова, па све на овамо, преко Јасеновца до данашњег дана. Не заборави, јер да није било њих не би било тебе. Но не тугуј мајко наша, јер те војске твоје намучене деце радују се данас у наручју Христовом, радују се јер се и ми радујемо. Радује се сва Србија и Небеска и земаљска славном животомном Васкрсењу Христа Бога. Пева народ овај, јер ће и он васкрснути из гроба и заблистати пред светом као сјајна звезда. Поносан је овај народ јер има Светог Саву и Светог Василија који данас стоје пред Престолом Господњим и моле се за изабављење рода свога. Њима србска браћо, узнесимо молитве:

О Србски Светитељи, угодници Божији, божанствени Саво и Василије Чудотворче, почујте како ми, данас сабрани на овом месту узносимо песме у вашу славу. Па кад чујете овако умилне и топле гласове рода свога који вам и поред све своје муке пева, радујући се што вас има, како да се не помолите за његово изабављење. Молите се Богу за нас оци наши! Запевајте и ви и сви остали србски Светитељи данас заједно са нама песму радости и вечнога живота:

*Христос воскрес из мерѣвих,
смерѣију смерѣи поправ,
и суицим во гробѣх
живоѣи даровав.*

*Александар Срњић
V разред
Борко Ђурђевић
V разред
Боџословија у
Србињу*

СРБИ НА СВЕТОЈ ГОРИ

Зайис са Аѿоса

У једној књизи песник пише да је ноћ у Хиландару већа од Тихог океана. Истина је. Не постоји слов, реч или слика достојна приказа овог библијског предела. Полуострво Атос широко је 5 до 10 км и његова дужина прелази 50 км. Свету Гору називају вртом Пресвете Богородице и она се сматра заштитницом свих манастира. На Атосу је данас активно 20 манастира, од којих 17 грчких и по један руски, бугарски и српски.

Већина Срба када се упуту ка овој монашкој држави размишља само о Хиландару као свом циљу духовног и физичког поклоњења. Пожељно је обићи и друга места. Трагови Немањиха и српске властеле на овим просторима вечни су.

Ту, на прагу одрицања - врата светогорских, Хиландару пола сата хода удаљен је грчки манастир Есфигмен (десети век). На улазним вратима пише: ПРАВОСЛАВЉЕ ИЛИ СМРТ. Ту се подвизава будућа монашка елита Грчке. Ктитори манастира су цар Душан и Бранковић. У ризници се чува повеља деспота Ђурађа Бранковића издата на пергаменту у јуни 1429. године. Прелепе минијатуре приказују целу породицу деспотову и децу која држе у рукама велике шарене цветове. На истој северној страни је Ватопед, братски манастир Хиландара. У њему су као монаси живели отац и син Свети Симеон и Свети Сава. Дарујући га сувим златом обновили су много. У параклису, капели Козме и Дамјана насликан је лик ктитора деспота Јована Угљеше са моделом у руци. Појас Богородице од камиље длаке поклонио је овом манастиру цар Лазар. У капели у којој се замонашио Свети Симеон, деспот Угљеша подиже цркву са Светог Архангела Михаила. Између Ватопеда и Пантократора је Калитсо, скит који је 1432. г. указом доживотно поклоњен великом српском војводи Радославу Михаљевићу. Као у провиђењу лађа вас води крај грчкиг манастира Ставрониките и Ивилона (некада грузијског сада грчког братства). Испред на самом шпицу Атоса подно истоимене планине усидрен је Царски манастир - најстарији, први у рангу највећих - Велика Лавра. Поред

монаштва Светих моштију и икона ту се чувају два записа.

„Долазећи из Никеје, где је 1219. био посвећен за првог Архиепископа српског, Свети Сава се у Лаври налазио када манастир нападоше гусари. Провалише у двориште, кад он изиђе пред њих и убеди их да се врате. Њихов вођа остаде и Сава га прими за старешину своје оружане пратње”.

Нису сви разбојници били тако добродушни. Предање говори да „опљачкаше манастир Каракал а игумана и монахе одведоше као робље. Лавра их откупи од гусара. Свети Сава братство и манастир Каракал откупи од Лавре и дарова игуману свежањ злат-

пљеног уз брдо, под крилима Атоса... Овај грчки горостас из XX века је био напуштен али га обнови српска властела око 1360. г. са Герасимом Радоњом и браћом Пагаси. И овог здања је китор Ђурађ Бранковић. Нарочито је манастир даривала његова кћи Мара, жена султана Мурата II. Она је с даровима дошла подно манастира до залива сачекавши са чамцем до њеног брода пристане игуман. Она никада није прешла у ислам и редовно се причешћивала о Божићу и Васкрсу. Хиландару је полонила 12000 хектара најплодније земље. Хиландар је целокупно имање даровао 1930. г. грчким избеглицама из Турске. То место се сада зове КАЛАМАРИЈА (до-

ника да обнови манастир”. Спуштајући се са врха Атоса висине 2033 м хиљадама степеника поред скита Свете Ане сиђосмо до залива и додирнусмо море. Било је касно. Поподне и већина херцеговаца уморна заспа крај ранчева у хладу маслина. Нас неколицина одлучи вођена монахом Илијом да дође до манастира Светог Павла.

Уским стазама кроз шикару пред сумрак избисмо на висину и пред нама се забелеше зидине Светог Павла, огромног замка приле-

бра Мара), и на њему је шест села и солунски аеродром. Две стотине година су Срби били већина у Светом Павлу. Данас је то грчки манастир и главни храм је посвећен Срећењу Господњем. На фрескама су живописни Свети Сава и Свети Симеон.

У манастиру Дионисијат живописни су Немањихи. У време турских зулума у 16. веку српски монаси беху већина. Једна за другом, као у чудесном сну ређају се испред вас манастири укупани у обалу.

Григоријат из XIV в. кога основа Преподобни Григорије Србин. Симонопетра из истог периода, пустошен од разбојника, из спаљених темеља га обновио деспот Јован Угљеша. Ксенофонт је био велико братство Срба а Котломуш су као ктитори обновили цар Душан и деспот Угљеша. Близу бугарског манастира Зограф који је пет сати хода од Хиланадара је Констанонит, не велики грчки манастир али за нас врло значајан. Подигнут је у XIII в. више пута горео али га 1430. г. обнови велики челник Радич Поступовић, (китор и нашег манастира Враћевшница), замонаши се у њему и касније упокоји као монах Роман. У Кареји, монашкој престоници на најлепшем месту је Благовештенски хиландарски конак. Испод у типикарници Светога Саве је написан чувени Карејски типик. Ту је после смрти свога оца Свети Сава пуних седам година провео у посту и молитви. Некада је ову испосницу опслуживао монах Никифор. Овом Србину, лорд Александар - главокомадујући морнарицом на средоземном фронту уручио је енглеску повељу за изванредне заслуге савезницима у II светском рату.

□еља свих православца је да на Светој Гори походе руски Пантелејмон. Манастир је огроман и величанствен каква је била тадашња Царска Русија. Ово здање је новијег датума, недалеко од првобитног манастира Русикона, који је изгорео у пожару почетком XIV века.

У очајничкој потрази за одбеглим принцем Немањини коњаници га нађоше у Русикону. Договорили се са младим господаром да га већ сутрадан зором врате свом оцу на двор у Рас. Али по договору са руским игуманом, кришом у току ноћи, у дрвеном пиргу манастира Јермонах постриже Растка, прочита молитве обукавши га у црну ризу и промени му име у Сава, по Светом Сави Освећеном Јерусалимском из IV века.

Тог незаборавног јутра пред српским водама Сава је бацио свежањ своје златне царске одежде и предао им писмо за оца.

Тог тренутка, Растко је отишао заувек у предање, а Сава крочио на драматичну позорницу Свете Горе и Србије обележивши је чудесним златним трагом као ниједан Србин до сада.

Сава Савовић

ЛОЗА СВЕТОГ СИМЕОНА

Много је чуда на Гори Атонској. Једно од највећих је у Хиландару. То је грожђе Светог Симеона.

Велики владар српски, Немања, умро је као обичан монах Симеон, 13. Фебруара 1199. Године лежећи на поду, под тврдом рогозином молећи свога сина Саву за опроштај и жељу да му се тело пренесе у Студеницу. Седам година после очеве смрти, Сава је провео сам у испосници, и у посту и молитви, без људи, дружећи се само с Богом.

Вративши се из Кареје у Хиландар, Сава је спремио пренос костију свога оца. На парастос дођоше многи виђенији јеромонаси светогорски. У току бденија догоди се чудо. Цркву испуни пријатан мирис и свето миро потече из тела Симеунова. Сви падоше на колена, славећи Бога и Његов знак. Симеон је светац.

Убрзо захвати туга што свете мошти Симеонове одлазе из Хиландара. Али, у току ноћи Свети Симеон дође у сан игуману Методију и рече му да његово тело мора на далек пут, у Србију, да мири завађену браћу.

МИРИС СРПСКИХ СВЕТИЊА

Поклоничко љушовање майџурана-ша боџословије Свети Три Јерарха из Србиња светињама Црне Горе

У пасхалне дане - 22. и 23. априла ове године матуранти Богословије Света Три Јерарха из Србиња учинили су поклоничко путовање мјестима Црне Горе и осјетили мирис српских светиња.

Прво мјесто које су посјетили био је Пивски манастир гдје их је дочекао игуман Стефан, који им је објаснио историјат овог светог храма. Пивски манастир изграђен је 1594. године на извору ријеке Пиве, а због изградње хидроцентрале „Мратиње“ морао је бити измјештен.

Пут их је даље водио у Никшић, гдје су посјетили саборни храм Светог Василија Острошког, који је у љето 1895. године подигао благовјерни господар Николај I Петровић Његош, кнез црногорски, у спомен свих православних црногорских и херцеговачких војника који су погинули за вјеру и отачаство.

Пред одлазак из Никшића позната добротворка - предсједница Кола српских сестара из овог града Сенка Дурутовић припремила је за све учеснике екскурзије доручак.

Поклоничко путовање настављено је посјетом светињама Острога. Након обиласка Доњег манастира, поклонили су се моштима Светог Василија Острошког Чудотворца и моштима Светог Станка у Горњој капели. Ту их је духовник поучио и испричао многа чуда која су се десила у светињи а и она која су се недавно десила.

Потом је пут водио у манастир □дребаоник у Даниловграду. На улазу у град дочекао их је велики добротвор Манастира и Духовне академије господин Веселин Перовић.

Пошто су цјеливали мошти Светог Арсенија Сремца, једна од сестара је испричала историјат овог манастира

посвећеног Светом Арханђелу Михаилу. Након послужења и топлог пријема од стране игуманије Јустине, напустили су ову светињу, да би отпутовали у Подгорицу, гдје је у хотелу „Рибница“ господин Веселин са члановима Управног одбора предузећа „Водовод“ приредио ручак за све учеснике поклоничког путовања.

Поред поменутих, ручку је присуствовао и министар за културу у Влади Црне Горе господин Дубак.

Захваљујући пријему, митрополит добробосански Господин Николај упознао је домаћине о раду Богословије Света Три Јерарха и Духовне академије Свети Василије Острошки у Србињу.

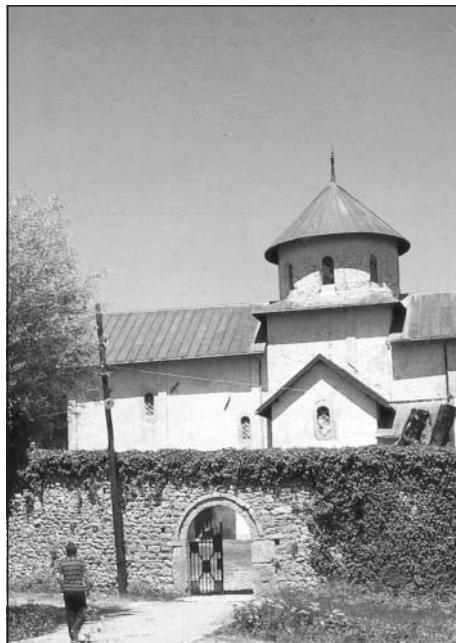
У поподневним часовима стигли су у манастир Дајбабе, посвећен Успењу Пресвете Богородице из 1895. године. Ту их је игуман Теодосије упознао са историјатом манастира, а потом су цјеливали мошти дајбабског старца Симеона и разгледали ову светињу.

У смирају дана у граду Подгорици посјетили су градилиште цркве Васкрсења Христовог, гдје их је дочекао протојереј Драган Митровић, парох подгорички. У подигнутој крипти храма која је испод цјелог храма, пројектант проф. др Предраг-Пеђа Ристић, одржао је прво предавање о светом храму и његовом смислу. Професор Ристић је истакао да је улога крипте да се у њој одржавају како богослужења, тако и разна предавања и поставке изложби, а све са циљем да ова светиња постаје живи храм.

Завршавајући први дан путовања, дошли су на Цетиње, гдје их је испред зграде Богословије Светог Петра Цетињског дочекао ректор протосинђел Јоаникије са професорима и ученицима петог разреда - матурантима. Ту је приређена вечера, током које је стигао и митрополит црногорско приморски Господин Амфилохије и том приликом одржао здравицу за добродошлицу и пријатан боравак у овом расаднику духовности.

Други дан екскурзије започео је јутарњим богослужењем и Светом архијерејском Литургијом. Митрополит Ам-

филохије морао је отпутовати на Косово, па су по благослову Литургију са митрополитом Николајем служили: протојереј ставрофор Лазар Васиљевић, протосинђел Јоаникије, протојереј Ранко Билинац, протојереј Данило Црногорац, јеромонах Лука, јеромонах Јован, јереј Василије и јерођакон Исак. По завршеном богослужењу ученици су посјетили манастирску ризницу, двор краља Николе и цркву у којој је сахрањен.

Послије доручка, поздравивши се са домаћинима, пут су наставили према црногорском приморју. На улазу у Будву дочекао их је протојереј ставрофор Момчило Кривокапић, архијерејски намјесник боко-которски и прво мјесто гдје су се зауставили био је манастир Пресвете Богородице у Подластви Грбаљској. Ту их је примио свештеник Остоја Остојић са сестрама манастира и након упознавања са овом светињом пут их је одвео до Михољске превлаке, мјеста гдје су у петнаестом вијеку Венецијанци потровали православне монахе арсеном. Том приликом их је отац Иларион поближе упознао са историјатом овог мјеста и храма, те нагласио да је митрополит Амфилохије 1996. године

почео са оживљавањем ове светиње и уз помоћ археолога пронађене су свете мошти. Анализом моштију на Војно-медицинском факултету у Београду доказано је да је у истима присутна велика концентрација арсена.

Из моштију повремено точи свето миро и шири се пријатан мирис. Док је отац Момчило миросао ученике црква се испунила пријатним мирисом а поједини ученици су се враћали по неколико пута и целивали свете мошти.

У поподневним часовима стигли су у Котор гдје су посјетили светиње овог краја: Стару цркву Светог Луке из 1195. године задужбину Стевана Немање, коју у народу зову „Мајка црква“, затим цркву Светог Николе (1902-1909) која је интересантна по томе што јој је олтарски дио окренут према сјеверу.

Послије тога су посјетили римокатоличку цркву Пресвете Богородице у којој се чувају мошти Светог Трифуна, целивали свете мошти и видјели крстионицу из шестог вијека.

У згради црквене општине приређен је ручак.

Учесници поклоничког путовања у вечерњим часовима посјетили су манастир Успења Пресвете Богородице у Савини из 1777. године, гдје су присуствовали вечерњем богослужењу и пјевали на истом. Потом су разгледали Малу цркву изграђену 1030. године, манастирску ризницу, као и манастирско гробље гдје има гробова знаменитих личности.

Старјешина манастира игуман Јустин упознао је посјетиоце са овим светињама и захвалио се на посјети.

Пуни лијепих утисака и духовно нахрањени, учесници поклоничког путовања светињама Црне Горе вратили су се иза поноћи у Србиње.

На овој дводневној ђачкој екскурзији са матурантима су били ректор Богословије Митрополит Николај, протојереј ставрофор Лазар Васиљевић, протојереј Ранко Билинац и протојереј Данило Црногорац.

*протојереј
Ранко М. Билинац*

СЈЕЋАЊЕ

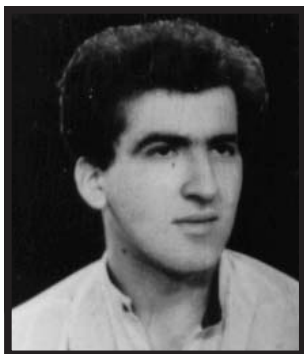

МАРКО БУЉУЛА

1953 - 1995 - 1998

припадник МУП-а Пале - Р. Српска
Храбро погинуо на Трескавици
03.10.1995.

СЈЕЋАЊЕ

СЛАВИША
БЈЕЛАКОВИЋ

1965 - 1992 - 1998

из Рогатице

мајка Добрила

ХРИСТОС ЗА ДУШУ

Кад сунце сија на небу, све бива видно; сваки види пут по коме треба да иде, и куда да иде, шта да чини и чега да се клони; види и распознаје једну ствар од друге, и корисно од штетног. И тако сваки излази на посао свој и на рад свој до вечера (Псал. 104,23).

Тако бива у души, коју просветли Христос - Сунце праведно. таква душа све јасно види, сазна обману и сујету овог света, сазна добро и зло, порок и добродетељ, штету и корист, пут који води у пропаст и пут који води у вечни живот, излази на посао Богу угодан и себи користан. Таквој души слатка је реч Божија, као сам Бог. Таква душа све што је пријатно и скупоцено у овом свету не сматра ни за шта, сећајући се Спаситељеве речи: „Каква је корист човеку, ако стекне сав свет, а душу своју изгуби“ (Мат. 16, 26). И увек тежи блаженој вечности: њој је то на уму, како да Богу Творцу угоди, и буде у броју спасених. Блажена је таква душа, коју божанска светлост озари!

Кад сунце зађе, ноћ и тама настају. Тада људи ништа не виде, не разликују једну ствар од друге, и ходе као слепци, упадају у ров, и не знају да избегну опасност.

Такво је стање оних душа које светлост Христова није обасјала! Пипају и они, као слепи, не разликују добро од зла, не распознају корист и штету, падају из греха у грех; хватају се за оно ништавно у себи, а остављају оно што је велико у себи; мисле да иду правим путем, а не знају да их он у ров погибелји води.

Такви су они који су се прилепили сујети овога света, и само мисле како би скупили велико богатство, како досегнути високу част, прославити се у овом свету и тако даље, а о вечном благу спасења мало се брину, и за последњу ствар сматрају. То је за чуђење, или још више за жаљење! Виде да човек који умре и са овог света одлази све у свету оставља; па ипак старају се да се обогате, као да ће

вечно овде живети. Није чудо што су се незнабошци заплели у такву сујету; али је чудно што и хришћани, позвани у вечни живот и вечним добрима, о којима увек слушају у Еванђељу, чине то исто.

Да би се човек ослободио од слепоће и таме, и светлошћу Христовом просветлио, треба да приђе Христу, истинској светлости,... и вазда гледа на пример Његовог светог живота, и иде за Његовим стопама. Тада ће истинска светлост Христос просветлити таквог човека. Јер кад имамо светлост пред собом, и гледамо на њу, ми се просветљујемо. Тако кад душа приђе Христу, и гледа на пример Његовог светог живота, и следује Му, светлошћу Његовом се просветљује. Што смо ближи светлости, све се више просветљујемо. Светлост је Христос: што неко ближе прилази овој светлости, тим се више просветљује, и више по таме не ходи. „Ја сам светлост свету: ко иде за мном неће ходити по таме, него ће имати светлост живота“ (Јов. 8,12).

Ако онај који иде за Христом не ходи по таме, онда несумњиво по таме ходи онај који се од ове светлости удаљава.

Сунце се у чистој и тихој води јасно види, и слика његова одражава се; тако Бог, вечно Сунце, у тихој, непорочној и чистој души показује се, и лик свој у њој одражава...

Ко хоће да га сунце осветли и загреје, тај треба да изађе из тамног места и стане према сунцу. Тако ко хоће да га Бог, вечно Сунце, осветли и топлотом своје најслађе љубави загреје, тај треба да напусти таму греховну, да одмрзне грешни и нечисти живот, да се Богу обрати и приступи са покајањем и скрушењем срца и да се моли. И тада ће Његовом божанском светлошћу да се просветли, и топлотом божанске љубави да се загреје срце његово. „Приступите к Њему и просветлићете се, и лица ваша неће се постидети“ (Псал. 34,5)... (Тихон Задонски).

Насловна сѣрана: МАНАСТИР ХИЛАНДАР

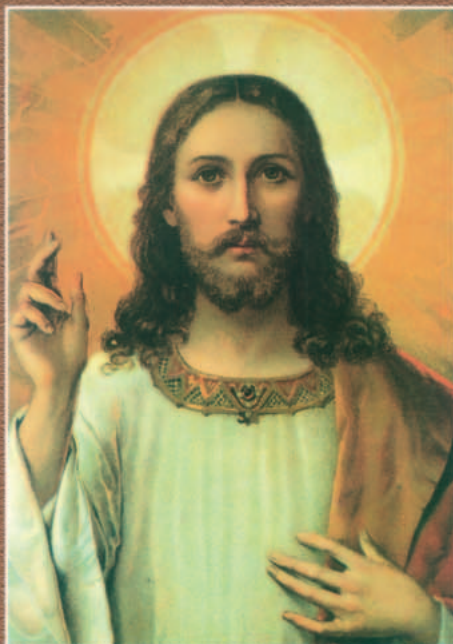
ХРИСТОС И ЋАВО ЗОВУ ЉУДЕ К СЕБИ

Христос Господ сваком хришћанину говори: хајде за мном... Али и сатана, непријатељ рода људског, шапће у уши човеку и позива га себи, говорећи: хајде за мном. Његова зла шаптања човек чује толико пута, колико пута осети зле и богопротивне мисли које се јаве у срцу. Све је то мрско шаптање његово.

О, човече, кога ти је боље да послушаиш: да ли Христа Господа свога, који је тако чудни проми-сао показао према теби, и хоће да те спасе и приведе у своје вечно царство, или злог шаптача ђаво-ла, који хоће да те одведе од Христа твога, и гурне у вечну поги-бао?

Христос је светлост, ђаво је тама. Христос је живот, ђаво је смрт. Христос је истина, ђаво је лаж и отац лажи. Христос је љубитељ твој, ђаво је непријатељ твој. Христос је добротвор твој, ђаво је злотвор твој. Христос је истинско и највише добро, ђаво је крајње зло. Христос је Спаситељ твој, ђаво је убица твој. Христос хоће да те вечно спасе, и због тога је и он дошао на свет, ђаво хоће да те вечно погуби. Христос хоће да ти подари вечни живот, ђаво хоће да те вечно умртви. Христос хоће да те уведе у своје вечно царство, ђаво хоће да те у вечно мучење за собом одведе. Христос хоће да те вечно обогати, ђаво хоће да те

чини вечно сиромашним. Христос хоће да те вечно прослави, ђаво хоће да те вечно посрами. Христос хоће да те вечно поча-ствује, ђаво хоће да те вечно обешчasti.

Видиш ли шта је Христос и шта је ђаво, и због чега ти он шапће и одазива од Христа Господа тво-га... То је његово лукавство и његов зао умишљај против нас...

Одреци се тога злога шаптача и плуни на њега, као што си то учинио у светом крштењу, и окренувши се од тога варалице, обра-ти се Христу Господу своме, и иди за Њим вером и правдом, као што си Му обећао у крштењу...

(Тихон Задонски)

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ Г. НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
Јеромонах Калистиј (Бобушић)

Технички уредник:
Јеромонах Јован (Гардовић)

Редакција:
*јрошјер. Бојдан Ситанишић,
јрошјер. Рајко Цајейковић,
јрошјер. Милосав Видаковић,
јрошјер. Момир Васиљевић,
Миомир Боровић, Миљан Пойић,
Злајко Бојдановић,
Слободанка Арамбашић*

Фотографије
Саша Савовић, Љубе Јакшић

Сарадници:
*Жељко Радовић, Теодора Пајућ,
Рајко Боловић, Дејан Пузовић,
Младен Видаковић, Ненад Ситјейић*

**Уредништво
и администрација:**
**МАНАСТИР УСПЕЉА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ**
Добрун, Република Српска

Адреса редакције:
*Манастир Добрун
31243 Мокра Гора*

Телефон:
(+381) 073/612-603

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 примерака

Штампа:
*„ОСЛОБОЂЕЊЕ“ шtamпарија
„Мићо Соколовић“ Рођајица*

Рачунарска припрема штампе:
*Издавачка кућа „ДАБАР“
(Мирослав Радуловић,
Виолекша и Зоран Глушчевић)*

Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.07.1996. године, Билтен Манастира
Успела Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.